

EUROBAROMEETRI STANDARDUURING 100

ELi vastus Ukraina sõjale

Eurobaromeetri aruanne

Oktoober – november 2023

Seda uuringut on taotlenud ja koordineerinud Euroopa Komisjoni teabevahetuse peadirektoraat.

Käesolev dokument ei kajasta Euroopa Komisjoni seisukohta. Selles sisalduvad tõlgendused ja arvamused on ainult autorite omad.

Projekti pealkiri	Eurobaromeetri standarduuring nr 100 – sügis 2023 ELi vastus Ukraina sõjale
Keeleversioon	ET
Meedia/Volume	PD F/Volume_OI
Kataloogi number	NA-AO-23-O46-EN-N
ISBN	978-92-68-09992-6
ISSN	1977-3927
DOI	10.2775/45437 I

© Euroopa Liit, 2024

<https://www.europa.eu/eurobarometer>

Fotokrediit: Getty pildid

Pierre Dieumegard'i koostatud dokument [Euroopa-Demokraatia-Espe ranto](#) jaoks

Selle „ajutise“ dokumendi eesmärk on võimaldada rohkematel Euroopa Liidu elanikel tutvuda Euroopa Liidu koostatud (ja nende maksudest rahastatavate) dokumentidega. **Without tõlked, inimesed on arutelust välja jäetud.**

See dokument „Eurobaro meeter“ oli [ainult prantsuse, saksa ja inglise keeles](#) pdf-failis. Sellest esialgselt failist koostasime Libre Office'i tarkvara poolt ettevalmistatud odt-faili masintõlkeks teistesse keeltesse. Tulemused on nüüd [kättesaadavad kõigis ametlikes keeltes](#).

On soovitatav, et ELi haldusasutus võtaks üle oluliste dokumentide tõlkimise. „Olulised dokumendid“ ei ole mitte ainult seadused ja määrused, vaid ka oluline teave, mida on vaja teadlike otsuste tegemiseks koos.

Meie ühise tuleviku ühiseks arutamiseks ja usaldusväärsete tõlgete võimaldamiseks oleks rahvusvaheline keel esperanto oma lihtsuse, korrapärasuse ja täpsuse tõttu väga kasulik.

Võtke meiega ühendust:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
I. ELi vastus Ukraina sõjale.....	7
II. Ukraina sõjale reageerimiseks võetud meetmed.....	15
III. Ukraina sõja tagajärjed.....	32
IV. Euroopa julgeolek on ohus.....	39
V. ELi tulevased meetmed sõja järel.....	44
1. Kaitsekoostöö ELis.....	45
2. Energiajulgeolek ELis.....	52
Järeldus.....	63
Märkused.....	66

Sissejuhatus

Eurobaromeetri standarduuring 100 (EB100) 2023. aasta oktoobrist novembrini viidi läbi 23. oktoobrist 17. novembrini 37 riigis või territooriumil: 27 Euroopa Liidu liikmesriiki (EL), seitse kandidaatriiki (Albaania, Montenegro, Põhja-Makedoonia, Moldova, Serbia, Turkiye ning Bosnia ja Hertsegoviina), Küprose türgi kogukond selles osas, mis ei ole Küprose Vabariigi valitsuse kontrolli all, ning Kosovos¹ ja Ühendkuningriigis.

Eurobaromeetri standarduuringu 100 täisaruanne koosneb mitmest mahust. Esimeses köites tutvustatakse Euroopa Liidu avaliku arvamuse olukorda puudutavate üldiste küsimuste tulemusi. Veel neljas köites tutvustatakse eurooplaste arvamusi järgmistel teemadel: Euroopa Liidu prioriteedid, Euroopa kodakondsus, meedia kasutamine ja arvamused seoses Venemaa sissetungiga Ukrainasse.

Venemaa agressioonisõda Ukrainas kestab rohkem kui 18 kuud pärast selle sissetungi 24. veebruaril 2022. EL on jätkuvalt pühendunud Ukraina toetamisele, andes humanitaar-, poliitilist, majanduslikku ja sõjalist toetust ning kehtestades (alates 2023. aasta juunist) 11 paketti, mis hõlmavad olulisi sanktsioone Venemaa üksikisikute, üksuste ja Venemaa valitsuse vastu. Alles 27. oktoobril 2023 kordasid ELi juhid Venemaa agressioonisõja hukkamõistu.²

Alates sõja algusest on EL ja selle liikmesriigid andnud Ukrainale majanduslikku, humanitaar- ja sõjalist toetust üle 82 miljardi euro.³ Tunnistades talve algust, tekitab Ukrainas juba niigi haavatavatele kogukondadele lisaprobleeme. 2023. aasta novembris eraldas Euroopa Komisjon 110 miljonit eurot humanitaarabi, mis tähendab, et kogu humanitaarabi, mida EL on alates sõja algusest andnud, on 843 miljonit eurot.⁴ Lisaks on ELis nüüd koduks 4,2 miljonit ukrainlast, kes põgenesid sissetungi eest ja saavad kasu 2022. aasta märtsis kehtestatud ajutisest kaitsemehhanismist, mida hiljuti pikendati 2025. aasta märtsini.⁵

8. novembril 2023 soovitas Euroopa Komisjon 2023. aasta laienemispaketi raames Euroopa Ülemkogul alustada Ukrainaga läbirääkimisi ELi juurdepääsu üle.⁶

2023. aasta oktoobri-novembri Eurobaromeetri standarduuringus analüüsitakse Euroopa kodanike arvamusi Ukraina sõja ja selle tagajärgede kohta. Käesolev aruanne järgib varasemaid samateemalisi uuringuid 2023. aasta maist juunini (EB99), jaanuarist kuni veebruarini 2023 (EB98), juunist juulini 2022 (EB97) ja oktoobrist novembrini 2022 (Eurobaromeetri eriuuring Ukraina kohta, 98,1) ning sisaldab võrdlusi eelmise uuringuga (Eurobaromeetri standarduuring 99. kevad 2023). Uuring hõlmab viit Euroopa Komisjoni määratletud teemavaldkonda:

- Rahulolu ELi ja riikide valitsuste reageerimisega sissetungile Ukrainasse;
- Tugev heakskiit invasioonile reageerimiseks võetud majandus- ja humanitaarmetmetele ning Ukrainale kandidaatriigi staatuse andmisele;
- Kas eurooplased leiavad, et Ukraina sõjal on olnud neile isiklikult tõsised finantstagajärjed või tõsised majanduslikud tagajärjed nende riigile;
- Kas eurooplased arvavad, et sissetung Ukrainasse ohustab ELi või nende riigi julgeolekut;
- Toetus ELi tulevasele sõjajärgsele tegevusele, sealhulgas kaitsekoostööle, ja energiapulgeoleku tagamise meetmetele.

---

1 Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/99 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

2 <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2023/10/26-27/>

3 <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-response-ukraine-invasion/timeline-eu-response-ukraine-invasion/>

4 https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/news-stories/news/eu-providing-additional-eu-110-million-humanitarian-aid-support-ukrainians-affected-war-2023-11-14_en

5 <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/ukraine-refugees-eu/>

6 https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/index_en

Metoodika

Kasutatakse kommunikatsiooni peadirektoraadi (meediaseire ja Eurobaromeetri üksus) korraldatud Eurobaromeetri standarduuringute metoodikat⁷. Käesolevale aruandele on lisatud tehniline märkus Kantari võrgustiku instituutide korraldatud intervjuude kohta. See määrab ka usaldusvahemikud.

Pärast ELi isikuandmete kaitse⁹ üldmääruse vastuvõtmist küsiti vastajatelt, kas nad nõustuvad esitama küsimusi küsimustes, mida võib pidada tundlikeks.

Märkus: Käesolevas aruandes viidatakse ELi riikidele nende ametliku lühendiga. Käesolevas aruandes kasutatud lühendid vastavad järgmisele:

Belgia	OLEMA	Leedu	LT
Bulgaaria	BG	Luksemburg	LU
Tšehhi	CZ	Ungari	HU
Taani	DK	Malta	MT
Saksamaa	DE	Madalmaad	NL
Eesti	EE	Austria	KELL
Iirimaa	IE	Poola	PL
Kreeka	EL	Portugal	PT
Hispaania	ES	Rumeenia	RO
Prantsusmaa	FR	Sloveenia	SI
Horvaatia	HR	Slovakkia	SK
Itaalia	SEE	Soome	FI
Küprose Vabariik	CY*	Rootsi	SE
Läti	LV	Põhja-Makedoonia	MK
Küprose türgi kogukond	CY (tcc)	Serbia	RS
Albaania	AL	Türgi	TR
Bosnia ja Hertsegoviina	BA	Ühendkuningriik	ÜHENDKUNIN GRIIK
Moldova	MD		
Montenegro	MINA		
Kosovo ¹⁰	XK		

Euroopa Liit – Euroopa Liidu 27 Memgeri riigi kaalutud keskmine

BE, FR, IT, LU, DE, AT, ES, PT, IE, NL, FI, EL, EE, SI, CY, MT, SK, LV, LT, HR

BG, CZ, DK, HU, PL, RO, SE

Euroala

Väljaspool euroala

Küpros tervikuna on üks 27 Euroopa Liidu liikmesriigist. Acquis communautaire on siiski peatatud selles riigi osas, mis ei ole Küprose Vabariigi valitsuse kontrolli all. Praktilistel kaalutlustel kuuluvad kategooriasse „CY“ ja EL 27 keskmisega ainult Küprose Vabariigi valitsuse kontrolli all oleva riigi osas läbi viidud intervjuud.

Soovime tänada inimesi kogu Euroopas, kes on andnud oma aega selles küsitluses osalemiseks.

Ilma nende aktiivse osalemiseta ei oleks see uuring olnud võimalik.

7 <https://www.europa.eu/eurobarometer>

8 Tulemuste tabelid on lisatud. Tuleb märkida, et käesoleva aruande tabelites esitatud protsendimäärad võivad ületada 100 %, kui vastajal oli võimalik valida samale küsimusele mitu vastust.

9 2016/6791

10 Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/99 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

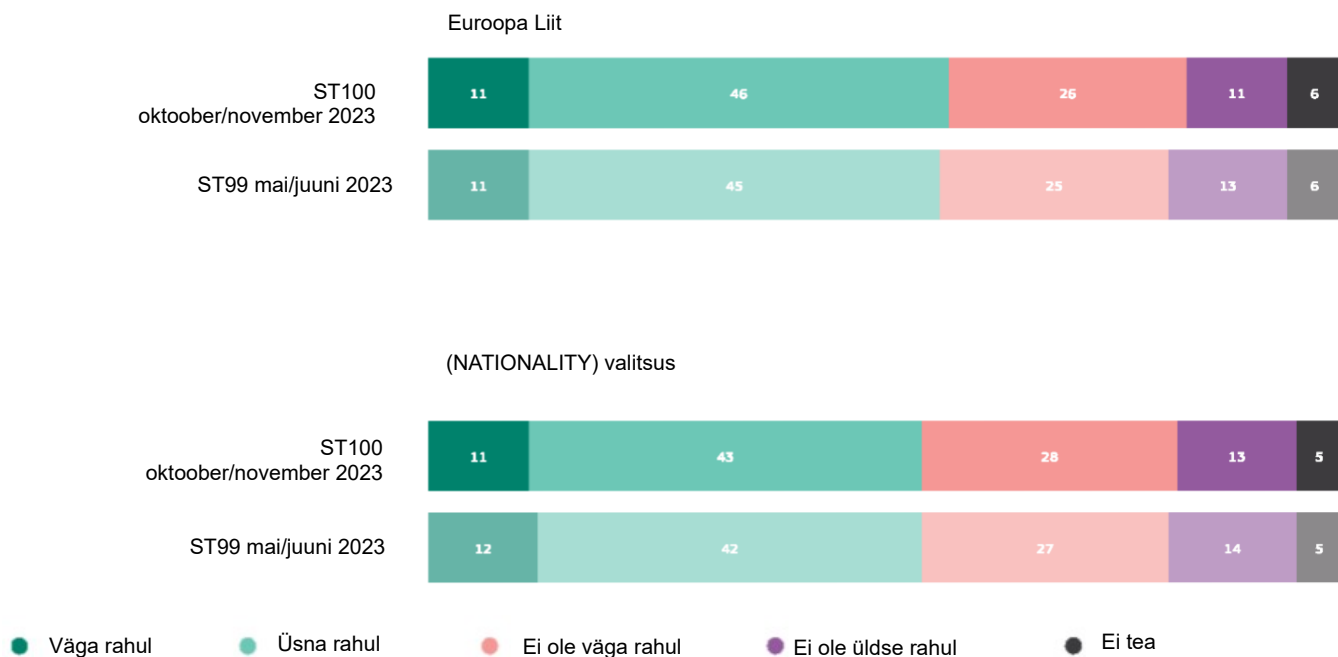
I. ELi vastus Ukraina sõjale

Enamik ELi kodanikke on rahul ELi ja riikide valitsuste vastusega Venemaa sissetungile Ukrainasse.

Peaaegu kuus kümnest on rahul ELi vastusega Venemaa sissetungile Ukrainasse (57 %, + 1 protsendipunkti alates 2023. aasta maist juunini), kusjuures 11 % (muutusi ei ole) öelnud, et nad on „väga rahul“.¹¹ Peaaegu neli vastanut kümnest (37 %, -1 protsendipunkti) on rahulolematud, sealhulgas 11 % (-2 protsendipunkti), kes „ei ole üldse rahul“. Veidi rohkem kui üks kahekümnest (6 %, ei muutu) ütlevad, et nad ei tea.

Rahulolu riigi valitsuse vastusega on veidi väiksem: 54 % (muudatusi ei ole) öelnud, et nad on rahul, sealhulgas 11 % (-1 protsendipunkti), kes ütlevad, et nad on „väga rahul“. Veidi rohkem kui neli kümnest on rahulolematud (41 %, ei muutu), kusjuures 15 % (-1 pp) ütleb, et nad „ei ole üldse rahul“. Üks kahekümnest (5 %, ei muutu) ütleb, et nad ei tea.

QD1 Kui rahul te üldiselt olete vastusega Venemaa sissetungile Ukrainasse...? (EL 27) (%)

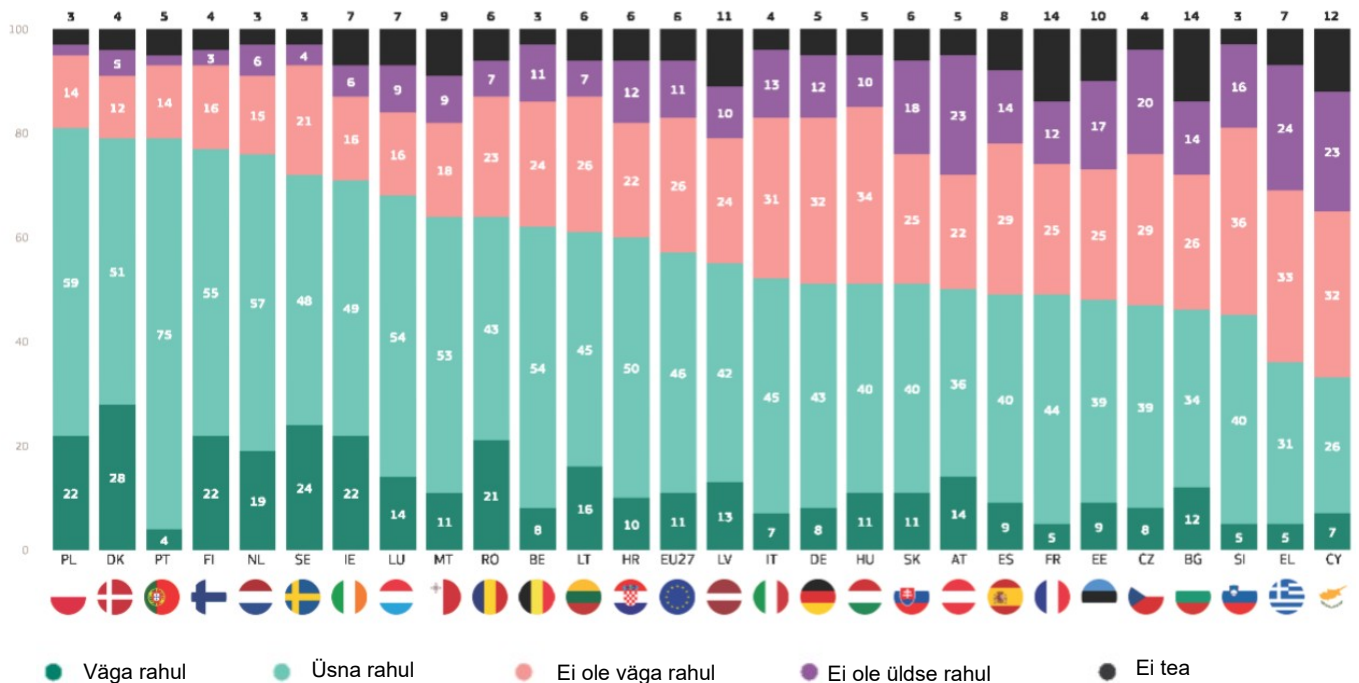
23 ELi liikmesriigis on enamik rahul sellega, kuidas EL on reageerinud Venemaa sissetungile Ukrainasse, ning 13 riigis on vähemalt kuus kümnest rahul.

Suurimat rahulolu täheldati Poolas (81 %), Taanis ja Portugalis (mõlemas 79 %), kuigi enamik vastanutest Bulgaarias (46 % vs. 40 % ei olnud rahul), Eestis (48 % vs. 42 %), Prantsusmaal (49 % vs. 37 %) ja Hispaanias (49 % vs. 43 %) on rahul ka ELi vastusega.

On neli riiki, kus on rahul ainult vähemus: Küpros (33 % vs 55 % ei olnud rahul), Kreeka (36 % vs 57 %), Sloveenia (45 % vs 52 %) ja Tšehhi (47 % vs 49 %).

Kuues riigis vähemalt üks viiest ütleb, et on „väga rahul“ ELi vastusega: Taani (28 %), Rootsi (24 %), Iirimaa, Poola ja Soome (kumbki 22 %) ning Rumeenia (21 %).

QD1.2. Kui rahul te üldiselt olete vastusega Venemaa sissetungile Ukrainasse...? – Euroopa Liit (%)

Alates 2023. aasta maist juunini on rahulolu ELi reageerimisega Venemaa sissetungile Ukrainasse suurenenud 13 ELi liikmesriigis, kusjuures suurimat kasvu täheldati Rumeenias (64 %, +9 protsendipunkti) ja Austrias (50 %, +7 protsendipunkti). Seevastu rahulolu on vähenenud 12 riigis, eriti Lätis (55 %, -8 protsendipunkti), Iirimaa (71 %, -6 protsendipunkti), Tšehhis (47 %, -6 protsendipunkti) ja Kreekas (36 %, -6 protsendipunkti). Küprosel, Madalmaades ega Soomes ei ole arvamus muutunud.

Võrreldes 2023. aasta kevadega on rahulolu nüüd Eestis, Ungaris ja Austrias valdav, kuid Tšehhi vähemuse arvamus.

(* See tabel on esitatud lisan)

QD1.2 Üldiselt, kui rahul olete te vastusega Venemaa sissetungile Ukrainasse... Euroopa Liit (%)

	EURO	EUROVÄLI SED RIIGID	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	
Δ mai/juuni 2023		-2	-1	4	1	2	0	-3	2	2	0	-1	-5	1	1	-3	3	1	0	-2	0	0	-7	-2	-1	-4	1	-4	-2	-2
Oktoober/ november 2023		7	5	3	14	4	4	5	10	7	7	8	14	6	4	12	11	6	7	5	9	3	5	3	5	6	3	6	4	3
Ei tea																														
Δ mai/juuni 2023		1	1	1	3	0	-1	0	2	2	1	0	2	2	-1	3	4	1	2	2	1	1	1	0	0	1	-3	-1	0	0
Oktoober/ november 2023		54	68	62	46	47	79	51	48	71	36	49	49	60	52	33	55	61	68	51	64	76	50	81	79	64	45	51	77	72
Kokku „Satisfied“																														
Δ mai/juuni 2023		0	1	1	-2	-6	2	1	3	-6	-6	-2	2	-4	-2	0	-8	-2	1	3	3	0	7	3	-2	9	-1	4	0	-2
Oktoober/ november 2023		39	27	35	40	49	17	44	42	22	57	43	37	34	44	55	34	33	25	44	27	21	45	16	16	30	52	43	19	25
Kokku "Ei ole rahul"																														
Δ mai/juuni 2023		-1	-2	-2	-1	6	-1	-1	-5	4	5	2	-4	2	3	-3	4	1	-3	-5	-4	-1	-8	-3	2	-10	4	-3	0	2

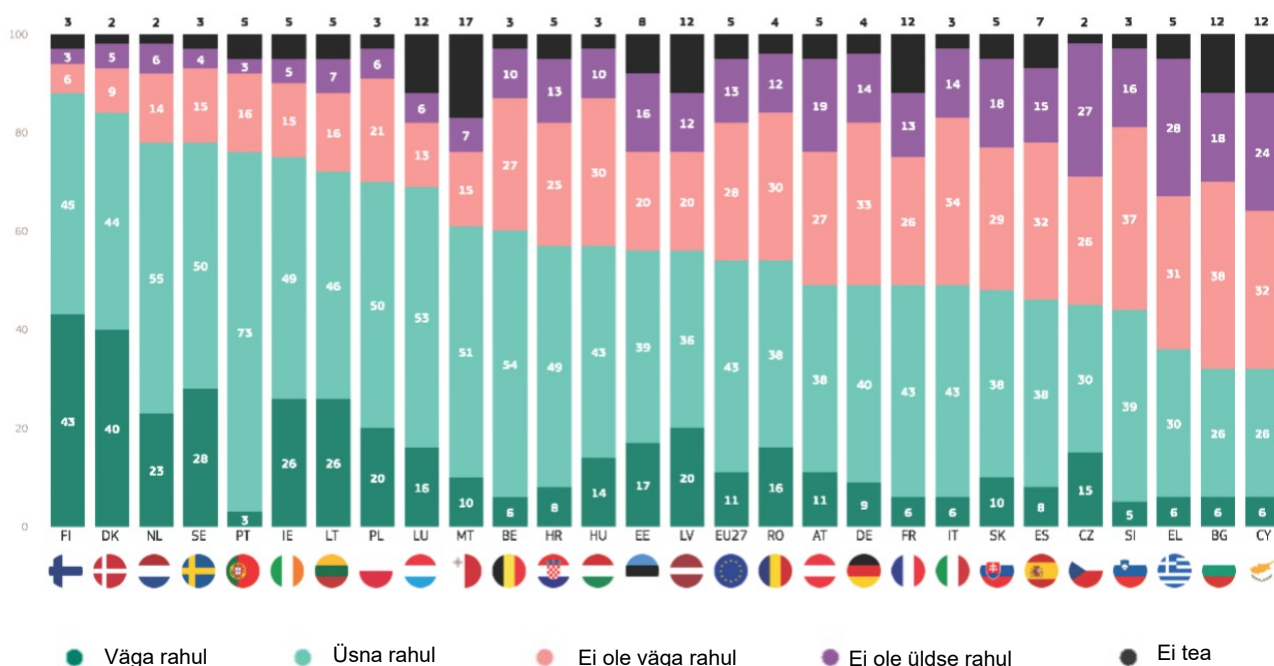

Rahulolu riigi valitsuse vastusega Venemaa sissetungile Ukrainasse on väga erinev: 88 % vastanutest Soomes, 84 % Taanis ning 78 % Madalmaades ja Rootsis kuni 49 % Itaalias (v. 48 % ei ole rahul), 49 % Prantsusmaal (v. 39 %) ja 49 % Saksamaal (v. 47 %).

Rahulolu on enamuse arvamus 19 ELi liikmesriigis, samas kui ülejäänud kaheksas riigis ei ole enamik rahul oma riigi valitsuse vastusega. Rahulolu on kõige väiksem Küprosel, Bulgaarias (mõlemas 32 %) ja Kreekas (36 %).

On kaheksa riiki, kus vähemalt üks viiest ütleb, et on oma riigi valitsuse vastusega „väga rahul“, kusjuures eriti suur on see Soomes (43 %) ja Taanis (40 %).

QD1.1. Üldiselt, kui rahul olete te vastusega Venemaa sissetungile Ukrainasse...? (NATIONALITY) valitsus (%)

17 ELi liikmesriigis on alates 2023. aasta maist juunini vähenenud rahulolu riigi valitsuse vastusega Venemaa sissetungile Ukrainasse, kusjuures suurim langustoitumus Lätis (56 %, -10 protsendipunkti) ja Leedus (72 %, -5 protsendipunkti). Satiseprotsendipunktimäär on suurenenud kaheksas riigis, sealhulgas Slovakkias (48 %, +8 protsendipunkti), Rumeenias (54 %, +7 protsendipunkti) ja Austrias (49 %, +7 protsendipunkti) ning see on jäänud muutumatuks Taanis ja Ungaris.

Võrreldes eelmise uuringuga 2023. aasta kevadel, on rahulolu nüüd Austrias, Saksamaal, Rumeenias ja Slovakkias valdav enamuse, kuid Tšehhis ja Hispaanias on see vähemuse arvamus.

QD1.1 Üldiselt olete rahul vastusega Venemaa sissetungile Ukrainasse...? (NATIONALITY) valitsus (%)

	EL 27	EURO	EURO VÄLISRIIGID	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „Satisfied“	54	52	63	60	32	45	84	49	56	75	36	46	49	57	49	32	56	72	69	57	61	78	49	70	76	54	44	48	88	78
Δ mai/juuni 2023	0	0	-2	-2	-3	-4	0	1	1	-3	-3	-1	1	-3	-3	-4	-10	-5	-1	0	6	2	7	-4	-3	7	-2	8	-2	-1
Kokku "Ei ole rahul"	41	42	33	37	56	53	14	47	36	20	59	47	39	38	48	56	32	23	19	40	22	20	46	27	19	42	53	47	9	19
Δ mai/juuni 2023	0	-1	1	1	0	5	1	-1	-2	2	2	0	-4	2	4	2	4	4	-2	0	-6	-2	-8	3	2	-7	5	-7	1	-1
Ei tea	5	6	4	3	12	2	2	4	8	5	5	7	12	5	3	12	12	5	12	3	17	2	5	3	5	4	3	5	3	3
Δ mai/juuni 2023	0	1	1	1	3	-1	-1	0	1	1	1	1	3	1	-1	2	6	1	3	0	0	0	1	1	1	0	-3	-1	1	2

Sotsiaaldemograafilineanalüüs näitab, et enamik peaaegu kõigist rühmadest on rahul nii ELi kui ka nende riikliku valitsuse vastusega Venemaa sissetungile Ukrainasse.

Rahulolu riigi valitsuse reageeringuga invasioonile on kõige suurem nende seas, kes on omandanud 20-aastased või vanemad (60 %), juhid (62 %), need, kellel ei ole kunagi või peaaegu kunagi raskusi arvete maksimisega (59 %) ja need, kes peavad end ülemise keskklassi osaks (69 %) või kõrgemasse klassi (68 %).

Rahulolematust on seevastu enamik töötutest (53 %) ja need, kellel on enamasti raskusi arvete maksimisega (55 %). Arvamus on jagatud majapidamiste vahel (46 % rahul ja 46 % rahulolematud).

QD1.1 Üldiselt, kui rahul olete te vastusega Venemaa sissetungile Ukrainasse...? (NATIONALITY) valitsus (% – EL)

	Kokku „Satisfied“	Kokku „Ei ole rahul“	Ei tea
EL 27	54	41	5
Sugu			
Man	56	40	4
Naine	53	41	6
Age			
15–24	56	36	8
25–39	54	41	5
40–54	56	40	4
55	53	42	5
Haridus (Lõpp)			
-15	46	45	9
16–19	51	44	5
20	60	36	4
Õpib ikka veel	59	35	6
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtja	58	39	3
Juhid	62	34	4
Muud valged kaelarhmad	54	41	5
Töölised	51	44	5
Koduinimesed	46	46	8
Töötud	39	53	8
Pensionil	54	40	6
Õpilased	59	35	6
Raskused arvete maksimisel			
Suurema osa ajast	40	55	5
Aeg-ajalt	48	46	6
Peaaegu mitte kunagi/mitte kunagi	59	36	5
Võitke arvesse kuulumist			
Töölisklass	46	45	9
Alumine keskklass	50	45	5
Keskklass	57	39	4
Ülemine keskklass	69	29	2
Ülemine klass	68	29	3
ELi maine			
Positiivne	69	27	4
Neutraalne	49	43	8
Negatiivne	30	66	4

Sarnane on rahulolu ELi reageeringuga sissetungile. Kõige rohkem on rahul 15–24-aastased (61 %), 20-aastased või vanemad (62 %), juhid (64 %), üliõpilased (63 %) ja muud valgekraed (60 %), need, kellel ei ole kunagi või peaaegu kunagi raskusi arvete maksmisega (61 %), ning need, kes peavad end kõrgemasse klassi (75 %) või ülemisse keskklassi (71 %).

Seevastu enamik 15-aastaseid või nooremaid (45 % vs 44 % rahul), töötuid (47 % vs 42 % rahul) ja neid, kellel on enamasti raskusi arvete maksmisega (51 %), ei ole rahul ELi vastusega.

QD1.2 Üldiselt, kui rahul olete te vastusega Venemaa sissetungile Ukrainasse...? Euroopa Liit (% – EL)

	Kokku „Satisfied“	Kokku „Ei ole rahul“	Ei tea
EL 27	57	37	6
Sugu			
Man	57	38	5
Naine	56	36	8
Age			
15–24	61	30	9
25–39	57	36	7
40–54	58	37	5
55	54	39	7
Haridus (Lõpp)			
-15	44	45	11
16–19	55	39	6
20	62	33	5
Õpib ikka veel	63	29	8
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtja	59	37	4
Juhid	64	32	4
Muud valged kaelarihmad	60	34	6
Töölised	55	40	5
Koduinimesed	46	43	11
Töötud	42	47	11
Pensionil	53	39	8
Õpilased	63	29	8
Raskused arvete maksmisel			
Suurema osa ajast	41	51	8
Aeg-ajalt	52	41	7
Peaaegu mitte kunagi/mitte kunagi	61	33	6
Võtke arvesse kuulumist			
Töölisklass	46	43	11
Alumine keskklass	52	41	7
Keskklass	60	35	5
Ülemine keskklass	71	26	3
Ülemine klass	75	23	2
ELi maine			
Positiivne	77	19	4
Neutraalne	49	42	9
Negatiivne	24	70	6

II. Ukraina sõjale reageerimiseks võetud meetmed

Toetus mitmesugustele meetmetele, mis on võetud vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse, on endiselt väga suur, kuigi alates 2023. aasta maist juunini on sõjalise varustuse rahalise toetamise, rahastamise ja tarnimise ning Ukrainale kandidaatriigi staatuse andmise heakskiitmine vähenenud.

Peaaegu üheksa kümnest (89 %, + 1 protsendipunkti alates 2023. aasta maist kuni juunini) on nõus humanitaarabi andmisega sõjast mõjutatud inimestele ning enamik (54 %, muutusteta) on selle meetmega „täielikult nõus“. Vähem kui üks kümnest (8 %, -1 PP) ei nõustu. ¹²Rohkem kui kaheksa inimest kümnest (84 %, -2 protsendipunkti) on nõus sõja eest põgenevate inimeste vastuvõtmisega ELi, kusjuures 45 % (-3 protsendipunkti) ütles, et nad on „täielikult nõus“. Veidi rohkem kui üks kümnest (13 %, + 2 protsendipunkti) väidab, et nad ei ole selle meetmega nõus.

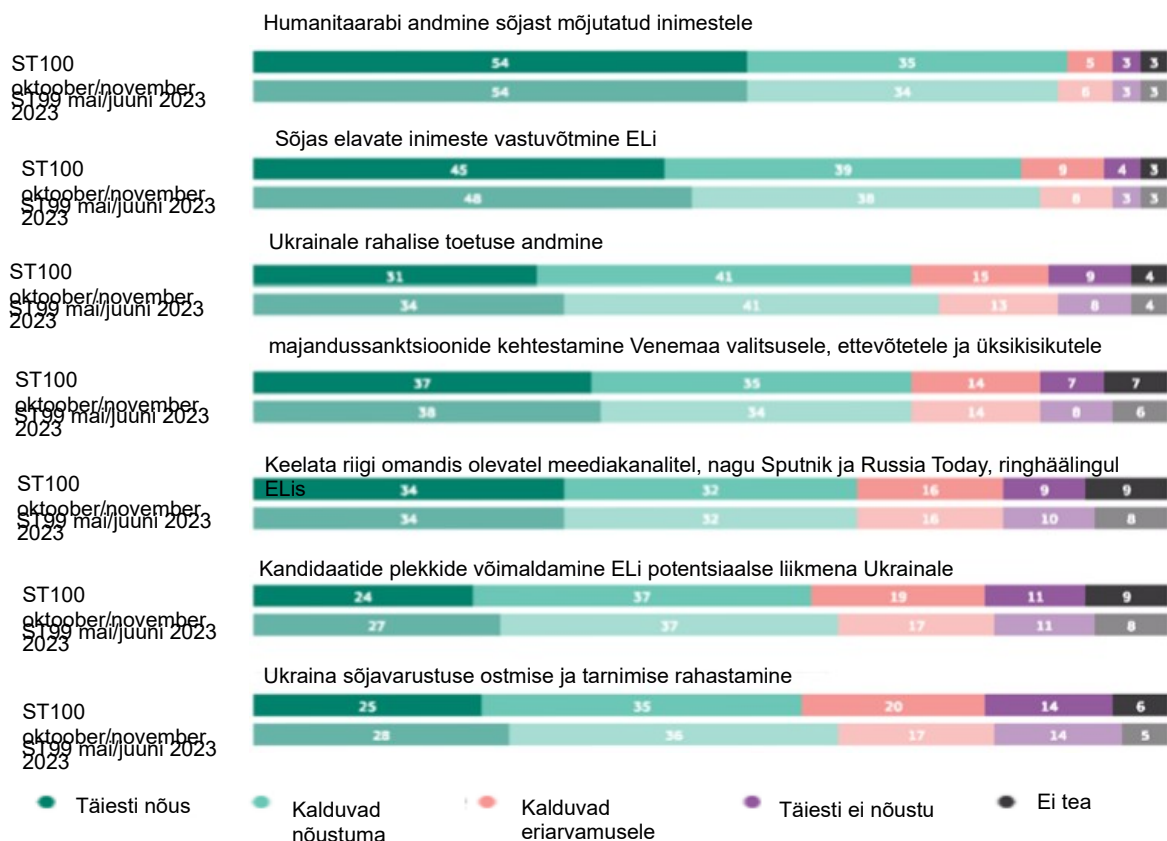
Rohkem kui seitse kümnest vastajast nõustus Ukrainale rahalise toetuse andmisega (72 %, -3 protsendipunkti), 31 % (-3 protsendipunkti) nõustus täielikult. Seevastu peaaegu veerand (24 %, + 3 protsendipunkti) väidavad, et nad ei ole sellega nõus. Rohkem kui seitse kümnest (72 %, muutusteta) nõustub ka majandussanktsioonide kehtestamisega Venemaa valitsusele, ettevõtetele ja üksikisikutele, kusjuures 37 % (-1 protsendipunkti) nõustub täielikult. Veidi üle viiendiku (21 %, -1 protsendipunkti) ei ole selle meetmega nõus.

Kaks kolmandikku (66 %, muutusteta) on nõus, et riigi omanduses olev meedia, nagu Sputnik ja Russia Today, keelustab ringhäälingu edastamise ELis, kusjuures 34 % (muudatusi ei ole) kokkulepitust. Veerand (25 %, 1 PP) ei nõustu.

Veidi rohkem kui kuus kümnest (61 %, -3 protsendipunkti) on nõus sellega, et Ukrainale antakse kandidaatriigi staatus ELi potentsiaalse liikmena, sealhulgas 24 % (-3 protsendipunkti), kes on „täielikult nõus“. Kolm kümnest vastajast ei ole nõus (30 %, + 2 protsendipunkti).

Lõpuks nõustub kuus kümnest (60 %, -4 PP) sõjavarustuse ostmise ja tarnimise rahastamisega Ukrainale, sealhulgas 25 % (-3 PP), kes on „täielikult nõus“. Rohkem kui kolmandik (34 %, + 3 protsendipunkti) ei ole selle meetmega nõus.

QD2 EL on võtnud mitmeid meetmeid vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse. Mil määral nõustute või ei nõustu kõigi nende meetmetega. (EL 27) (%)

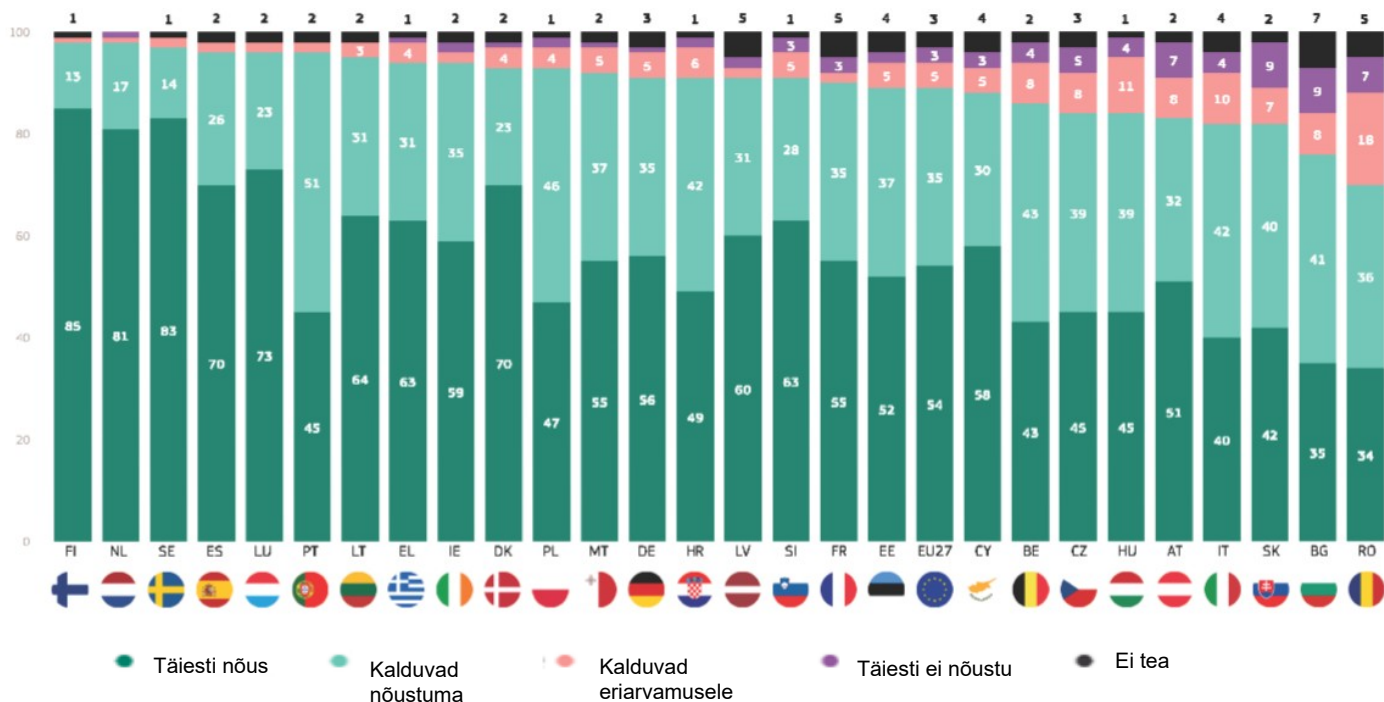

12 QD2. EL on võtnud mitmeid meetmeid vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse. Mil määral nõustute või ei nõustu kõigi nende meetmetega. 2.1 Majandussanktsioonide kehtestamine Venemaa valitsusele, ettevõtetele ja üksikisikutele; 2.2 Keelata riigi omanduses olevat meediat, nagu Sputnik ja Russia Today, ELis ringhäälingut edastada; 2.3 Ukraina sõjavarustuse ostmise ja tarnimise rahastamine; 2.4 Sõjast mõjutatud inimestele humanitaarabi andmine; 2.5 Sõda ärgates ELi rahvaga kohanemine; 2.6 Ukrainale rahalise toetuse andmine; 2.7 Ukrainale ELi potentsiaalse liikme staatuse andmine.

Igas ELi liikmesriigis on vähemalt seitse kodanikku kümnest nõus humanitaarabi andmisega sõjast mõjutatud inimestele ja 19 riigis vähemalt üheksa kümnest. Peaaegu üldine toetus on olemas Madalmaades ja Soomes (mõlemas 98 %) ning Rootsis (97 %), samas kui 70 % vastanutest Rumeenias, 76 % Bulgaarias ning 82 % Itaalias ja Slovakkias on samuti sellega nõus.

Rumeenia (25 %) on ainus riik, kus vähemalt üks viiest ei nõustu.

QD2.4. EL on võtnud mitmeid meetmeid vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse. Mil määral nõustute või ei nõustu kõigi nende meetmetega. Humanitaarabi andmine sõjast mõjutatud inimestele (%)

17 ELi liikmesriigis nõustuvad vähemalt pooled vastanutest täielikult humanitaarabi andmisega sõjast mõjutatud inimestele ning üle kaheksa kümnest Soomes (85 %), Rootsis (83 %) ja Madalmaades (81 %) arvab nii. Seevastu 34 % Rumeenias, 35 % Bulgaarias ja 40 % Itaalias on samuti täiesti nõus.

Muudatused arvamustes alates 2023. aasta maist kuni juunini on üldiselt väikesed. Kokkulepe on suurenenud 11 riigis, sealhulgas Kreekas (94 %, + 6 protsendipunkti), kuid see on vähenenud kaheksas riigis, sealhulgas Maltal (92 %, -5 protsendipunkti). Bulgaarias, Taanis, Saksamaal, Iirimaa, Horvaatias, Leedus, Madalmaades ja Rumeenias ei ole toimunud muutusi.

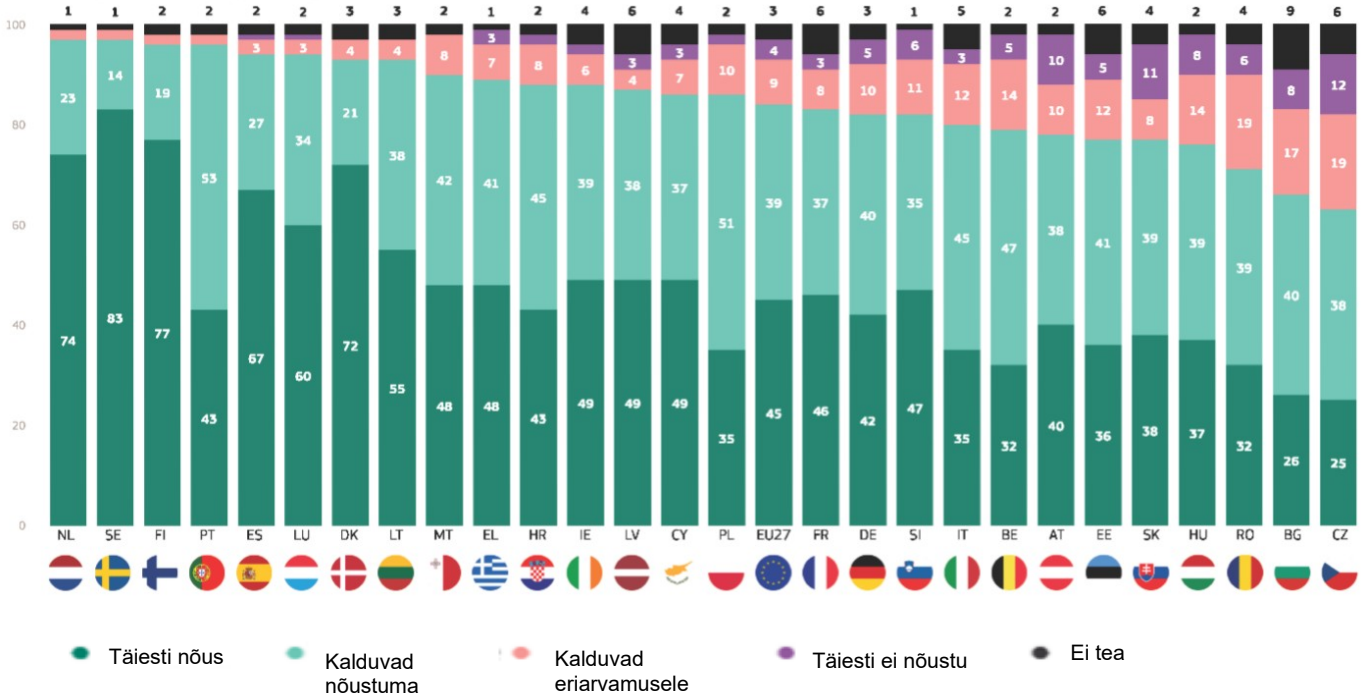
QD2.4 EL on võtnud mitmeid meetmeid vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse. Mil määral nõustute või ei nõustu kõigi võetud meetmetega, et anda sõjast mõjutatud inimestele humanitaarabi (%)

	EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	89	86	76	84	93	91	89	94	94	96	90	91	82	88	91	95	96	84	92	98	83	93	96	70	91	82	98	97
Δ mai/juuni 2023	1	-2	0	-3	0	0	3	0	6	3	1	0	-3	-1	1	0	-2	-2	-5	0	1	4	-1	0	4	1	1	1
Kokku „ei nõustu“	8	12	17	13	5	6	7	4	5	2	5	8	14	8	4	3	2	15	6	2	15	6	2	25	8	16	1	2
Δ mai/juuni 2023	-1	2	-1	2	0	-1	-3	1	-6	-1	-1	0	2	1	-2	-1	1	1	4	0	-1	-4	1	-3	-3	-1	0	-1
Ei tea	3	2	7	3	2	3	4	2	1	2	5	1	4	4	5	2	2	1	2	0	2	1	2	5	1	2	1	1
Δ mai/juuni 2023	0	0	1	1	0	1	0	-1	0	-2	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	3	-1	0	-1	0

Rohkem kui kuus vastanut kümnest igas ELi liikmesriigis nõustub sõja eest põgenevate inimeste vastuvõtmisega ELi. Kokkuleppe tase ulatub 97 %-st vastanutest Madalmaades ja Rootsis ning 96 %-st Portugalis ja Soomes 63 %-ni Tšehhis, 66 %-st Bulgaarias ja 71 %-ni Rumeenias. On viis riiki, kus vähemalt üks viiest ei nõustu: Tšehhi (31 %), Rumeenia ja Bulgaaria (25 % kumbki), Ungari (22 %) ja Austria (20 %).

Vastajad, kes on täiesti nõus, on kõige tõenäolisemalt Rootsis (83 %), Soomes (77 %) ja Madalmaades (74 %) ning kõige vähem Tšehhis (25 %), Bulgaarias (26 %) ning Rumeenias ja Belgias (mõlemas 32 %).

QD2.5. EL on võtnud mitmeid meetmeid vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse. Mil määral nõustute või ei nõustu kõigi nende meetmetega. 2 Sõda pooldavad ELi inimesed (%)

15 riigis on vastajad 2023. aasta maist juunini vähem tõenäoliselt nõus sõja eest põgenevate inimeste vastuvõtmisega ELi, eriti Tšehhis (63 %, -10 protsendipunkti) ja Ungaris (76 %, -5 protsendipunkti).

Seevastu on kokkuleppe suurenenud seitsmes riigis, sealhulgas Austrias (78 %, + 5 protsendipunkti), ning see on püsinud stabiilsena Leedus, Luksemburgis, Madalmaades, Soomes ja Rootsis.

QD2.5 EL on võtnud mitmeid meetmeid vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse. Mil määral nõustute või ei nõustu kõigi nende meetmetega. Sõja eest põgenevate inimeste vastuvõtmise ELi (%)

	EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	84	79	66	63	93	82	77	88	89	94	83	88	80	86	87	93	94	76	90	97	78	86	96	71	82	77	96	97
Δ mai/juuni 2023	-2	-4	2	-10	-2	-3	-1	-4	1	1	-2	-3	-3	1	1	0	0	-5	-2	0	5	-1	-1	4	-2	-1	0	0
Kokku „ei nõustu“	13	19	25	31	4	15	17	8	10	4	11	10	15	10	7	4	4	22	8	2	20	12	2	25	17	19	2	2
Δ mai/juuni 2023	2	4	0	8	0	2	1	4	-1	0	2	2	1	0	-2	-2	0	4	2	0	-4	1	1	-5	3	1	0	0
Ei tea	3	2	9	6	3	3	6	4	1	2	6	2	5	4	6	3	2	2	2	1	2	2	2	4	1	4	2	1
Δ mai/juuni 2023	0	0	-2	2	2	1	0	0	0	-1	0	1	2	-1	1	2	0	1	0	0	-1	0	0	1	-1	0	0	0

Enamik vastanutest 26 ELi liikmesriigis nõustus Ukrainale rahalise toetuse andmisega. Kõige suuremat toetust leidsid vastajad Rootsis (96 %), Soomes (93 %) ja Taanis (91 %), kuigi enamik Slovakkias (50 %), Bulgaarias (52 %) ja Rumeenias (56 %) on samuti sellega nõus.

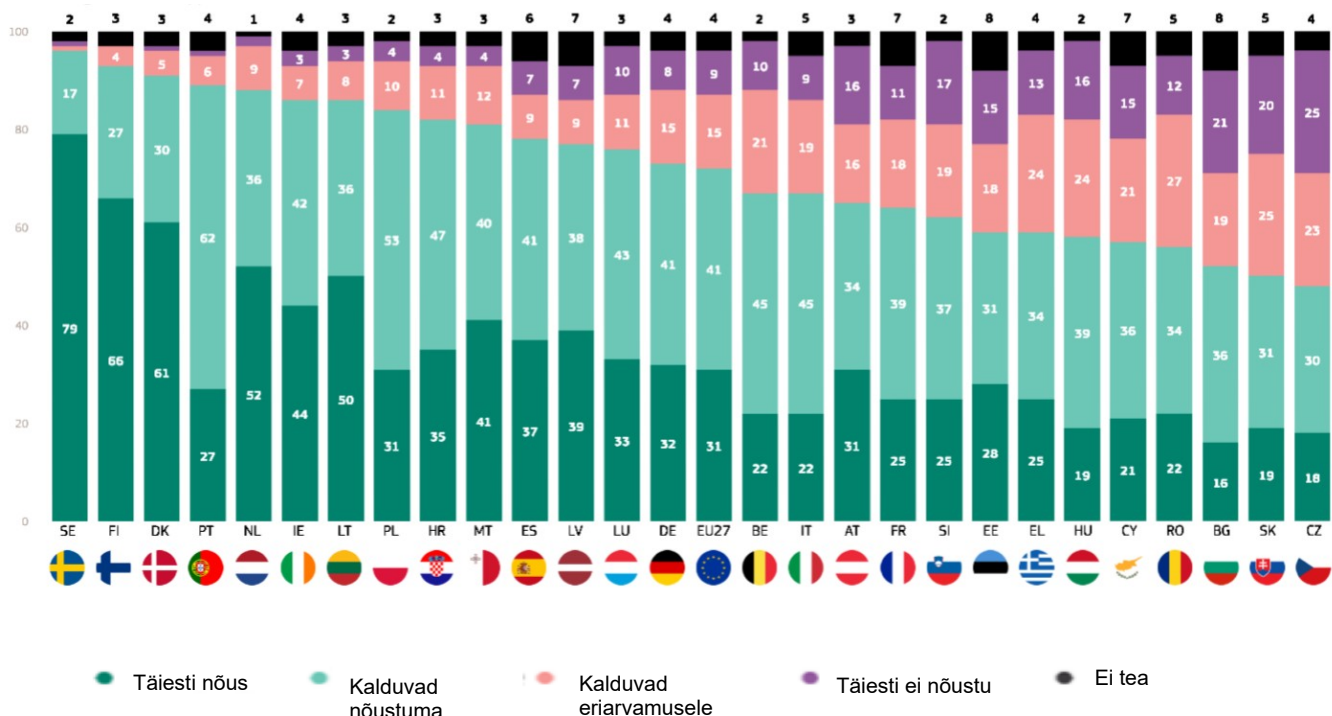
Arvamus jaguneb Tšehhis (48 % „nõustun“ ja 48 % „ei nõustu“).

11 riigis ei nõustu vähemalt kolm kümnest, eriti Tšehhis (48 %), Slovakkias (45 %) ning Bulgaarias ja Ungaris (mõlemas 40 %).

Seevastu on viis riiki, kus vähemalt pooled vastanutest nõustuvad Ukrainale rahalise toetuse andmisega: Rootsi (79 %), Soome (66 %), Taani (61 %), Madalmaad (52 %) ja Leedu (50 %).

QD2.6. EL on võtnud mitmeid meetmeid vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse. Mil määral nõustute või ei nõustu kõigi nende meetmetega.

rPordidng rahaline toetus Ukrainale (%)

Kokkulepe Ukrainale rahalise toetuse andmise kohta on alates 2023. aasta maist juunini vähenenud 21 ELi liikmesriigis, kusjuures Tšehhis (48 %, -12 protsendipunkti) on langus märkimisväärselt suurem kui teistes riikides, millele järgnesid Kreeka (59 %, -7 protsendipunkti) ja Luksemburg (76 %, -6 protsendipunkti).

Kokkulepe on suurenenud neljas riigis, sealhulgas Austrias (65 %, +7 katseprojekti) ning on jäänud samaks Hispaanias ja Horvaatias.

QD2.6 EL on võtnud mitmeid meetmeid vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse. Mil määral nõustute või ei nõustu kõigi nende meetmetega. Ukrainale rahalise toetuse andmine (%)

	EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	72	67	52	48	91	73	59	86	59	78	64	82	67	57	77	86	76	58	81	88	65	84	89	56	62	50	93	96
Δ mai/juuni 2023	-3	-6	-2	-12	-3	-2	1	-5	-7	0	-4	0	-5	-5	-3	-3	-6	-2	-4	-3	7	-2	-5	-2	-4	-4	2	1
Kokku „ei nõustu“	24	31	40	48	6	23	33	10	37	16	29	15	28	36	16	11	21	40	16	11	32	14	7	39	36	45	4	2
Δ mai/juuni 2023	3	6	3	11	2	1	-1	4	6	0	5	-1	5	5	1	2	5	2	4	3	-7	2	4	1	5	4	-2	-1
Ei tea	4	2	8	4	3	4	8	4	4	6	7	3	5	7	7	3	3	2	3	1	3	2	4	5	2	5	3	2
Δ mai/juuni 2023	0	0	-1	1	1	1	0	1	1	0	-1	1	0	0	2	1	1	0	0	0	0	0	1	1	-1	0	0	0

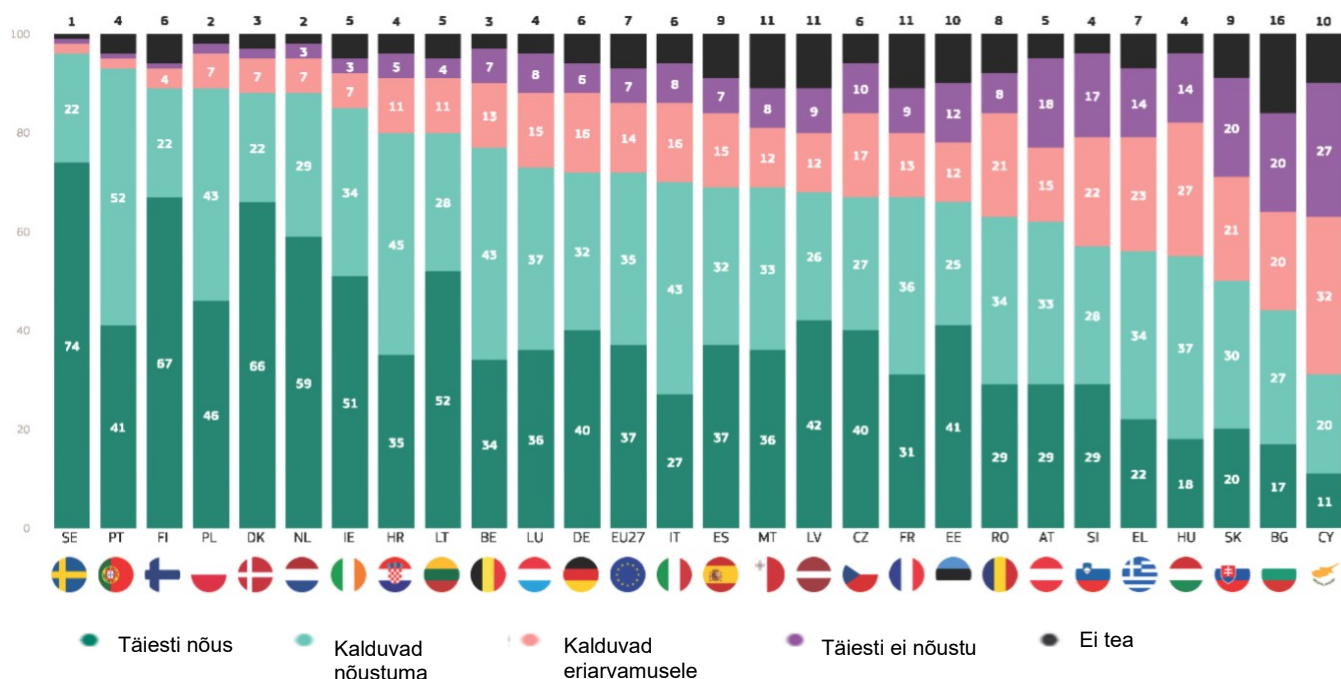

Kokkulepe majandussanktsioonide kehtestamise kohta Venemaa valitsusele, ettevõtetele ja üksikisikutele on riigiti väga erinev, kuigi enamik 26 riigis on sanktsioonide poolt. Kõige suuremat toetust leidsid vastajad Rootsis (96 %), Portugalis (93 %) ning Poolas ja Soomes (mõlemas 89 %). Kokkuleppe tasemed on madalaimad Küprosel (31 % vs 59 % „ei nõustu“), Bulgaarias (44 % vs. 40 %) ja Slovakkias (50 %).

On kuus riiki, kus vähemalt pooled ütlevad, et nad on „täielikult nõus“: Rootsi (74 %), Soome (67 %), Taani (66 %), Madalmaad (59 %), Leedu (52 %) ja Iirimaa (51 %).

Väärib märkimist, et vähemalt üks viiest Küprosel (27 %) ning Bulgaarias ja Slovakkias (20 %) ei ole täielikult nõus Venemaa valitsusele, ettevõtetele ja üksikisikutele majandussanktsioonide kehtestamisega.

QD2.1. EL on võtnud mitmeid meetmeid vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse. Mil määral nõustute või ei nõustu kõigi nende meetmetega. – majandussanktsioonide kehtestamine Venemaa valitsussektorile, ettevõtetele ja üksikisikutele (%)

Võrreldes 2023. aasta mai-juuniga on 18 ELi liikmesriigi vastajad nüüd vähem tõenäoliselt nõus majandussanktsioonide kehtestamisega Venemaa valitsusele, ettevõtetele ja üksikisikutele, kusjuures suurim langus oli Maltal (69 %, -7 protsendipunkti) ja Tšehhis (67 %, -7 protsendipunkti).

Seevastu on kokkuleppe tase tõusnud seitsmes riigis, sealhulgas Austrias (62 %, + 7 protsendipunkti). Itaalias ja Poolas ei ole toimunud mingeid muutusi.

QD2.1 EL on võtnud mitmeid meetmeid vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse. Mil määral nõustute või ei nõustu kõigi nende meetmetega. Majandussanktsioonide kehtestamine Venemaa valitsusele, ettevõtetele ja üksikisikutele (%)

	EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	72	77	44	67	88	72	66	85	56	69	67	80	70	31	68	80	73	55	69	88	62	89	93	63	57	50	89	96
Δ mai/juuni 2023	0	1	-2	-7	-1	-2	4	-4	-2	-3	4	-1	0	-4	-3	-4	-2	-4	-7	2	7	0	-1	-2	-2	-1	3	2
Kokku „ei nõustu“	21	20	40	27	9	22	24	10	37	22	22	16	24	59	21	15	23	41	20	10	33	9	3	29	39	41	5	3
Δ mai/juuni 2023	-1	-1	0	6	1	0	-2	3	2	3	-4	-1	0	3	1	3	2	4	5	-2	-6	0	1	-1	3	0	-4	-2
Ei tea	7	3	16	6	3	6	10	5	7	9	11	4	6	10	11	5	4	4	11	2	5	2	4	8	4	9	6	1
Δ mai/juuni 2023	1	0	2	1	0	2	-2	1	0	0	0	2	0	1	2	1	0	0	2	0	-1	0	0	3	-1	1	1	0

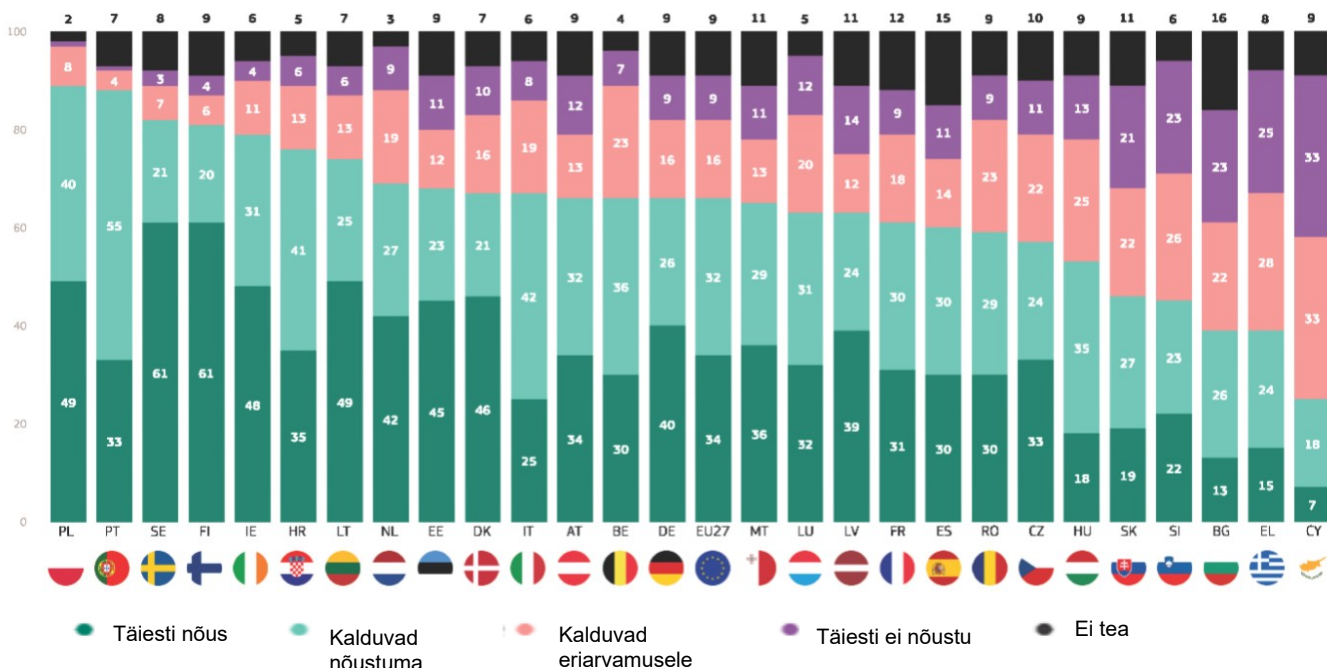

Enamik vastanutest 23 ELi liikmesriigis on nõus, et riigi omanduses olev meedia, nagu Sputnik ja Russia Today, keelustab ELis ringhäälingu edastamise, kusjuures kõrgeim tase on Poolas (89 %), Portugalis (88 %), Rootsis (82 %) ja Soomes (81 %). Seevastu ainult vähemus nõustub Küprosel (25 % vs 66 % ei nõustu), Kreekas (39 % vs 53 %), Bulgaarias (39 % vs 45 %) ja Sloveenias (45 % vs 49 %).

Soomes ja Rootsi (kumbki 61 %) on ainsad riigid, kus vähemalt pool on „täielikult nõus“ ja see on võrreldav 7 %-ga Küprosel, kes ütlevad sama. Seevastu on viis riiki, kus vähemalt iga viies „ei nõustu täielikult“ sellise meedia keelustamisega: Küpros (33 %), Kreeka (25 %), Bulgaaria ja Sloveenia (mõlemas 23 %) ning Slovakkia (21 %).

QD2.2. EL on võtnud mitmeid meetmeid vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse, mil määral te nõustute või ei nõustu kõigi võetud meetmetega. –Banning riigimandis meedia, nagu Sputnik ja Russia Today ringhäälingust ELis (%)

Kokkulepe keelata riigi omanduses oleval meedial, nagu Sputnik ja Russia Today, on alates 2023. aasta maist juunini vähenenud 16 riigis. Langus on suurem Kreekas (39 %, -11 protsendipunkti) kui üheski teises riigis, suurim näitaja on Leedus (74 %, -6 protsendipunkti). Kokkulepe on suurenenud kümnes riigis, kus suurim on Rootsis (82 %, +4 protsendipunkti) ja Eestis (68 %, +4 protsendipunkti). Itaalias on kokkulepe stabiilne.

Võrreldes 2023. aasta kevadega (ST99) on kokkulepe Kreekas ja Sloveenias nüüd vähemuse seisukoht.

QD2.2 EL on võtnud mitmeid meetmeid vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse. Mil määral nõustute või ei nõustu kõigi nende meetmetega. Keelata riigi omanduses oleval meedial, nagu Sputnik ja Russia Today, ELis ringhääling (%)

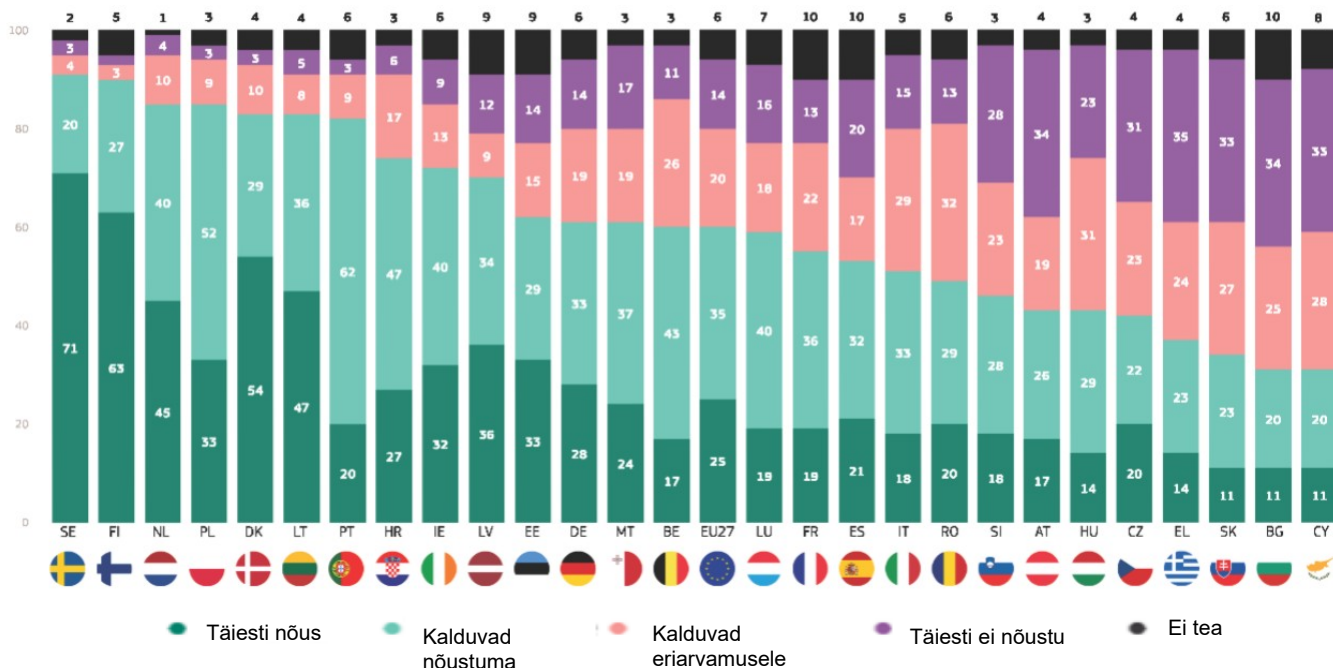
	EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	
Kokku „nõusolek“	Oktoober/november 2023	66	66	39	57	67	68	79	39	60	61	76	67	25	63	74	63	53	65	69	66	89	88	59	45	46	81	82	
	Δ mai/juuni 2023	0	-2	2	-4	-4	1	4	-2	-11	-2	1	-4	0	-3	-4	-4	-3	2	1	3	1	-1	2	-3	-1	-2	4	
Kokku „ei nõustu“	Oktoober/november 2023	25	30	45	33	26	25	23	15	53	25	27	19	27	26	19	32	38	24	28	25	9	5	32	49	43	10	10	
	Δ mai/juuni 2023	-1	3	2	3	3	-3	-3	2	12	0	1	0	3	3	4	2	3	4	-1	-4	-1	2	-2	4	4	1	-1	
Ei tea	Oktoober/november 2023	9	4	16	10	7	9	9	6	8	15	12	5	6	9	11	7	5	9	11	3	9	2	7	9	6	11	9	8
	Δ mai/juuni 2023	1	-1	-4	1	1	2	-1	0	-1	2	-1	3	0	0	1	2	2	0	-6	0	1	0	-1	0	-1	-3	1	-3

Kuigi enamik 19 ELi liikmesriigist nõustub Ukrainale sõjavarustuse ostmise ja tarnimise rahastamisega, on tase riigiti väga erinev. Kõige suuremat toetust leidsid vastajad Rootsis (91 %), Soomes (90 %) ning Madalmaades ja Poolas (mõlemas 85 %), kuid enamik Rumeenias (49 % vs 45 % ei nõustu) toetab seda meetet.

Ülejäänud kaheksas riigis nõustub ainult vähemus, kusjuures madalaim tase oli Küprosel (31 % vs 61 % ei nõustu), Bulgaarias (31 % vs 59 %) ja Slovakkias (34 % vs. 60 %).

Enam kui pooled vastanutest Rootsis (71 %), Soomes (63 %) ja Taanis (54 %) on täiesti nõus Ukrainale sõjavarustuse ostmise ja tarnimise rahastamisega. Skaala teises otsas ütlevad sama 11 % Slovakkias, Küprosel ja Bulgaarias.

QD2.3. EL on võtnud mitmeid meetmeid vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse. Mil määral nõustute või ei nõustu kõigi nende meetmetega. Ukrainale sõjavarustuse ostmise ja tarnimise rahastamine (%) Riigile kuuluva meedia, nagu Sputnik ja Russia Today keelamine ringhäälingust ELis (%)

22 ELi liikmesriigis nõustuvad vastajad nüüd Ukrainale sõjavarustuse ostmise ja tarnimise rahastamisega vähem tõenäoliselt kui 2023. aasta mais. Tšehhis (42 %, -12 protsendipunkti) ja Luksemburgis (59 %, -11 protsendipunkti) on langus üle kümne protsendipunkti, millele järgneb Itaalia (51 %, -9 protsendipunkti). Kokkulepe on suurenenud neljas riigis, kuid mitte rohkem kui kolm protsendipunkti, ja see jääb Madalmaades samaks.

Lahkarvamused on nüüd Tšehhis ja Sloveenias enam sarvamused.

QD2.3 EL on võtnud mitmeid meetmeid vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse. Mil määral nõustute või ei nõustu kõigi nende meetmetega. Ukrainale sõjavarustuse ostmise ja tarnimise rahastamine (%)

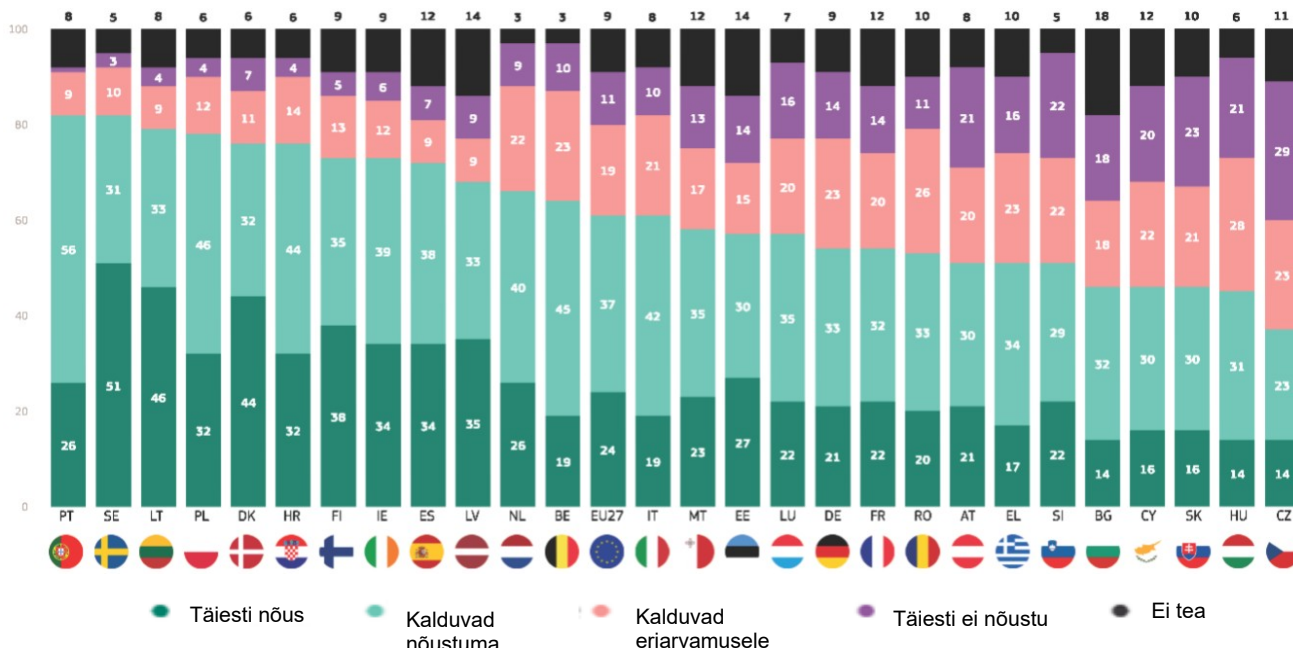
	EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	
Kokku „nõusolek“	Oktoober/november 2023	60	60	31	42	83	61	62	72	37	53	55	74	51	31	70	83	59	43	61	85	43	85	82	49	46	34	90	91
	Δ mai/juuni 2023	-4	-9	1	-12	-6	-1	-2	-7	-6	-7	-3	2	-9	-5	-4	-1	-11	-1	-3	0	3	-1	-8	-6	-3	-3	1	-2
Kokku „ei nõustu“	Oktoober/november 2023	34	37	59	54	13	33	29	22	59	37	23	44	61	21	13	34	54	36	14	53	12	12	45	51	60	5	7	
	Δ mai/juuni 2023	3	9	1	12	5	-1	1	7	6	6	2	-3	9	3	4	0	8	0	3	1	-3	0	6	5	5	3	-3	2
Ei tea	Oktoober/november 2023	6	3	10	4	4	6	9	6	4	10	10	3	5	8	9	4	7	3	3	1	4	3	6	6	3	6	5	2
	Δ mai/juuni 2023	1	0	-2	0	1	2	1	0	0	1	1	1	0	2	0	1	3	1	0	-1	0	1	2	1	-2	0	2	0

Enamik vastanutest 25 liikmesriigis nõustub sellega, et EL annab Ukrainale kandidaatriigi staatus, kusjuures suurim toetus on Portugalis ja Rootsis (mõlemas 82 %) ning Leedus (79 %). Samuti nõustub suhteline enamus Slovakkias (46 % nõustub ja 44 % ei nõustu), Küprosel (46 % vs 42 %) ja Bulgaarias (46 % vs 36 %).

Seevastu Tšehhis (37 % ja 52 % ei nõustu) ja Ungaris (45 % vs 49 %) nõustub EL Ukrainale kandidaatriigi staatus andmisega.

Rootsis (51 %), Leedus (46 %) ja Taanis (44 %) elavad vastajad ütlevad kõige tõenäolisemalt, et nad on „täielikult nõus“, samas kui Ungaris, Tšehhis ja Bulgaarias (mõlemas 14 %) on kõige vähem tõenäoline.

QD2.7. EL on võtnud mitmeid meetmeid vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse. Mil määral nõustute või ei nõustu iga võetud meetmega: – kandidaatriigi staatus andmine Ukrainale ELi potentsiaalse liikmena (%)

Kokkulepe anda Ukrainale kandidaatriigi staatus ELi potentsiaalse liikmena on vähenenud 23 riigis, eelkõige Maltal (58 %, -12 protsendipunkti), Luksemburgis (57 %, -9 protsendipunkti) ja Portugalis (82 %, -8 protsendipunkti). Kokkuleppe tase on suurenenud ülejäänud neljas riigis, kus suurim oli Austria (51 %, +4 protsendipunkti) ja Bulgaaria (46 %, +4 protsendipunkti).

Kokkuleppe on nüüd Slovakkias enamuse arvamus, kuid Ungari vähemuse seisukoht.

QD2.7 EL on võtnud mitmeid meetmeid vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse. Mil määral nõustute või ei nõustu kõigi nende meetmetega. Kandidaatriigi staatus andmine Ukrainale ELi potentsiaalse liikmena (%)

	OL	EL 27	EM	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE	LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	Oktoober / november 2023	61	64	46	37	76	54	57	73	51	72	54	76	61	46	68	79	57	45	58	66	51	78	82	53	51	46	73	82	
Δ	mai/juuni 2023	-3	-2	4	-6	-3	-7	-5	-6	-5	3	-3	-7	-5	-1	-4	-5	-9	-4	-12	-4	4	-3	-8	-3	-1	1	-2	-3	
Kokku „ei nõustu“	Oktoober / november 2023	30	33	36	52	18	37	29	18	39	16	34	18	31	42	18	13	36	49	30	31	41	16	10	37	44	44	18	13	
Δ	mai/juuni 2023	2	4	-1	6	1	4	2	5	4	0	2	4	4	3	1	3	8	4	6	5	-5	1	7	1	3	-1	2	5	
Ei tea	Oktoober / november 2023	9	3	18	11	6	9	14	9	10	12	12	6	8	12	14	8	7	6	12	3	8	6	8	10	5	10	9	5	
Δ	mai/juuni 2023	1	-2	-3	0	2	3	3	1	1	-3	1	3	1	-2	3	2	1	0	6	-1	1	2	1	2	-2	0	0	-2	

Sotsiaaldemograafiline analüüs näitab, et peaaegu kõigis rühmades toetab enamik ELi meetmeid vastusena Venemaa sissetungile Ukrainasse, kuid esineb märkimisväärsed erinevusi.

Mehed (62 %) nõustuvad tõenäolisemalt kui naised (57 %) sõjavarustuse ostmise ja tarnimise rahastamisega Ukrainasse.

Toetus igale meetmele on tugev igas vanuserühmas, kuigi 15–24-aastased on suurema tõenäosusega kui vanemad, et toetada Ukrainale rahalise toetuse andmist (76 %) ja ELi potentsiaalse liikme staatuse andmist Ukrainale (66 %), eriti võrreldes 55-aastaste ja vanematega.

Mida kauem vastaja haridusse jäi, seda tõenäolisem on, et nad nõustuvad iga meetmega, kusjuures kõige rohkem on erinevusi 20-aastaste või vanemate ja 19-aastaste või nooremate hariduse omandanud isikute vahel. Näiteks nõustub 66 % 20-aastastest või vanematest hariduse omandanud isikutest Ukrainasse sõjavarustuse ostmise ja tarnimise rahastamisega, samas kui 15-aastastest või noorematest oli 48 %.

Juhid on järjekindlalt nende seas, kes kõige tõenäolisemalt nõustuvad iga meetmega, samas kui töötud ja koduabilised on järjekindlalt kõige vähem tõenäolised. Näiteks nõustub 68 % juhtidest, et Ukrainale antakse kandidaatriigi staatus ELi potentsiaalse liikmena, võrreldes 50 % majapidamiste ja 51 % töötutega.

Finantsolukord on samuti mõjukas: mida vähem raskusi vastajal on arвете tasumisel, seda tõenäolisem on, et nad nõustuvad iga meetmega. Näiteks on 88 % vastanutest, kellel ei ole kunagi või peaaegu kunagi raskusi arвете tasumisega, nõus sõja eest põgenevate inimeste vastuvõtmisega ELi, võrreldes 74 %-ga neist, kellel on enamasti raskusi arвете maksimisega.

Vastajad, kes leiavad, et nad kuuluvad kõrgemasse kesk- või kõrgemasse klassi, nõustuvad kõige tõenäolisemalt iga meetmega, eriti võrreldes nendega, kes peavad end töölis- või madalamasse keskklassi kuuluvaks. Näiteks 85 % neist, kes peavad end kõrgemasse klassi kuuluvaks, ja 81 %, kes peavad end keskklassi kuuluvaks, nõustuvad Ukrainale rahalise toetuse andmisega, samas kui 65 % vastanutest, kes peavad end tööliklassi kuuluvaks, ja 67 % vastanutest, kes peavad end kuuluvaks madalamasse keskklassi.

Vastajad, kellel on ELi positiivne kuvand, toetavad neid meetmeid palju tõenäolisemalt kui negatiivse vaatega vastajad. Näiteks on 95 % ELi positiivse vaatega inimestest nõus humanitaarabi andmisega sõjast mõjutatud inimestele, võrreldes 79 %-ga negatiivse vaatega inimestest.

Tegelikult on ELi negatiivse kuvandiga vastajad ainus rühm, kus enamus ei nõustu ühegi meetmega: 60 % ei nõustu Ukrainale sõjavarustuse ostmise ja tarnimise rahastamisega, 58 % ei nõustu võimaliku ELi liikme staatuse andmisega Ukrainale ja 50 % ei nõustu Ukrainale rahalise toetuse andmisega.

QD2 EL on võtnud mitmeid meetmeid vastuseks Venemaa sissetungile Ukrainasse. Mil määral nõustute või ei nõustu kõigi nende meetmetega. Kokku „kokkulepe“ (% – EL)

	Humanitaarabi andmine sõjast mõjutatud inimestele	Sõja eest põgenevate inimeste vastuvõtmine ELi	Majandussanktsioonide kehtestamine Venemaa valitsusele, ettevõtetele ja üksikisikutele	Ukrainale rahalise toetuse andmine	Keelata riigi omandis olevatel meediakanalitel, nagu Sputnik ja Russia Today, ringhäälingul ELis	Kandidaatriigi staatuse andmine Ukrainale ELi potentsiaalse liikmena	Ukraina sõjavarustuse ostmise ja tarnimise rahastamine
EL 27	89	84	72	72	66	61	60
Sugu							
Man	90	85	73	72	67	62	62
Naine	89	83	71	71	65	61	57
Age							
15–24	90	86	71	76	63	66	62
25–39	91	85	73	72	67	63	59
40–54	89	84	73	72	67	62	62
55	89	83	71	70	65	59	58
Haridus (Lõpp)							
-15	85	79	65	64	60	53	48
16–19	88	81	70	68	66	58	57
20	94	89	77	77	68	66	66
Õpib ikka veel	91	88	74	80	65	68	65
Sotsiaal-ametialane kategooria							
Füüsilisest isikust ettevõtja	94	88	74	74	68	64	61
Juhid	94	91	80	81	71	68	70
Muud valged kaelarihmad	89	83	75	72	68	62	59
Töölised	88	82	71	69	65	59	58
Koduinimesed	82	74	65	60	61	50	49
Töötud	86	78	64	61	59	51	47
Pensionil	88	83	71	69	65	58	58
Õpilased	91	88	74	80	65	68	65
Raskused arvete maksmisel							
Suurema osa ajast	84	74	63	54	57	48	43
Aeg-ajalt	86	80	68	67	63	59	55
Peaaegu mitte kunagi/mitte kunagi	91	88	76	76	69	64	64
Võtke arvesse kuulumist							
Töölisklass	88	80	66	65	61	57	54
Alumine keskklass	88	82	71	67	64	58	54
Keskklass	90	85	74	74	68	64	62
Ülemine keskklass	93	90	79	81	71	68	75
Ülemine klass	92	88	86	85	71	68	78
ELi maine							
Positiivne	95	93	84	85	78	77	75
Neutraalne	88	81	68	68	62	56	54
Negatiivne	79	67	52	45	47	34	34

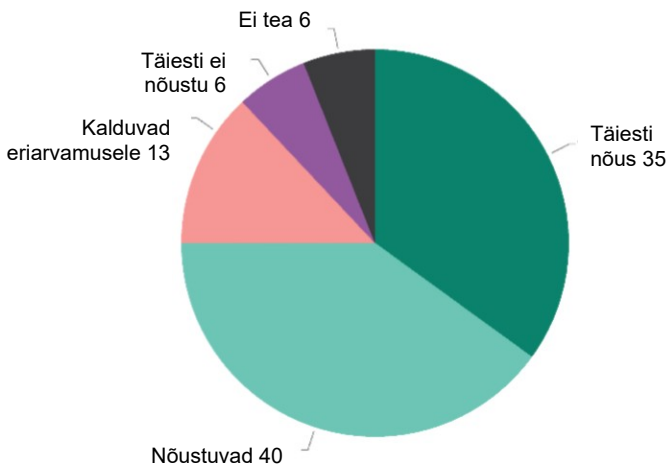
Valdav enamus nõustub, et seistes vastu Venemaa sissetungile Ukrainasse, kaitseb EL Euroopa väärtusi.

Kolm neljandikku vastanutest (75 %, muutusteta alates 2023. aasta maist kuni juunini) nõustub, et seistes vastu Venemaa sissetungile Ukrainasse, kaitseb EL Euroopa väärtusi 35 % (-2 PP) öeldes, et nad on „täielikult nõus“.¹³ Peaaegu iga viies (19 %, + 1 protsendipunkti) ütleb, et nad ei ole nõus, 6 % (muutust ei ole) täiesti ei nõustu.

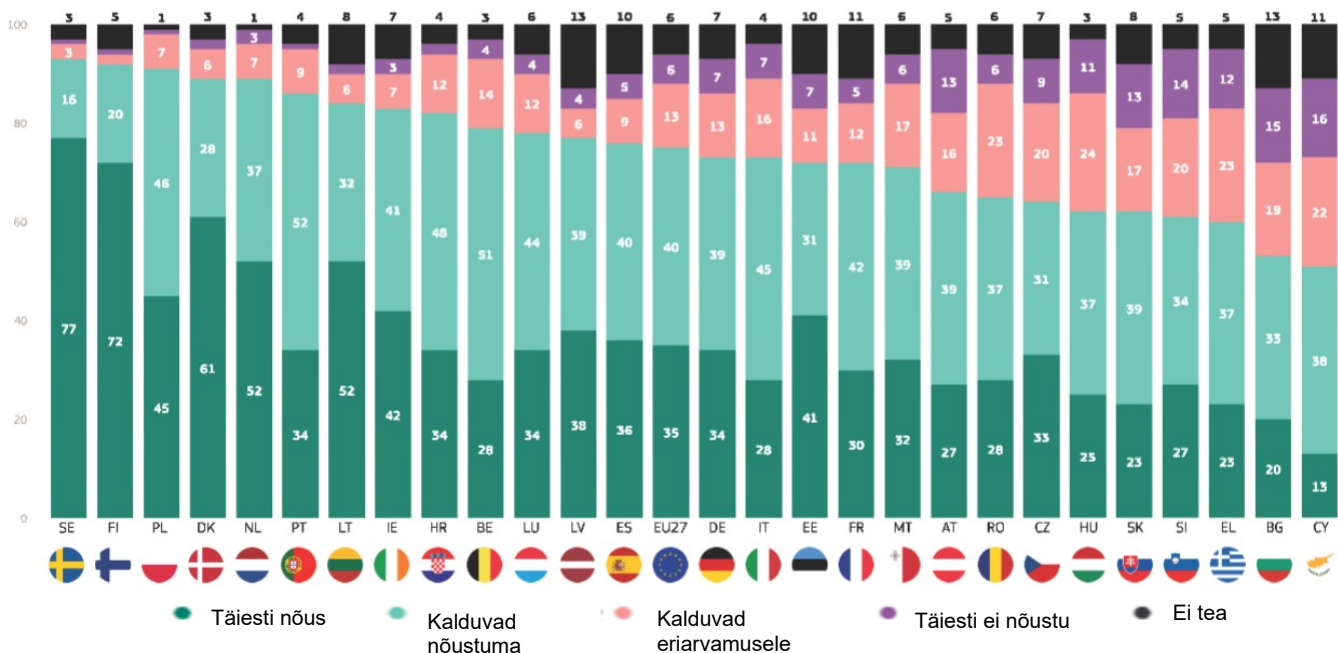
Enam kui pooled vastanutest igas ELi liikmesriigis nõustuvad, et seistes vastu Venemaa sissetungile Ukrainasse, kaitseb EL Euroopa väärtusi, kuigi see osakaal ulatub 93 %-st Rootsis, 92 %-st Soomes ja 91 %-st Poolas kuni 51 %-ni Küprosel, 53 %-ni Bulgaarias ja 60 %-ni Kreekas.

On viis riiki, kus vähemalt pooled „täielikult nõustuvad“: Rootsi (77 %), Soome (72 %), Taani (61 %) ning Madalmaad ja Leedu (mõlemas 52 %). See on võrreldav 13 % Küprosel, kes ütlevad sama.

QD3.3. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Seistes vastu Venemaa sissetungile Ukrainasse, kaitseb EL Euroopa väärtusi

QD3.3. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Seistes vastu Venemaa sissetungile Ukrainasse, kaitseb EL Euroopa väärtusi

13 QD3.3. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Seistes vastu Venemaa sissetungile Ukrainasse, kaitseb EL Euroopa väärtusi

Võrreldes 2023. aasta mai-juuniga on 15 ELi liikmesriigi vastajad nüüd vähem tõenäolised, et seistes vastu Venemaa sissetungile Ukrainasse, kaitseb EL Euroopa väärtusi, kusjuures suurim langus oli Kreekas (60 %, -8 protsendipunkti) ning Portugalis (86 %, -6 protsendipunkti) ja Tšehhis (64 %, -6 protsendipunkti).

Seevastu on lepingute tase tõusnud üheksas riigis, sealhulgas Austrias (66 %, + 7 protsendipunkti) ja Slovakkias (62 %, + 6 protsendipunkti) ning Eestis, Hispaanias ega Soomes ei ole toimunud muutusi.

QD3.3 Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Seistes vastu Venemaa sissetungile Ukrainasse, kaitseb EL Euroopa väärtusi (%)

		EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Ei tea	Oktoober/ november 2023	6	3	13	7	3	7	10	7	5	10	11	4	4	11	13	8	6	3	6	1	5	1	4	6	5	8	5	3
	Δ mai/juuni 2023	-1	1	0	0	0	2	-1	2	0	-1	-2	2	-1	-2	2	2	-1	0	3	-1	-1	-1	-2	1	-2	-5	0	0
Kokku „nõusol ek“	Oktoober/ november 2023	75	79	53	64	89	73	72	83	60	76	72	82	73	51	77	84	78	62	71	89	66	91	86	65	61	62	92	93
	Δ mai/juuni 2023	0	-1	-2	-6	-1	1	0	-5	-8	0	2	-5	1	-2	-2	-3	-5	-5	-5	1	7	3	-6	3	-2	6	0	1
Kokku „ei nõustu“	Oktoober/ november 2023	19	18	34	29	8	20	18	10	35	14	17	14	23	38	10	8	16	35	23	10	29	8	10	29	34	30	3	4
	Δ mai/juuni 2023	1	0	2	6	1	-3	1	3	8	1	0	3	0	4	0	1	6	5	2	0	-6	-2	8	-4	4	-1	0	-1

Sotsiaaldemograafiline analüüs näitab, et iga rühma enamus nõustub, et seistes vastu Venemaa sissetungile Ukrainasse, kaitseb EL Euroopa väärtusi. See ei näita vanusel ega sool põhinevaid erinevusi, kuid analüüs näitab, et mida kauem vastaja haridusse jäi, seda tõenäolisemalt nad nõustuvad. Näiteks nõustub sellega 81 % 20-aastastest või vanematest õpilastest, võrreldes 65 %ga 15-aastastest või noorematest.

Analüüs näitab ka, et juhid (81 %) ja üliõpilased (79 %) on suurema tõenäosusega nõus kui teiste ühiskonna- ja kutserühmade vastajad, eelkõige töötud (63 %) ja koduabilised (64 %). Samuti rõhutatakse, et mida vähem raskusi vastajal on arvete tasumisel, seda tõenäolisem on see, et nad nõustuvad: 78 % vastanutest, kellel selliseid raskusi kunagi ei ole või peaaegu ei ole, on sellega nõus, samas kui 63 % vastanutest, kellel on raskusi arvete maksmisega.

Mida suurem on klass, kuhu kostja end kuulub, seda tõenäolisem on see, et nad nõustuvad. Näiteks nõustuvad 88 % neist, kes peavad end kõrgemasse klassi kuuluvaks, võrreldes 69 %ga, kes peavad end tööliklassi kuuluvaks.

ELi maine on samuti mõjukas ning vastajad, kellel on EList positiivne kuvand (88 %), nõustuvad suurema tõenäosusega kui negatiivse kuvandiga vastajad (51 %).

QD3.3. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Seistes vastu Venemaa sissetungile Ukrainasse, kaitseb EL Euroopa väärtusi

	Kokku „nõusolek“	Kokku „ei nõustu“	Ei tea
EL 27	75	19	6
Sugu			
Man	76	19	5
Naine	74	18	8
Age			
15–24	75	18	7
25–39	76	18	6
40–54	76	19	5
55	74	18	8
Haridus (Lõpp)			
-15	65	21	14
16–19	73	21	6
20	81	15	4
Õpib ikka veel	79	16	5
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtja	78	18	4
Juhid	81	16	3
Muud valged kaelarihmad	76	18	6
Töölised	74	20	6
Koduinimesed	64	23	13
Töötud	63	26	11
Pensionil	74	18	8
Õpilased	79	16	5
Raskused arvete maksmisel			
Suurema osa ajast	63	26	11
Aeg-ajalt	71	22	7
Peaaegu mitte kunagi/mitte kunagi	78	16	6
Võitke arvesse kuulumist			
Tööliklass	69	19	12
Alumine keskklass	73	22	5
Keskklass	77	18	5
Ülemine keskklass	83	15	2
Ülemine klass	88	10	2
ELi maine			
Positiivne	88	9	3
Neutraalne	71	20	9
Negatiivne	51	41	8

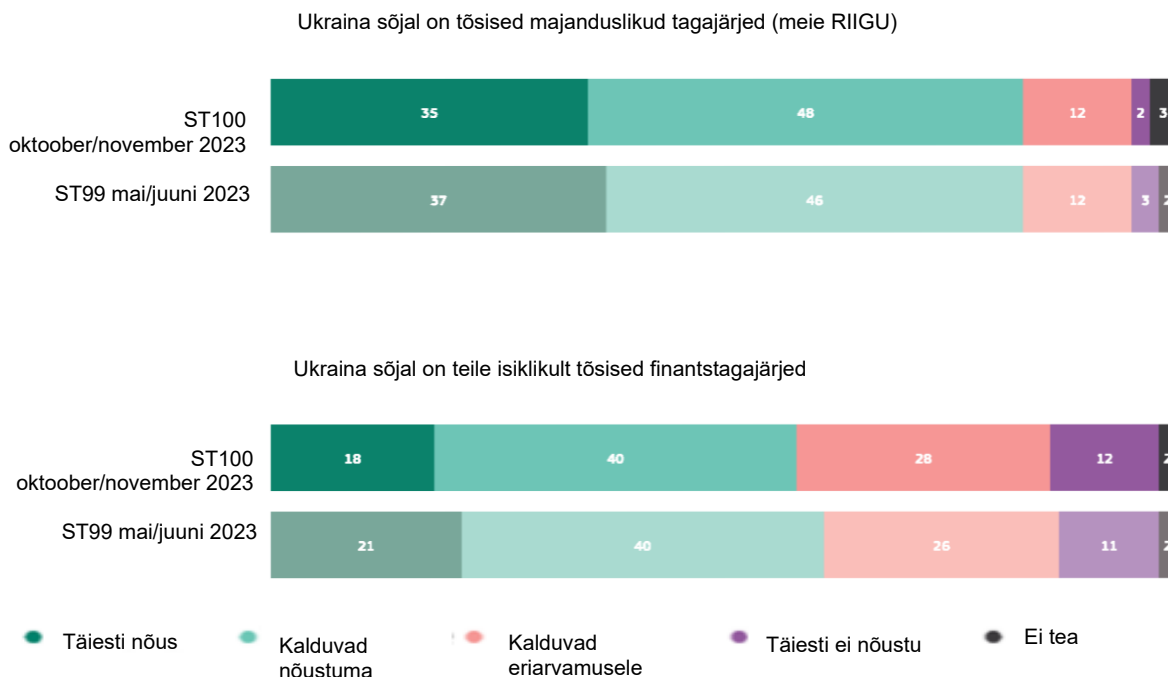
III. Ukraina sõja tagajärjed

Enamik eurooplasi arvab, et sõjal on tõsised majanduslikud tagajärjed nende riigile ja tõsised finantstagajärjed neile isiklikult.

Rohkem kui kaheksa vastanut kümnest (83 %, muutusteta alates 2023. aasta maist juunini) on nõus, et Ukraina sõjal on nende riigile tõsised majanduslikud tagajärjed, sealhulgas 35 % (-2 protsendipunkti), kes on „täielikult nõus“. Rohkem kui üks kümnest (14 %, -1 protsendipunkti) ei nõustu, samas kui 3 % (+ 1 pp) ütlevad, et nad ei tea.¹⁴

Peaaegu kuus kümnest (58 %, -3 PP) on nõus, et Ukraina sõjal on neile isiklikult tõsised finantstagajärjed, kusjuures 18 % (-3 protsendipunkti) ütles, et nad on „täielikult nõus“. See on kokkuleppe teine järjestikune langus alates jaanuarist kuni veebruarini 2023. Neli kümnest (40 %, + 3 PP) ei nõustu, sealhulgas 12 % (+ 1 protsendipunkti), kes „täielikult ei nõustu“. Ainult 2 % (ei muutu) ütlevad, et nad ei tea.

QD4. Mõeldes Ukraina sõja tagajärgedele, palun öelge, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. (EL 27) (%)

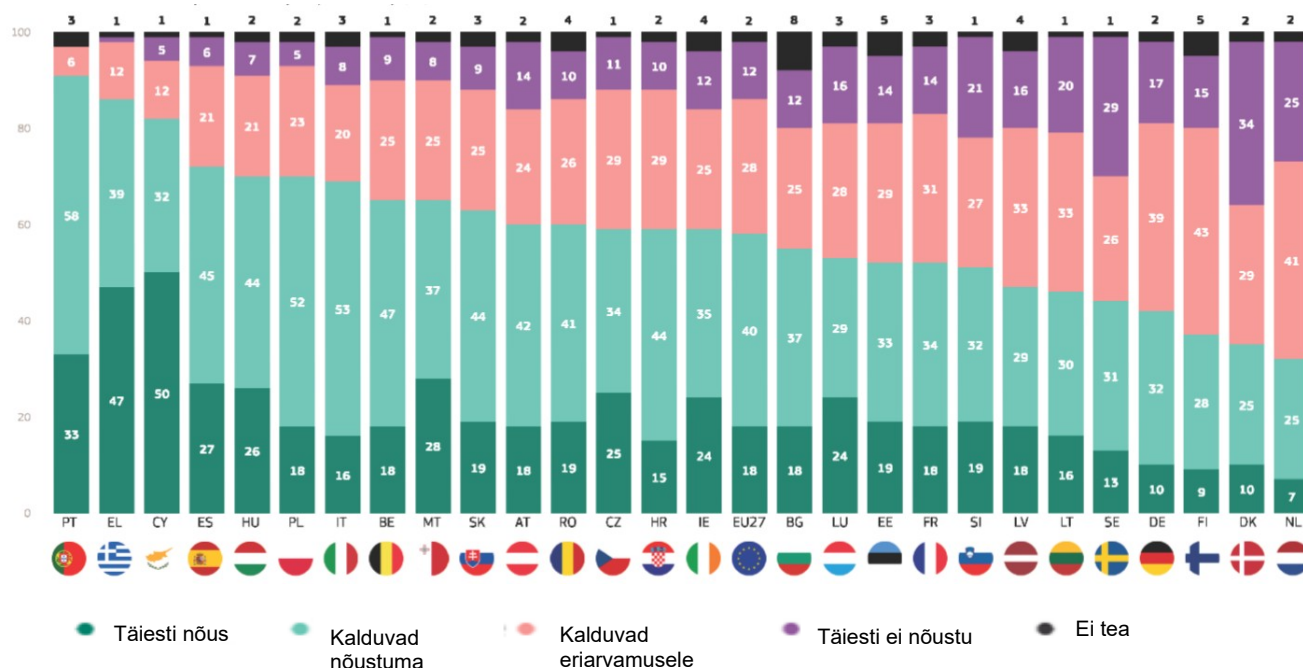

14 QD4. Mõeldes Ukraina sõja tagajärgedele, palun öelge, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? 4.1 Sõda Ukrainas toob teile isiklikult kaasa tõsiseid finantstagajärgi; 4.2 Sõda Ukrainas on tõsised majanduslikud tagajärjed (meie RIIGU).

20 ELi liikmesriigis on enamik vastanutest nõus, et Ukraina sõjal on neile isiklikult tõsised finantstagajärjed, kuigi see määr varieerub 91 %-st Portugalis, 86 %-st Kreekas ja 82 %-st Küprosel kuni 51 %-ni Sloveenias ning 52 %-st Prantsusmaal ja Eestis. Ülejäänud seitsmes riigis nõustub ainult vähemus, kusjuures madalaim tase oli Madalmaades (32 % vs 66 % ei nõustu), Taanis (35 % vs 63 %) ja Soomes (37 % vs 58 %).

On kolm riiki, kus vähemalt kolmandik ütleb, et nad on „täielikult nõus“: Küpros (50 %), Kreeka (47 %) ja Portugal (33 %). Seevastu rohkem kui kolmandik Taani vastanutest (34 %) ütlevad, et nad „ei nõustu täielikult“.

QD4.1. Rääkides Ukraina sõja tagajärgedest, palun öelge, mil määral te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Ukraina sõjal on teile isiklikult tõsised finantstagajärjed (%)

Kokkulepe, et Ukraina sõjal on neile isiklikult tõsised finantstagajärjed, on vähenenud 19 riigis ja kolmes riigis vähemalt 10 protsendipunkti: Taani (35 %, - 13 protsendipunkti), Slovakkia (63 %, -10 protsendipunkti) ja Horvaatia (59 %, -10 protsendipunkti). Seevastu on kokkuleppe tase suurenenud kuues riigis, sealhulgas Austrias (60 %, + 7 protsendipunkti) ja Portugalis (91 %, + 5 protsendipunkti). Kokkulepe on püsinud stabiilsena Belgias ja Soomes.

Võrreldes 2023. aasta kevadega on lahkavumused Lätis, Leedus ja Rootsis enamuses.

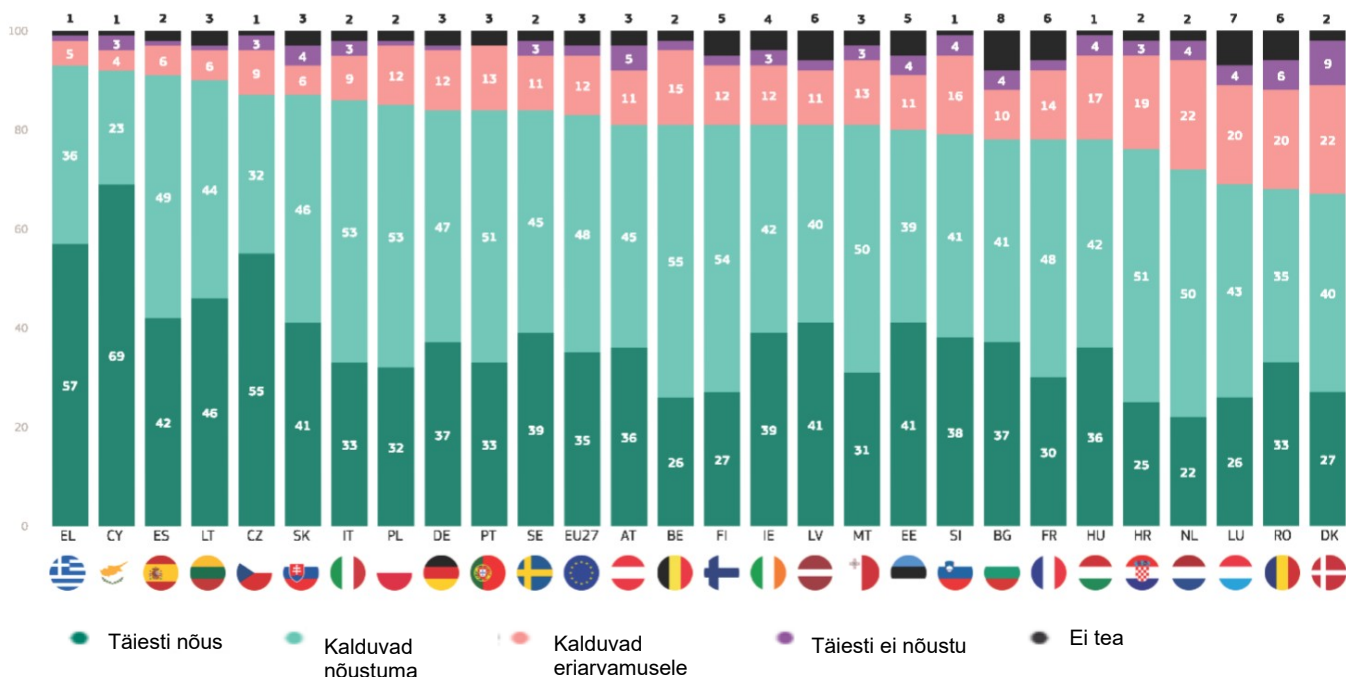
QD4.1 mõeldes Ukraina sõja tagajärgedele, palun öelge, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Ukraina sõjal on teile isiklikult tõsised finantstagajärjed (%)

	EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	58	65	55	59	35	42	52	59	86	72	52	59	69	82	47	46	53	70	65	32	60	70	91	60	51	63	37	44
Δ mai/juuni 2023	-3	0	-2	1	-13	-5	-2	-7	1	-3	-1	-10	1	-1	-5	-9	-5	-8	-5	-5	7	-4	5	1	-4	-10	0	-7
Kokku „ei nõustu“	40	34	37	40	63	56	43	37	13	27	45	39	28	17	49	53	44	28	33	66	38	28	6	36	48	34	58	55
Δ mai/juuni 2023	3	1	1	0	12	4	2	7	-2	4	0	9	-1	1	4	10	3	8	5	4	-7	5	-6	-2	5	10	0	6
Ei tea	2	1	8	1	2	2	5	4	1	1	3	2	3	1	4	1	3	2	2	2	2	2	3	4	1	3	5	1
Δ mai/juuni 2023	0	-1	1	-1	1	1	0	0	1	-1	1	1	0	0	1	-1	2	0	0	1	0	-1	1	1	-1	0	0	1

Rohkem kui kaks kolmandikku vastanutest igas ELi liikmesriigis nõustub, et Ukraina sõjal on nende riigile tõsised majanduslikud tagajärjed, kusjuures kõrgeim tase on Kreekas (93 %), Küprosel (92 %), Hispaanias (91 %) ja Leedus (90 %). Enamik Taanis (67 %), Rumeenias (68 %) ja Luksemburgis (69 %) on samuti sellega nõus.

Igas liikmesriigis nõustub selle väitega täielikult rohkem kui üks viiest, eriti Küprosel (69 %), Kreekas (57 %) ja Tšehhis (55 %).

QD4.2. Mõeldes Ukraina sõja tagajärgedele, palun öelge, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Ukraina sõjal on tõsised majanduslikud tagajärjed (meie RIIGU) (%)

13 ELi liikmesriigis on vastajad nüüd vähem tõenäolised, et Ukraina sõjal on nende riigile tõsised majanduslikud tagajärjed kui 2023. aasta mais-juunis, kusjuures suurim langus oli vastajate hulgas Taanis (67 %, -9 protsendipunkti) ning Portugalis (84 %, -8 protsendipunkti) ja Horvaatias (76 %, -8 protsendipunkti).

Kokkulepe on suurenenud kümnes riigis, kuid Austria (81 %, + 8 protsendipunkti) on ainus riik, kus kasv on üle kolme protsendipunkti. Arvamus jääb samaks Bulgaarias, Küprosel, Leedus ja Soomes.

QD4.2 mõeldes Ukraina sõja tagajärgedele, palun öelge, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Sõda Ukrainas on tõsised majanduslikud tagajärjed (meie RIIK) (%)

	EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	83	81	78	87	67	84	80	81	93	91	78	76	86	92	81	90	69	78	81	72	81	85	84	68	79	87	81	84
Δ mai/juuni 2023	0	2	0	3	-9	1	-1	-5	1	3	-1	-8	1	0	1	0	-6	-3	-7	-5	8	-1	-8	1	1	-1	0	-3
Kokku „ei nõustu“	14	17	14	12	31	13	15	15	6	7	16	22	12	7	13	7	24	21	16	26	16	13	13	26	20	10	14	14
Δ mai/juuni 2023	-1	-2	-2	-3	9	-2	0	5	-1	-3	-1	7	-1	1	-2	-1	5	4	6	5	-8	2	6	-3	1	0	-1	2
Ei tea	3	2	8	1	2	3	5	4	1	2	6	2	2	1	6	3	7	1	3	2	3	2	3	6	1	3	5	2
Δ mai/juuni 2023	1	0	2	0	0	1	1	0	0	0	2	1	0	-1	1	1	1	-1	1	0	0	-1	2	2	-2	1	1	1

Sotsiaaldemograafiline analüüs näitab rühmade suurt üksmeelt, et Ukraina sõjal on nende riigile tõsised majanduslikud tagajärjed: igas grupis on vähemalt kolm neljandikku nõus.

On rohkem erinevusi kokkuleppes, et sõda on

Ukrainal on tõsised isiklikud tagajärjed, kuigi enamus peaaegu kõigist rühmadest on sellega nõus. Kõige tõenäolisemalt nõustuvad vastajad 25–54-aastased, 19-aastased või nooremad, töötud (68 %), manuaalsed töötajad (66 %), need, kellel on enamasti raskusi arvete maksmisega (81 %) ja need, kes peavad end tööliklassi kuuluvaks (68 %).

QD4.1 Mõeldes Ukraina sõja tagajärgedele. Palun öelge, mil määral nõustute järgmiste väidetega või ei nõustu järgmiste väidetega. Sõda Ukrainas on teile isiklikult tõsised finantstagajärjed (% – EL)

	Kokku „nõusolek“	Kokku „ei nõustu“	Ei tea
EL 27	58	40	2
Sugu			
Man	58	40	2
Naine	58	39	3
Age			
15–24	52	44	4
25–39	61	37	2
40–54	62	36	2
55	56	41	3
Haridus (Lõpp)			
-15	64	32	4
16–19	63	35	2
20	51	47	2
Õpib ikka veel	50	47	3
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtja	61	37	2
Juhid	49	50	1
Muud valged kaelarühmad	60	37	3
Töölised	66	32	2
Koduinimesed	62	33	5
Töötud	68	28	4
Pensionil	54	43	3
Õpilased	50	47	3
Raskused arvete maksmisel			
Suurema osa ajast	81	17	2
Aeg-ajalt	70	27	3
Peaaegu mitte kunagi/mitte kunagi	50	43	2
Võitke arvesse kuulumist			
Tööliklass	68	23	4
Alumine keskklass	61	37	2
Keskklass	55	43	2
Ülemine keskklass	42	57	1
Ülemine klass	39	55	6
ELi maine			
Positiivne	55	43	2
Neutraalne	59	33	3
Negatiivne	64	1	34

Seevastu vaid väike osa juhtidest (49 % vs 50 % ei nõustu) ja need, kes peavad end kuuluvaks ülemisse keskpaika (42 % vs 57 %) või kõrgemasse klassi (39 % vs 55 %) nõustuvad, et sõjal on olnud tõsised isiklikud rahalised tagajärjed.

Analüüsis rõhutatakse ka seda, et vastajad, kes nõustuvad ühe väitega, nõustuvad tõenäolisemalt teise väitega. Näiteks 67 % neist, kes on nõus, et Ukraina sõjal on oma riigi jaoks tõsised majanduslikud tagajärjed, on samuti nõus, et sõjal on olnud tõsised isiklikud rahalised tagajärjed, samas kui 32 %, kes ei nõustu sellega, et Ukraina sõjal on oma riigile tõsised majanduslikud tagajärjed.

QD4.2 Mõeldes Ukraina sõja tagajärgedele, palun öelge, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Ukraina sõjal on tõsised majanduslikud tagajärjed (Meie RIIGU) (% – EL)

	Kokku „nõusolek“	Kokku „ei nõustu“	Ei tea
EL 27	83	14	3
Sugu			
Man	82	16	2
Naine	83	13	4
Age			
15–24	79	15	6
25–39	83	15	2
40–54	84	14	2
55	83	13	4
Haridus (Lõpp)			
-15	83	12	5
16–19	85	12	3
20	81	17	2
Õpib ikka veel	80	15	5
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtja	84	15	1
Juhid	81	18	1
Muud valged kaelarhiomad	84	14	2
Töölised	83	14	3
Koduinimesed	80	14	6
Töötud	84	12	4
Pensionil	84	12	4
Õpilased	80	15	5
Raskused arvete maksmisel			
Suurema osa ajast	85	11	4
Aeg-ajalt	82	15	3
Peaaegu mitte kunagi/mitte kunagi	83	14	3
Võitke arvesse kuulumist			
Töölisklass	84	11	5
Alumine keskklass	83	15	2
Keskklass	84	14	2
Ülemine keskklass	75	23	2
Ülemine klass	79	19	2
ELi maine			
Positiivne	84	14	2
Neutraalne	81	14	5
Negatiivne	83	15	2

IV. Euroopa julgeolek on ohus

Rohkem kui seitse kümnest on nõus, et sissetung Ukrainasse ohustab nii riiklikku kui ka ELi julgeolekut.

Rohkem kui kolmveerand vastanutest (78 %, -1 protsendipunkti alates 2023. aasta maist kuni juunini) on nõus, et Venemaa sissetung Ukrainasse kujutab endast ohtu ELi julgeolekule, kusjuures 39 % (-2 protsendipunkti) ütles, et nad on „täielikult nõus“. ¹⁵ Peaaegu iga viies (18 %, + 1 protsendipunkti) ei nõustu.

Peaaegu kolmveerand (73 %, -2 protsendipunkti) nõustub, et Venemaa sissetung Ukrainasse ohustab nende riigi julgeolekut, sealhulgas 34 % (-3 PP), kes ütlevad, et nad on „täielikult nõus“. Rohkem kui üks viiest (23 %, + 3 protsendipunkti) ei nõustu.

QD3. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. (EL 27) (%)

Venemaa sissetung Ukrainasse ohustab ELi julgeolekut

Venemaa sissetung Ukrainasse kujutab endast ohtu julgeolekule (meie RIIGU)

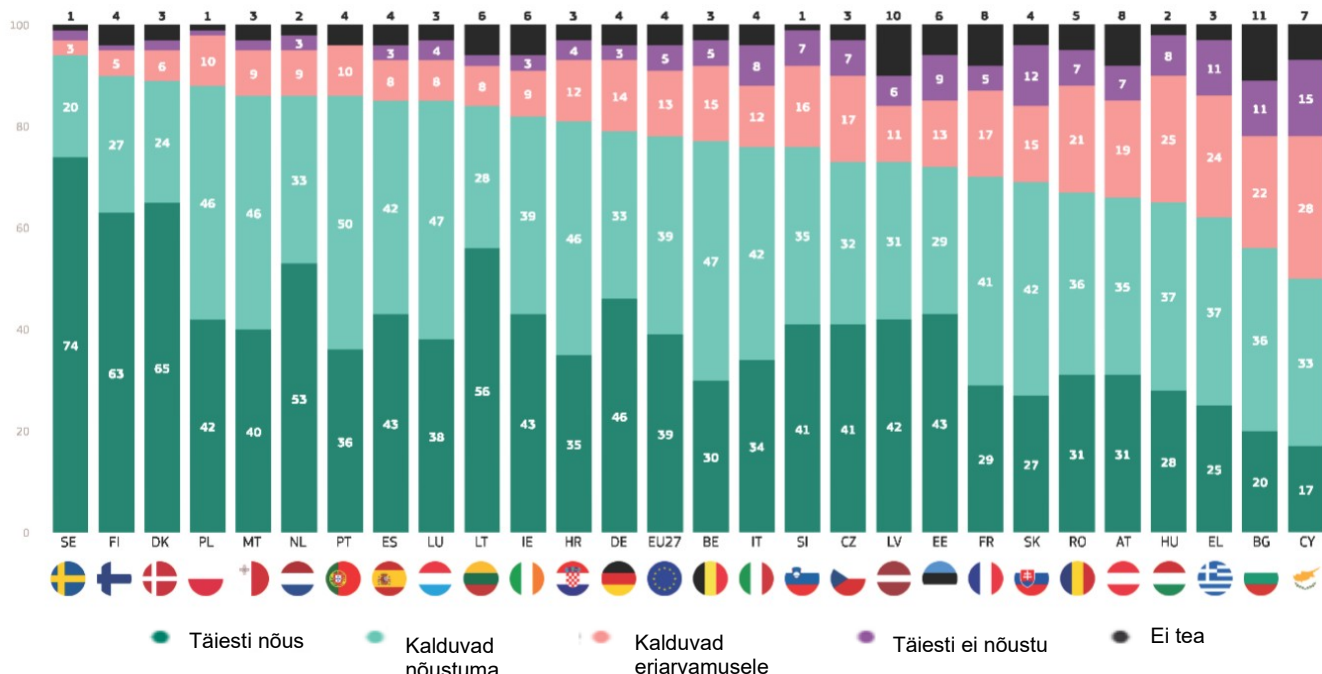
● Täiesti nõus
 ● Kalduvad nõustuma
 ● Kalduvad eriarvamusele
 ● Täiesti ei nõustu
 ● Ei tea

15 QD3. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. 3.1 Venemaa sissetung Ukrainasse ohustab ELi julgeolekut; 3.2 Venemaa sissetung Ukrainasse ohustab meie riigi julgeolekut.

Vähemalt pooled vastanutest igas liikmesriigis nõustuvad, et Venemaa sissetung Ukrainasse ohustab ELi julgeolekut. Kokkulepe on kõige laialdasem Rootsis (94 %), Soomes (90 %) ja Taanis (89 %), samuti 50 % Küprosel, 56 % Bulgaarias ja 62 % Kreekas.

26 liikmesriigis vähemalt iga viies vastaja „täielikult nõus“ ja viies riigis vähemalt pooled: Rootsi (74 %), Taani (65 %), Soome (63 %), Leedu (56 %), Madalmaad (53 %). See on võrreldav 17 %-ga Küprosel, kes on „täielikult nõus“.

QD3.1. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. – Venemaa sissetung Ukrainasse ohustab ELi julgeolekut (%)

Alates 2023. aasta mai-juuni kokkuleppest, et Venemaa sissetung Ukrainasse ohustab ELi julgeolekut, on vähenenud 16 riigis, kusjuures kõige rohkem on vastajaid Ungaris (65 %, -9 protsendipunkti), Küprosel (50 %, -9 protsendipunkti) ja Portugalis (86 %, -7 protsendipunkti).

Kokkulepe on suurenenud kuues riigis, kuid mitte rohkem kui kolme protsendipunkti võrra. Arvamus on püsitud stabiilsena Taanis, Luksemburgis, Poolas, Rumeenias ja Rootsis.

QD3.1 Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Venemaa sissetung Ukrainasse ohustab ELi julgeolekut (%)

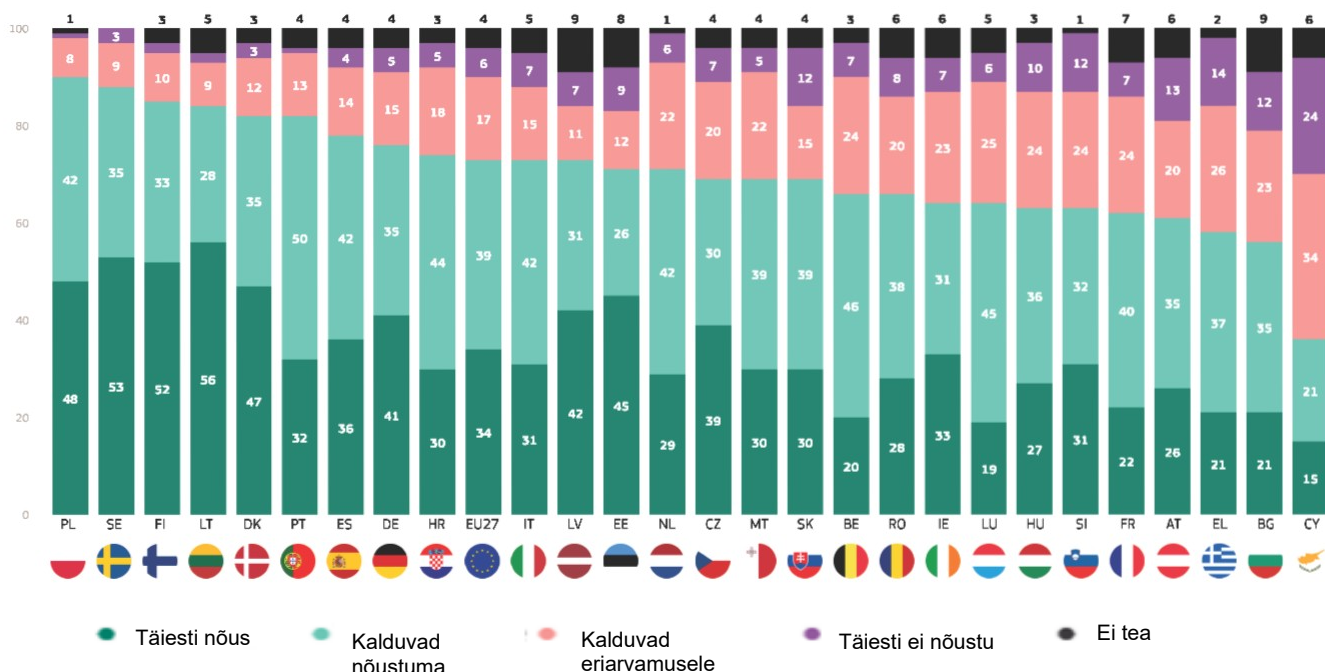
		OL	EL 27	EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	Oktoober/november 2023		78	77	56	73	89	79	72	82	62	85	70	81	76	50	73	84	85	65	86	86	66	88	86	67	76	69	90	94
	Δ mai/juuni 2023		-1	-3	-2	-6	0	-3	3	-6	-6	2	-3	-6	-2	-9	-4	-4	0	-9	-6	-1	3	0	-7	0	2	1	2	0
Kokku „ei nõustu“	Oktoober/november 2023		18	20	33	24	8	17	22	12	35	11	22	16	20	43	17	10	12	33	11	12	26	11	10	28	23	27	6	5
	Δ mai/juuni 2023		1	2	2	7	-1	2	0	5	6	0	4	4	2	11	3	2	1	9	5	0	-6	1	8	-2	0	2	-2	0
Ei tea	Oktoober/november 2023		4	3	11	3	3	4	6	6	3	4	8	3	4	7	10	6	3	2	3	2	8	1	4	5	1	4	4	1
	Δ mai/juuni 2023		0	1	0	-1	1	1	-3	1	0	-2	-1	2	0	-2	1	2	-1	0	1	1	3	-1	-1	2	-2	-3	0	0

Kõigis liikmesriikides peale ühe nõustub enamik vastanutest, et Venemaa sissetung Ukrainasse ohustab nende riigi julgeolekut, kuigi osakaal on 90 % Poolas, 88 % Rootsis ja 85 % Soomes, 56 % Bulgaarias, 58 % Kreekas ja 61 % Austrias.

Erandiks on Küpros, kus 36 % nõustub ja 58 % ei nõustu.

On kolm riiki, kus vähemalt pooled vastanutest on „täielikult nõus“: Leedu (56 %), Rootsi (53 %) ja Soome (52 %) – seevastu 15 % Küprosel on sellega täiesti nõus.

QD3.2. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. – Venemaa sissetung Ukrainasse kujutab endast ohtu julgeolekule (meie RIIGU) (%)

Alates 2023. aasta maist juunini on 18 riigis, eelkõige Iirimaa (64 %, -13 protsendipunkti), Maltal (69 %, -10 protsendipunkti), Portugalis (82 %, -9 protsendipunkti) ja Horvaatias (74 %, -9 protsendipunkti) vähenenud kokkulepe, et Venemaa sissetung Ukrainasse ohustab nende riigi julgeolekut.

Hispaania arvamus ei ole muutunud.

QD3.2 Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Venemaa sissetung Ukrainasse kujutab endast ohtu julgeolekule (meie RIIGU) (%)

	EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	73	66	56	69	82	76	71	64	58	78	62	74	73	36	73	84	64	63	69	71	61	90	82	66	63	69	85	88
Δ mai/juuni 2023	-2	-3	-2	-8	1	-2	3	-13	-6	0	-2	-9	-4	-5	-5	-5	-7	-7	-10	-5	8	2	-9	1	-2	1	3	1
Kokku „ei nõustu“	23	31	35	27	15	20	21	30	40	18	31	23	22	58	18	11	31	34	27	28	33	9	14	28	36	27	12	12
Δ mai/juuni 2023	3	2	2	8	-1	1	-2	12	7	2	4	8	3	6	4	3	6	6	9	5	-8	-1	10	-3	4	1	-2	-1
Ei tea	4	3	9	4	3	4	8	6	2	4	7	3	5	6	9	5	5	3	4	1	6	1	4	6	1	4	3	0
Δ mai/juuni 2023	-1	1	0	0	0	1	-1	1	-1	-2	-2	1	1	-1	1	2	1	1	1	0	0	-1	-1	2	-2	-2	-1	0

Sotsiaaldemograafiline analüüs näitab, et iga väitega nõustub rohkem kui kuus kümnest vastajast igas rühmas. Eriarvamused soo või haridustaseme vahel on väikesed, kuid on ka teisi märkimisväärsed erinevusi.

Vastajad vanuses 15–24 (67 %) on vähem tõenäoline, et invasioon ohustab nende riigi julgeolekut kui vanemad vastajad, eelkõige 55-aastased või vanemad vastajad (75 %). Töötutel on vähem tõenäoline, et nad nõustuvad teiste sotsiaal-kutseliste rühmadega nii ELi (71 %) kui ka oma riigi (66 %) puhul.

Tulemused näitavad ka seda, et mida vähem raskusi vastajal arvete maksmisega on, seda tõenäolisem on, et nad nõustuvad iga väitega. Näiteks 80 %, kellel ei ole kunagi või peaaegu kunagi raskusi arvete tasumisega, on nõus, et sissetung ohustab ELi julgeolekut, võrreldes 71 %-ga, kellel on enamasti raskusi arvete maksmisega.

Vastajad, kes peavad end kõrgemasse klassi kuuluvaks, on kõige tõenäolisemalt nõus nii ELis (84 %) kui ka oma riigis (79 %). Need, kes arvavad, et nad kuuluvad madalamasse keskklassi, on kõige vähem tõenäolised, et nad nõustuvad iga väitega.

QD3.1–2 Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Kokku „kokkulepe“ (% – EL)

	Venemaa sissetung Ukrainasse ohustab ELi julgeolekut	Venemaa sissetung Ukrainasse on oht julgeolekule (meie RIIGU)
EL 27	78	73
Sugu		
Man	77	71
Naine	79	74
Age		
15–24	75	67
25–39	76	72
40–54	77	73
55	80	75
Haridus (Lõpp)		
-15	77	72
16–19	76	73
20	81	74
Õpib ikka veel	79	70
Sotsiaal-ametialane kategooria		
Füüsilisest isikust ettevõtja	80	75
Juhid	80	74
Muud valged kaelarihmad	77	73
Töölised	75	71
Koduinimesed	74	73
Töötud	71	66
Pensionil	80	76
Õpilased	79	70
Raskused arvete maksmisel		
Suurema osa ajast	71	67
Aeg-ajalt	73	70
Peaaegu mitte kunagi/mitte kunagi	80	75
Võitke arvesse kuulumist		
Töölisklass	75	73
Alumine keskklass	74	69
Keskklass	79	75
Ülemine keskklass	82	72
Ülemine klass	84	79
ELi maine		
Positiivne	85	79
Neutraalne	76	72
Negatiivne	64	61

V. ELi tulevased meetmed sõja järel

1. Kaitsekoostöö ELis

Toetus kaitsekoostööle ja suurenenud kulutustele on endiselt tugev.

Vastajatelt küsiti, mil määral nad nõustuvad või ei ole nõus nelja väitega kaitsekoostöö kohta ELis.¹⁶ Kokkulepe iga avaldusega on püsinud suhteliselt stabiilsena alates 2023. aasta maist juunini.

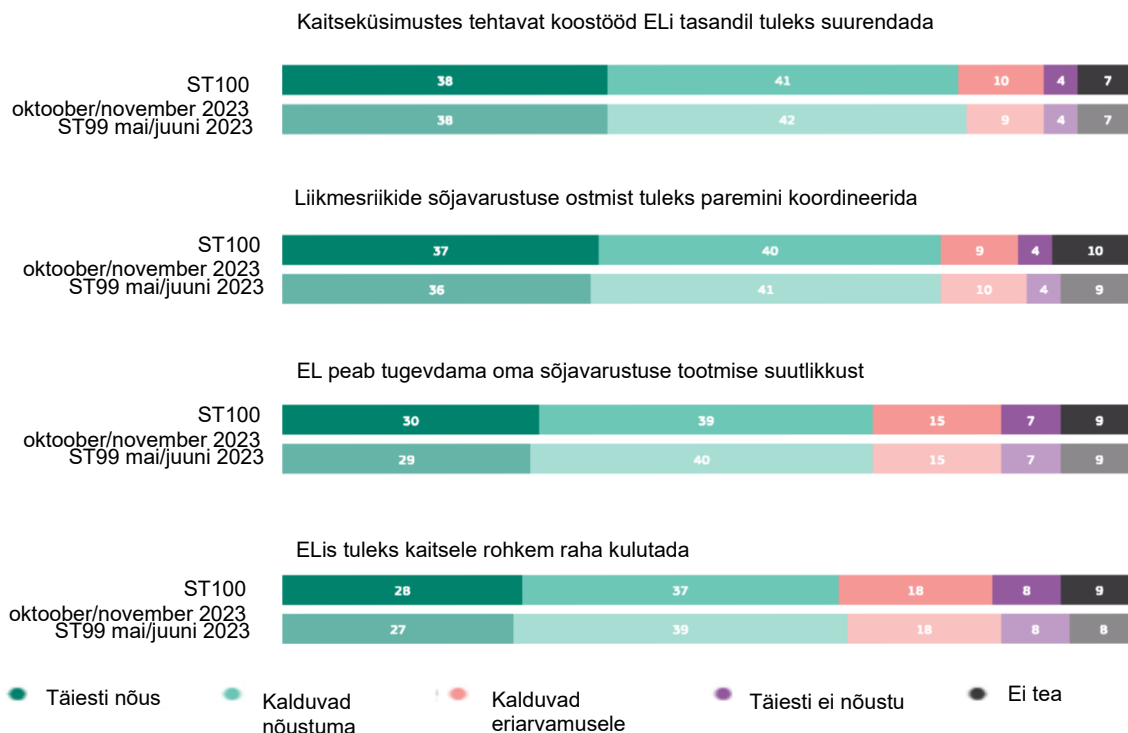
Peaaegu kaheksa vastanut kümnest (79 %, -1 protsendipunkti alates 2023. aasta maist kuni juunini) on nõus, et ELi tasandil tuleks suurendada koostööd kaitseküsimustes, kusjuures 38 % vastanutest (muudatusteta) ütlesid, et nad on „täielikult nõus“. Veidi rohkem kui üks kümnest (14 %, + 1 protsendipunkti) ei nõustu.

Rohkem kui kolmveerand (77 %, muutmata) on nõus, et liikmesriikide sõjavarustuse ostmist tuleks paremini koordineerida, sealhulgas 37 % (+ 1 protsendipunkti), kes on „täielikult nõus“. Seevastu 13 % (-1 protsendipunkti) ei nõustu selle väitega.

Peaaegu seitse kümnest vastajast (69 %, muutusteta) on nõus, et EL peab suurendama oma sõjavarustuse tootmise suutlikkust, kusjuures 30 % (+ 1 protsendipunkti) ütles, et nad on „täielikult nõus“. Veidi üle viiendiku (22 %, ei muutu) ütlevad, et nad ei ole nõus.

Veidi vähem kui kaks kolmandikku vastanutest (65 %, -1 PP) on nõus, et ELis tuleks kaitsele kulutada rohkem raha, sealhulgas 28 % (+ 1 protsendipunkti), kes on täielikult nõus. Veidi üle veerandi (26 %, muutusi ei ole) ütlevad, et nad ei ole nõus.

QD3. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. (EL 27) (%)

¹⁶ QD3. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. 3.4 Kaitsekoostööd ELi tasandil tuleks suurendada; 3.5 Euroopa Liidus tuleks kaitsele kulutada rohkem raha; 3.6 Liikmesriikide sõjavarustuse ostmist tuleks paremini koordineerida; 3.7 EL peab tugevdama oma sõjavarustuse tootmise suutlikkust

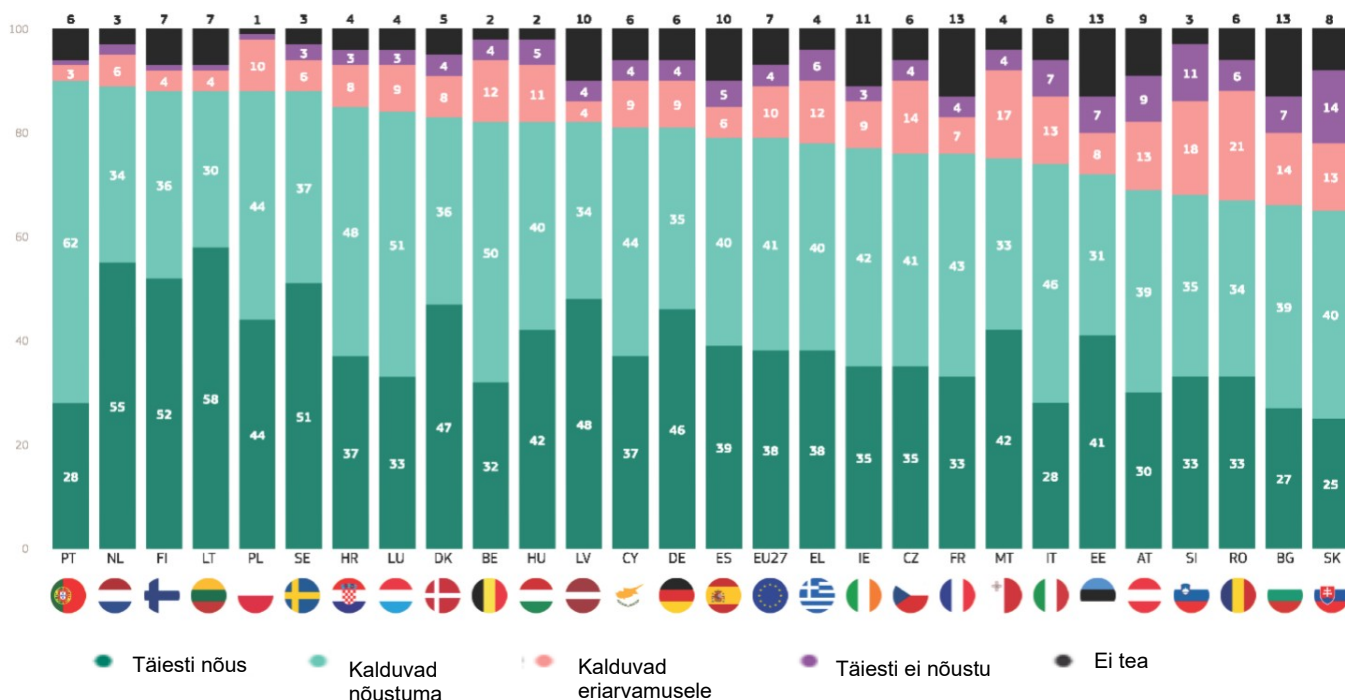

Rohkem kui kuus vastanut kümnest igas ELi liikmesriigis nõustub, et ELi tasandil tuleks suurendada kaitsealast koostööd, kusjuures see osakaal ulatub 90 %-st Portugalis, 89 %-st Madalmaades ja 88 %-st Leedus, Poolas, Soomes ja Rootsis 65 %-ni Slovakkias, 66 %-ni Bulgaarias ja 67 %-ni Rumeenias.

On seitse riiki, kus vähemalt üks viiest ütleb, et nad ei ole nõus: Sloveenia (29 %), Rumeenia ja Slovakkia (kumbki 27 %), Austria (22 %), Bulgaaria ja Malta (mõlemas 21 %) ning Itaalia (20 %).

Igas riigis on kokku lepitud vähemalt veerand ning Leedus (58 %), Madalmaades (55 %), Soomes (52 %) ja Rootsis (51 %) vähemalt pool. See on 25 % Slovakkias, 27 % Bulgaarias ning 28 % Itaalias ja Portugalis, kes on samuti täiesti nõus.

QD3.4. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. – Kaitsekoostööd ELi tasandil tuleks suurendada (%)

18 ELi liikmesriigis on praegu vähem tõenäoline, et kaitsekoostööd ELi tasandil tuleks suurendada kui 2023. aasta mais-juunis, kusjuures suurim langus oli Maltal (75 %, -13 protsendipunkti) ja Iirimaa (77 %, -8 protsendipunkti).

Greementon suurenenud kuues riigis, sealhulgas Austrias (69 %, + 5 protsendipunkti), ja see on püsinud stabiilsena frankidese.

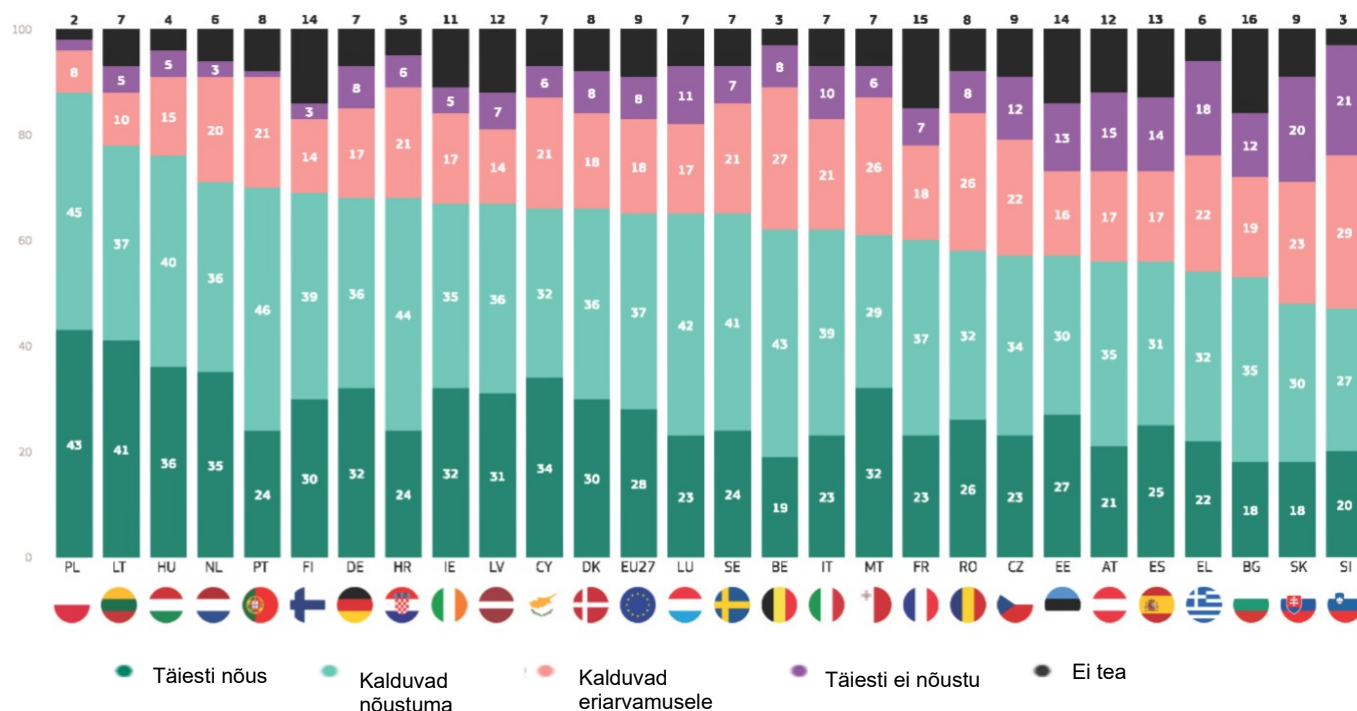
QD3.4 Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Kaitseküsimustes tehtavat koostööd ELi tasandil tuleks suurendada (%)

	EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	79	82	66	76	83	81	72	77	78	79	76	85	74	81	82	88	84	82	75	89	69	88	90	67	68	65	88	88
Δ mai/juuni 2023	-1	-1	-2	-3	2	-2	2	-8	-5	3	0	-5	-1	-2	-1	-2	-5	-3	-13	0	5	0	-2	-5	-1	-1	3	2
Kokku „ei nõustu“	14	16	21	18	12	13	15	12	18	11	11	11	20	13	8	5	12	16	21	8	22	11	4	27	29	27	5	9
Δ mai/juuni 2023	1	2	2	3	-2	0	-3	5	4	-1	0	4	1	4	-1	0	4	2	12	0	-5	0	3	3	2	1	-3	-2
Ei tea	7	2	13	6	5	6	13	11	4	10	13	4	6	6	10	7	4	2	4	3	9	1	6	6	3	8	7	3
Δ mai/juuni 2023	0	-1	0	0	0	2	1	3	1	-2	0	1	0	-2	2	2	1	1	1	0	0	0	-1	2	-1	0	0	0

26 ELi liikmesriigis on enamik vastanutest nõus, et ELis tuleks kaitsele kulutada rohkem raha. Kokkulepe on kõige levinum Poolas (88 %), Leedus (78 %) ja Ungaris (76 %), samas kui madalaim tase on Sloveenias (47 % vs. 50 % ei nõustu), Slovakkias (48 % vs. 43 %) ja Bulgaarias (53 %).

12 riigis on vähemalt veerand vastanutest selle väitega täiesti nõus, kusjuures suurim osakaal oli Poolas (43 %), Leedus (41 %) ja Ungaris (36 %). Seevastu Sloveenias (21 %) ja Slovakkias (20 %) vähemalt iga viies „ei nõustu“.

QD3.5. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. – ELis tuleks kaitsele kulutada rohkem raha (%)

On 20 riiki, kus on kokku lepitud, et ELis kulutatakse kaitsele rohkem raha alates 2023. aasta maist juunini, ning Portugalis (70 %, -19 protsendipunkti) ja Maltal (61 %, -17 protsendipunkti) on langus märkimisväärselt suurem kui ülejäänud 18 riigis.

Kokkulepe on suurenenud viies riigis, kusjuures Austrias (56 %, +13 protsendipunkti) on kasv märkimisväärselt suurem kui teistes riikides. Arvamus on jäänud samaks Hispaanias ja Belgias.

Võrreldes eelmise, 2023. aasta kevadel tehtud uuringuga (ST99) on Austrias praegu kokkulepe enamuse, samal ajal kui Sloveenia enamuse seisukoht on praegu lahkarvamus.

QD3.5 Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. ELis tuleks kaitsele kulutada rohkem raha (%)

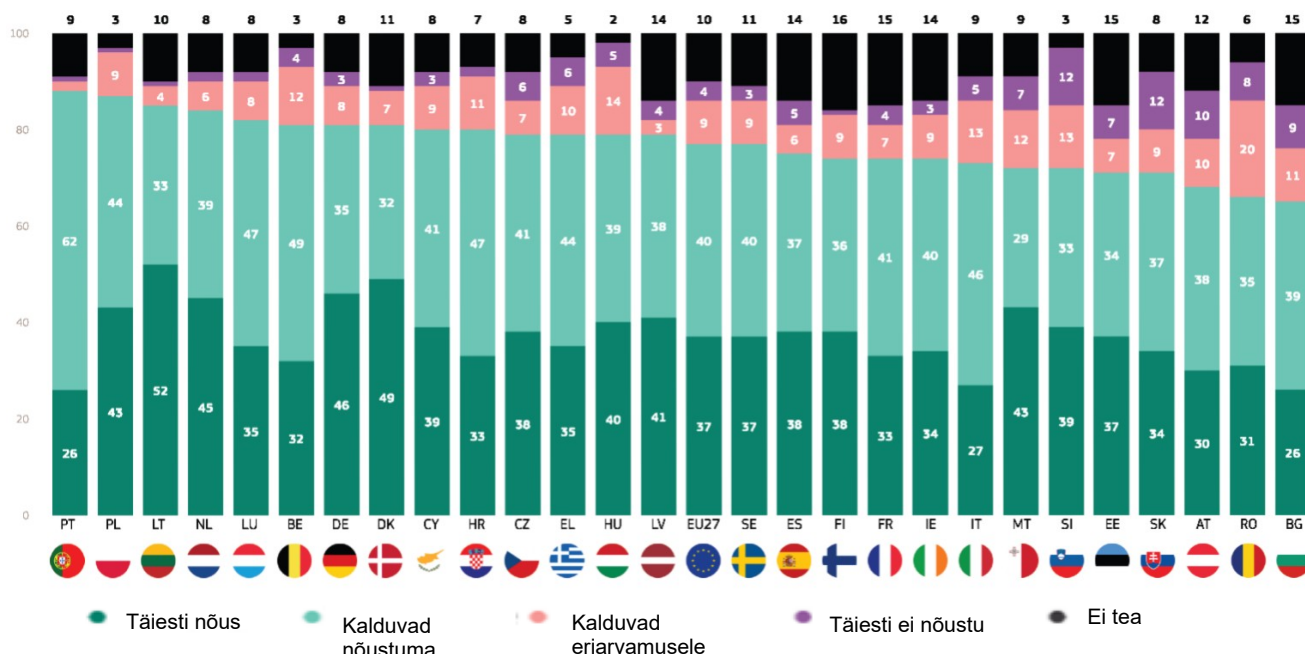
	EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	79	82	66	76	83	81	72	77	78	79	76	85	74	81	82	88	84	82	75	89	69	88	90	67	68	65	88	88
Δ mai/juuni 2023	-1	-1	-2	-3	2	-2	2	-8	-5	3	0	-5	-1	-2	-1	-2	-5	-3	-13	0	5	0	-2	-5	-1	-1	3	2
Kokku „ei nõustu“	14	16	21	18	12	13	15	12	18	11	11	11	20	13	8	5	12	16	21	8	22	11	4	27	29	27	5	9
Δ mai/juuni 2023	1	2	2	3	-2	0	-3	5	4	-1	0	4	1	4	-1	0	4	2	12	0	-5	0	3	3	2	1	-3	-2
Ei tea	7	2	13	6	5	6	13	11	4	10	13	4	6	6	10	7	4	2	4	3	9	1	6	6	3	8	7	3
Δ mai/juuni 2023	0	-1	0	0	0	2	1	3	1	-2	0	1	0	-2	2	2	1	1	1	0	0	0	-1	2	-1	0	0	0

Rohkem kui kuus kümnest vastajast igas riigis on nõus, et liikmesriikide sõjavarustuse ostmist tuleks paremini koordineerida. Kokkulepe on kõige laialdasem Portugalis (88 %), Poolas (87 %) ja Leedus (85 %), kuigi 65 % Bulgaarias, 66 % Rumeenias ja 68 % Austrias on samuti sellega nõus.

Leedus on üle poole vastanutest (52 %) selle väitega täielikult nõus, nagu ka 49 % Taanis. Portugalis ja Bulgaarias on see näitaja 25 %.

QD3.6. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidete punkti 1 alapunktiga: Liikmesriikide sõjavarustuse ostmist tuleks paremini koordineerida (%)

Muutused alates 2023. aasta maist kuni juunini on erinevad. Kokkulepe on vähenenud 13 riigis, kusjuures Maltal (72 %, -14 protsendipunkti) on kokkulepe märkimisväärselt suurem kui teistes riikides ja suurim on Iirimaa (74 %, -7 protsendipunkti).

Seevastu kokkulepe on suurenenud seitsmes riigis, sealhulgas Austrias (68 %, +8 protsendipunkti). Arvamus jääb samaks Tšehhis, Prantsusmaal, Itaalias, Poolas, Slovakkias, Rootsis ja Soomes.

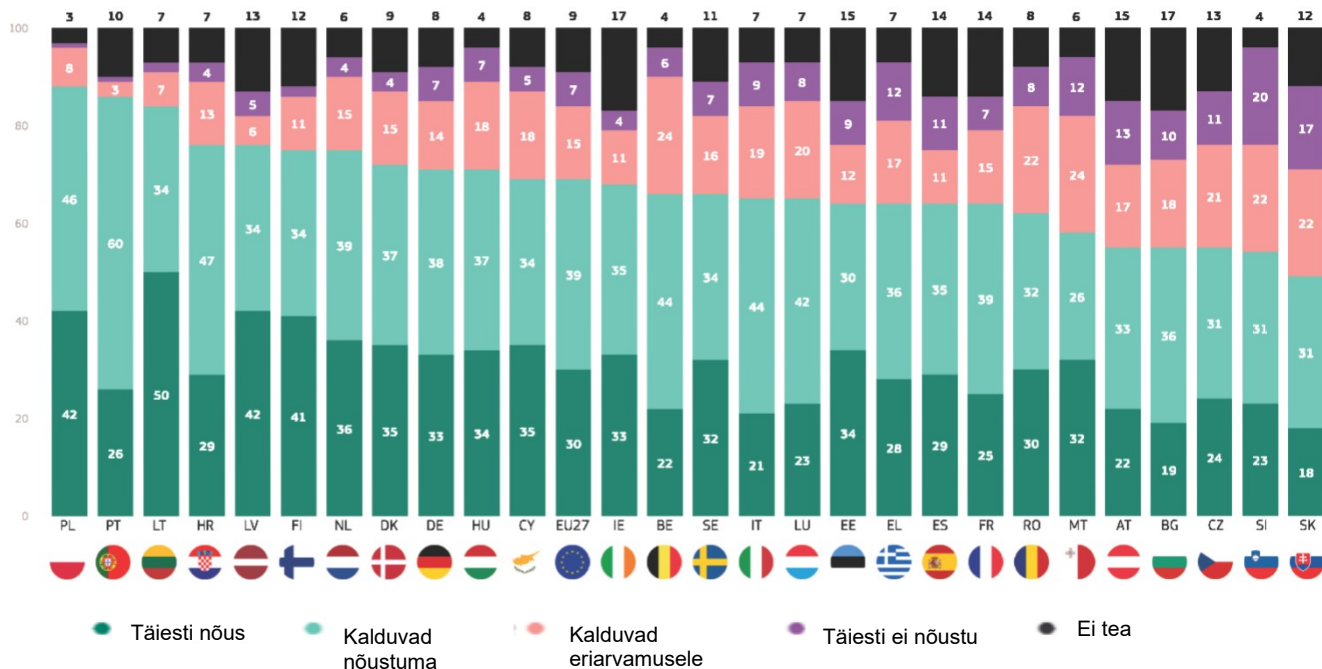
QD3.6 Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Liikmesriikide sõjavarustuse ostmist tuleks paremini koordineerida (%)

	OL	EM	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
	EL 27	EM A																		LL								
Kokku „nõusolek“	77	81	65	79	81	81	71	74	79	75	74	80	73	80	79	85	82	79	72	84	68	87	88	66	72	71	74	77
Δ mai/juuni 2023	0	-2	-1	0	-2	-1	-2	-7	-4	2	0	-4	0	1	2	-4	-3	1	-14	-1	8	0	-1	2	2	0	0	0
Kokku „ei nõustu“	13	16	20	13	8	11	14	12	16	11	11	13	18	12	7	5	10	19	19	8	20	10	3	28	25	21	10	12
Δ mai/juuni 2023	-1	2	0	0	-2	-1	0	4	4	-2	0	2	-1	-1	-4	0	0	-1	10	0	-8	1	1	-3	0	-1	0	-2
Ei tea	10	3	15	8	11	8	15	14	5	14	15	7	9	8	14	10	8	2	9	8	12	3	9	6	3	8	16	11
Δ mai/juuni 2023	1	0	1	0	4	2	2	3	0	0	0	2	1	0	2	4	3	0	4	1	0	-1	0	1	-2	1	0	2

Enamik vastanutest igas ELi liikmesriigis nõustub, et EL peab suurendama oma sõjavarustuse tootmise suutlikkust, kuid see varjab märkimisväärsed erinevusi riikide vahel. Kokkuleppe tase ulatub 88 %-st Poolas, 86 %-st Portugalis ja 84 %-ni Leedus kuni 49 %-ni Slovakkias (v.a 39 % ei nõustu), Sloveenias 54 % ning Austrias, Tšehhis ja Bulgaarias 55 %.

16 riigis on vastajad nüüd vähem tõenäolised, et EL peab suurendama oma sõjavarustuse tootmise suutlikkust kui 2023. aasta mais-juunis. Maltal (58 %, -18 protsendipunkti) on langus oluliselt suurem kui teistes riikides, kusjuures suurim näitaja on järgmine Luksemburgis (65 %, -9 protsendipunkti) ja Kreekas (64 %, -9 protsendipunkti).

QD3.7. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. – EL peab suurendama oma sõjavarustuse tootmise suutlikkust (%)

Vähemalt neli vastanust kümnest Leedus (50 %), Poolas ja Lätis (kumbki 42 %) ja Soomes (41 %) nõustuvad selle väitega täielikult, samas kui Slovakkias 18 %, Bulgaarias 19 % ja Itaalias 21 %.

Seevastu kaheksas riigis on kokkuleppe suurenenud, kusjuures suurim näitaja on Austrias (55 %, + 6 protsendipunkti). Rumeenias, Taanis ega Prantsusmaal ei ole toimunud mutusi.

QD3.7. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. – EL peab suurendama oma sõjavarustuse tootmise suutlikkust (%)

	OL	EM	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KEL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	69	66	55	55	72	71	64	68	64	64	64	76	65	69	76	84	65	71	58	75	55	88	86	62	54	49	75	66
Δ mai/juuni 2023	0	-5	-2	-6	0	2	4	-7	-9	1	0	-1	-4	-2	-1	-5	-9	3	-18	-3	6	1	-2	0	-2	-3	2	1
Kokku „ei nõustu“	22	30	28	32	19	21	21	15	29	22	22	17	28	23	11	9	28	25	36	19	30	9	4	30	42	39	13	23
Δ mai/juuni 2023	0	4	1	5	0	-4	-3	2	8	-1	1	-2	4	3	-2	4	7	-4	17	2	-11	-1	1	-3	3	3	1	-3
Ei tea	9	4	17	13	9	8	15	17	7	14	14	7	7	8	13	7	7	4	6	6	15	3	10	8	4	12	12	11
Δ mai/juuni 2023	0	1	1	1	0	2	-1	5	1	0	-1	3	0	-1	3	1	2	1	1	1	5	0	1	3	-1	0	-3	2

Sotsiaaldemograafiline analüüs ei näita märkimisväärseid erinevusi vanuserühmade lõikes. Siiski näitab see, et mehed nõustuvad iga avaldusega tõenäolisemalt kui naised ning eelkõige tuleks ELis kulutada rohkem raha kaitsele (69 % vs 61 %).

Analüüs näitab ka järjekindlust, mis põhineb haridustasemel: mida kauem vastaja hariduses püsis, seda tõenäolisem on, et nad nõustuvad iga avaldusega. Näiteks 83 %, kes on omandanud 20-aastased või vanemad, nõustuvad kaitsealase koostööga ELi tasandil, võrreldes 73 %-ga, kes on omandanud 15-aastased või nooremad. Ülejäänud kolmes väites võib täheldada suurimat erinevust 15-aastaste või nooremate ja 16-aastaste või vanemate inimeste vahel.

Sotsiaal-ametialaste rühmade lõikes nõustuvad juhid kõige tõenäolisemalt iga avaldusega, samas kui töötud ja koduabilised on üldiselt kõige vähem tõenäolised. Näiteks nõustub 73 % juhtidest, et EL peab suurendama oma sõjavarustuse tootmise suutlikkust, võrreldes 59 % töötute ja 61 % koduabilistega.

Analüüsis rõhutatakse ka seda, et mida vähem raskusi vastajal arвете maksimisega on, seda tõenäolisem on see, et nad nõustuvad iga väitega. Näiteks väitega „liikmesriikide sõjavarustuse ostmise peaks olema paremini kooskõlastatud“ on nõus 70 %, kellel ei ole kunagi või peaaegu kunagi raskusi arвете maksimisega, võrreldes 61 %ga neist, kellel on enamasti raskusi.

Kokkuleppe tase varieerub ka subjektiivse sotsiaalse klassi järgi. Vastajad, kes peavad end kõrgemasse klassi kuuluvaks, nõustuvad iga väitega tõenäolisemalt kui need, kes peavad end kuuluvaks teistesse klassidesse, eriti madalamasse keskklassi või tööliklassi. Näiteks 74 % neist, kes peavad end kõrgemasse klassi kuuluvaks, on nõus, et ELis tuleks rohkem raha kulutada kaitsele, samas kui 61 % vastanutest, kes peavad end tööliklassi kuuluvaks.

Need, kellel on EList positiivne kuvand, nõustuvad iga avaldusega palju tõenäolisemalt kui negatiivse vaatega. Näiteks on 89 % positiivse seisukohaga nõus, et ELi tasandil tuleks suurendada koostööd kaitseküsimustes, võrreldes 62 %-ga negatiivse suhtumisega isikutest.

QD3.4–7 Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Kokku „kokkulepe“ (% – EL)

	Kaitseküsimustes tehtavat koostööd ELi tasandil tuleks suurendada	Liikmesriikide sõjavarustuse ostmist tuleks paremini koordineerida	EL peab tugevdama oma sõjavarustuse tootmise suutlikkust	ELis tuleks kaitsele kulutada rohkem raha
EL 27	79	77	69	65
Sugu				
Man	81	80	72	69
Naine	78	74	65	61
Age				
15–24	81	78	69	63
25–39	80	78	67	63
40–54	80	79	70	67
55	78	76	68	64
Haridus (Lõpp)				
-15	73	70	64	57
16–19	78	76	69	65
20	83	80	71	68
Õpib ikka veel	83	79	66	62
Sotsiaal-ametialane kategooria				
Füüsilisest isikust ettevõtja	82	80	72	69
Juhid	84	82	73	70
Muud valged kaelarihmad	80	78	69	67
Töölised	78	77	70	65
Koduinimesed	72	69	61	57
Töötud	72	68	59	54
Pensionil	78	75	68	64
Õpilased	83	79	66	62
Raskused arвете maksimisel				
Suurema osa ajast	68	69	61	54
Aeg-ajalt	76	75	67	62
Peaaegu mitte kunagi/mitte kunagi	82	79	70	67
Võtke arvesse kuulumist				
Tööliklass	75	72	65	61
Alumine keskklass	78	76	66	59
Keskklass	81	80	70	67
Ülemine keskklass	85	81	74	70
Ülemine klass	88	86	81	74
ELi maine				
Positiivne	89	85	78	75
Neutraalne	77	74	65	61
Negatiivne	62	64	52	47

2. Energiajulgeolek ELis

Suur enamus nõustub endiselt mitme ELi energiapoliitika suunaga, mis on alates 2023. aasta maist juunini muutunud vähe või üldse mitte.

Vastajatelt küsiti, mil määral nad nõustusid või ei nõustunud ELi energiapoliitika mitme võimaliku suunaga.¹⁷ Toetus on endiselt suur: iga avalduse puhul on nõus rohkem kui kolm neljandikku.

Rohkem kui kaheksa kümnest (83 %, -2 protsendipunkti alates 2023. aasta maist kuni juunini) on nõus, et EL peaks investeerima ulatuslikult taastuvenergiasse, näiteks tuule- ja päikeseenergiasse, kusjuures peaaegu pooled (47 %, -3 protsendipunkti) ütlevad, et nad on „täielikult nõus“ Lihtsalt üle ühe kümne (12 %, + 1 PP) ei nõustu.

Peaaegu sama paljud (82 %, muutmata) nõustuvad, et hoonete, transpordi ja kaupade energiatõhususe suurendamine muudab ELi vähem sõltuvaks väljaspool ELi asuvatest energiatootjatest, sealhulgas 42 % (+ 1 katseprojekt), kes „täielikult nõustuvad“. Seevastu vaid üks kümnest (12 %, muutusteta) on eriarvamusel.

Rohkem kui kaheksa inimest kümnest (81 %, -1 protsendipunkti) on samuti nõus, et EL peaks võimalikult kiiresti vähendama oma sõltuvust Venemaa energiaallikatest, sealhulgas peaaegu pooled, kes „täielikult nõustuvad“ (47 %, -1 protsendipunkti). Veidi rohkem kui üks kümnest (13 %, ei muutu) ei nõustu.

Veidi üle kaheksa kümnest (81 %, ei muutu) ja 41 % (muudatusteta) „nõustuvad täielikult“, et nafta ja gaasi impordi vähendamine ning taastuvenergiasse investeerimine on meie üldise julgeoleku jaoks oluline. Veidi rohkem kui üks kümnest ei nõustu (13 %, muutusi ei ole).

Kaheksa kümnest (80 %, ei muutu) nõustuvad, et ELi liikmesriigid peaksid parema hinna saamiseks ostma energiat ühiselt teistest riikidest, sealhulgas 40 % (+ 1 PP), kes „täielikult nõustuvad“. Rohkem kui üks kümnest (13 %, -1 protsendipunkti) ei nõustu.

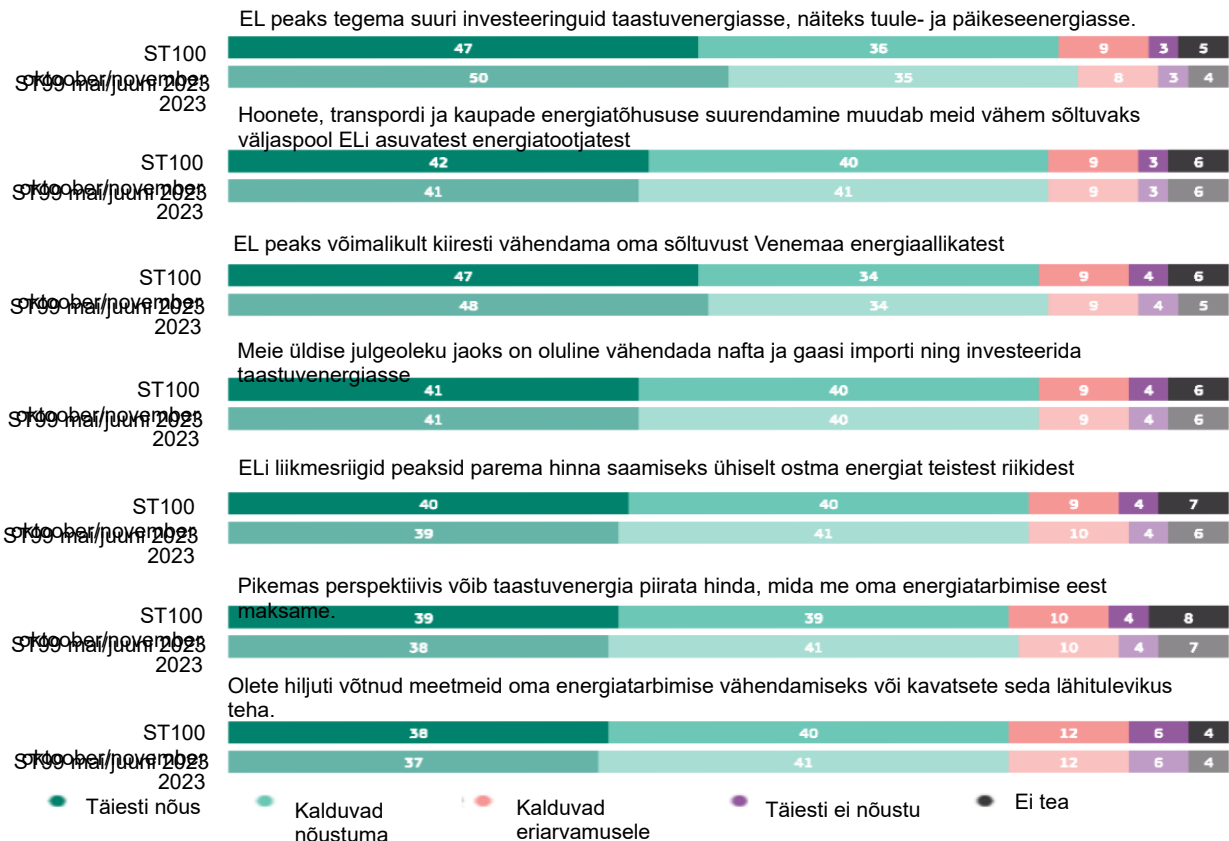
Peaaegu kaheksa vastanut kümnest (78 %, -1 protsendipunkti) on nõus, et pikas perspektiivis võib taastuvenergia piirata hinda, mida nad maksavad oma energiatarbimise eest, sealhulgas 39 % (+ 1 PP), kes on „täielikult nõus“. Rohkem kui üks kümnest (14 %, ei muutu) ei ole selle väitega nõus.

Enam kui kolm neljandikku vastanutest on viimasel ajal võtnud meetmeid oma energiatarbimise vähendamiseks või kavatses seda lähitulevikus teha (78 %, muutusteta), kusjuures 38 % (+ 1 protsendipunkti) ütles, et nad on selle väitega „täielikult nõus“. Seevastu peaaegu iga viies (18 %, ei muutu) ütleb, et nad ei ole nõus.

---

¹⁷ QD3. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. 3.8 EL peaks võimalikult kiiresti vähendama oma sõltuvust Venemaa energiaallikatest; 3.9 EL peaks tegema suuri investeeringuid taastuvenergiasse, näiteks tuule- ja päikeseenergiasse; 3.10 Pikemas perspektiivis võib taastuvenergia piirata hinda, mida me oma energiatarbimise eest maksame; 3.11 Hoonete, transpordi ja kaupade energiatõhususe suurendamine muudab meid vähem sõltuvaks väljaspool ELi asuvatest energiatootjatest; 3.12 Nafta- ja gaasiimpordi vähendamine ning taastuvenergiasse investeerimine on oluline meie üldise väärtpaberistamise jaoks; 3.13 ELi liikmesriigid peaksid parema hinna saamiseks ühiselt ostma energiat teistest riikidest; 3.14 Te olete hiljuti võtnud meetmeid oma energiatarbimise vähendamiseks või kavatsete seda lähitulevikus teha.

QD3. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. (EL 27) (%)

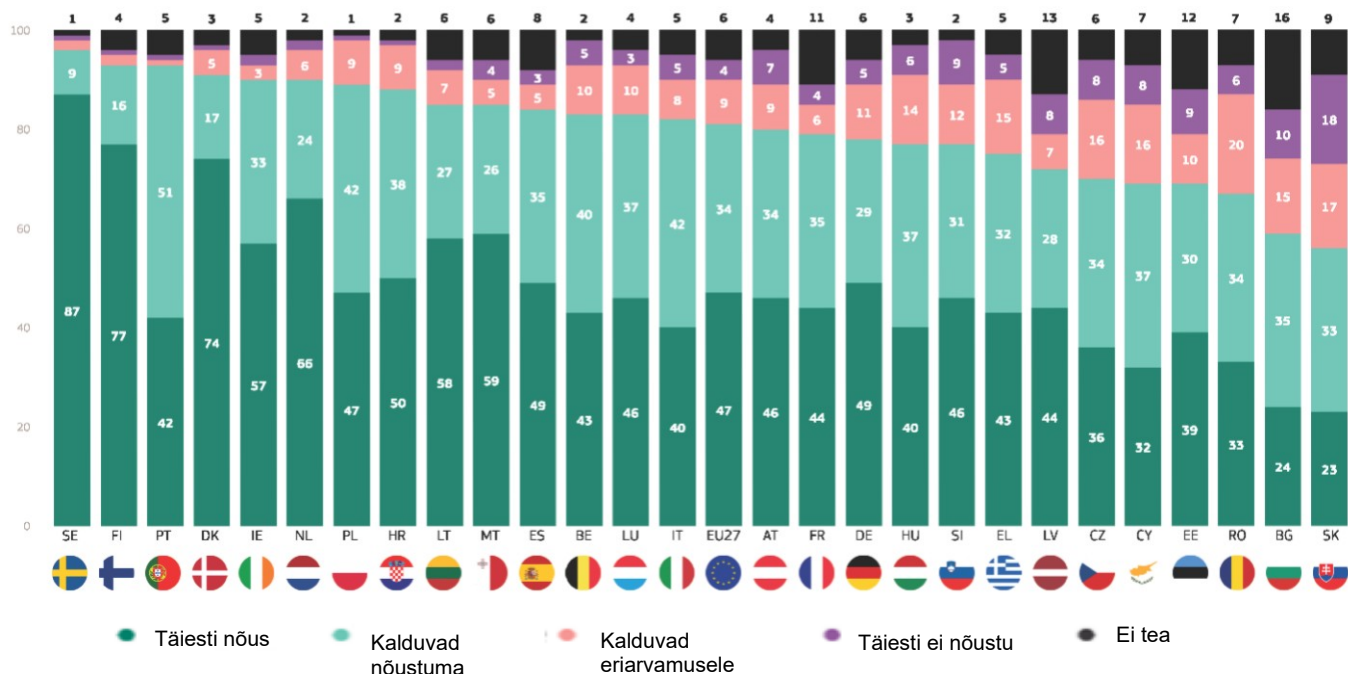

Enamik vastanutest igas ELi liikmesriigis nõustub, et EL peaks vähendama oma sõltuvust Venemaa energiaallikatest nii kiiresti kui võimalik ja 22 liikmesriigis on sellega nõus vähemalt seitse kümnest. Kõige suurem kokkulepe saavutati Rootsis (96 %) ning Portugalis ja Soomes (mõlemas 91 %), samal ajal kui Slovakkias 56 %, Bulgaarias 59 % ja Rumeenias 67 %.

Seitsmes riigis on vähemalt pooled vastanutest täiesti nõus, kusjuures kõrgeim tase oli Rootsis (87 %), Soomes (77 %) ja Taanis (74 %). Seevastu 23 % Slovakkias, 24 % Bulgaarias ja 32 % Küprosel on täiesti nõus.

QD3.8. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. EL peaks võimalikult kiiresti vähendama oma sõltuvust Venemaa energiaallikatest (%)

19 ELi liikmesriigis on praegu vähem tõenäoline, et EL peaks vähendama oma sõltuvust Venemaa energiaallikatest nii kiiresti kui võimalik, kusjuures suurim langus oli Ungaris (77 %, -6 protsendipunkti), Luksemburgis (83 %, -5 protsendipunkti) ja Lätis (72 %, -5 protsendipunkti).

Seevastu kokkulepe on suurenenud kolmes riigis, sealhulgas Austrias (80 %, +6 protsendipunkti), ning see on püsunud muutumatuna Hispaanias, Poolas, Rumeenias, Soomes ja Rootsis.

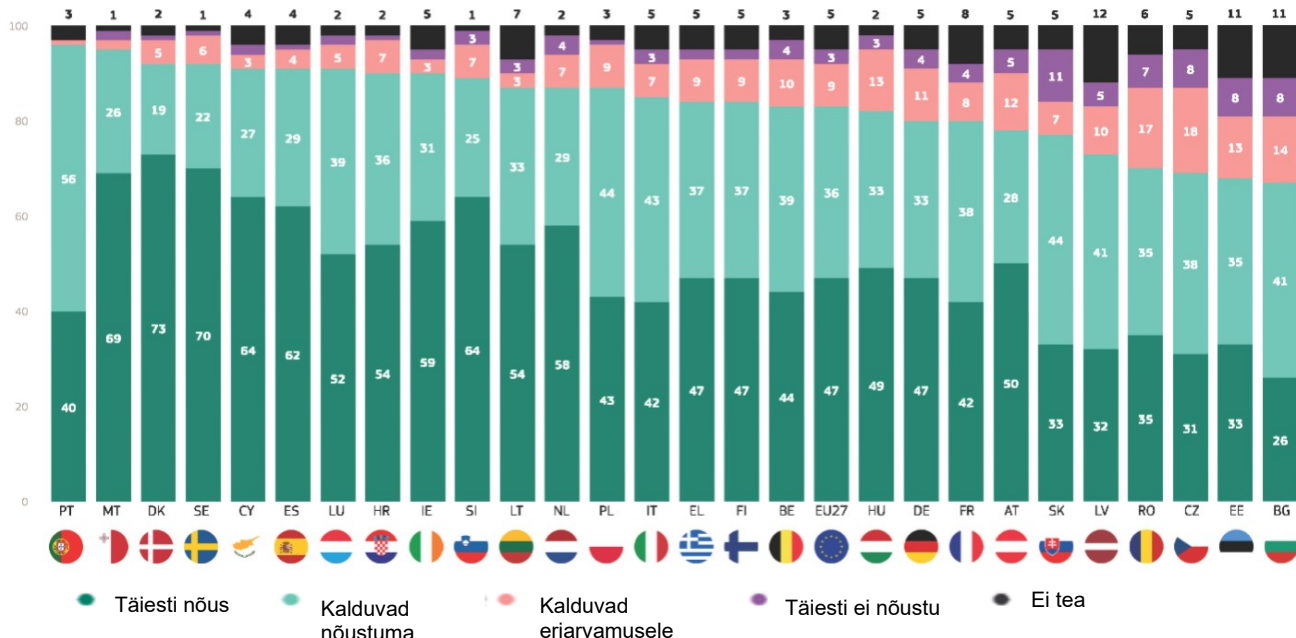
QD3.8 Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. EL peaks võimalikult kiiresti vähendama oma sõltuvust Venemaa energiaallikatest (%)

	EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	81	83	59	70	91	78	69	90	75	84	79	88	82	69	72	85	83	77	85	90	80	89	93	67	77	56	93	96
Δ mai/juuni 2023	-1	-1	-3	-7	-2	-2	-1	-1	-1	0	2	-3	-1	2	-5	-4	-5	-6	-3	-4	6	0	-2	0	-1	-1	0	0
Kokku „ei nõustu“	13	15	25	24	6	16	19	5	20	8	10	10	13	24	15	9	13	20	9	8	16	10	2	26	21	35	3	3
Δ mai/juuni 2023	0	1	1	6	1	0	-1	1	1	0	-2	2	0	2	1	2	3	5	1	3	-7	0	2	-3	2	0	0	-1
Ei tea	6	2	16	6	3	6	12	5	5	8	11	2	5	7	13	6	4	3	6	2	4	1	5	7	2	9	4	1
Δ mai/juuni 2023	1	0	2	1	1	2	2	0	0	0	0	1	1	-4	4	2	2	1	2	1	1	0	0	3	-1	1	0	1

Rohkem kui kaks kolmandikku vastanutest igas liikmesriigis nõustub, et EL peaks investeerima ulatuslikult taastuvenergiasse, näiteks tuule- ja päikeseenergiasse. Osakaal on vahemikus 96 % Portugalis, 95 % Maltal ning 92 % Taanis ja Rootsis, 67 % Bulgaarias, 68 % Eestis ja 69 % Tšehhis.

12 riigis on vähemalt pooled „täielikult nõus“, kusjuures suurim osakaal Taanis (73 %), Rootsis (70 %) ja Maltal (69 %). Skaala teises otsas on Bulgaarias 26 %, Tšehhis 31 % ja Lätis 32 % nõus.

QD3.9. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. – EL peaks tegema suuri investeeringuid taastuvenergiasse, näiteks tuule- ja päikeseenergiasse (%)

Kokkulepe on vähenenud 17 ELi liikmesriigis alates 2023. aasta maist juunini, kusjuures suurim näitaja on Madalmaades (87 %, -5 protsendipunkti), Soomes (84 %, -5 protsendipunkti), Ungaris (82 %, -5 protsendipunkti) ja Bulgaarias (67 %, -5 protsendipunkti).

Kokkulepe on suurenenud kaheksas riigis, suurim Sloveenias (89 %, +4 protsendipunkti) ning Horvaatias ja Luksemburgis ei ole see muutunud.

QD3.9 Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. EL peaks tegema suuri investeeringuid taastuvenergiasse, näiteks tuule- ja päikeseenergiasse (%)

	EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	83	83	67	69	92	80	68	90	84	91	80	90	85	91	73	87	91	82	95	87	78	87	96	70	89	77	84	92
Δ mai/juuni 2023	-2	-1	-5	-4	-2	-4	-3	-4	-4	2	-1	0	1	1	-4	-4	0	-5	-2	-5	3	-2	1	-1	4	2	-5	2
Kokku „ei nõustu“	12	14	22	26	6	15	21	5	11	5	12	8	10	5	15	6	7	16	4	11	17	10	1	24	10	18	11	7
Δ mai/juuni 2023	1	-1	4	4	2	2	4	2	2	0	1	-1	-2	1	0	1	0	4	3	4	-3	1	1	0	-3	0	5	-2
Ei tea	5	3	11	5	2	5	11	5	5	4	8	2	5	4	12	7	2	2	1	2	5	3	3	6	1	5	5	1
Δ mai/juuni 2023	1	2	1	0	0	2	-1	2	2	-2	0	1	1	-2	4	3	0	1	-1	1	0	1	-2	1	-1	-2	0	0

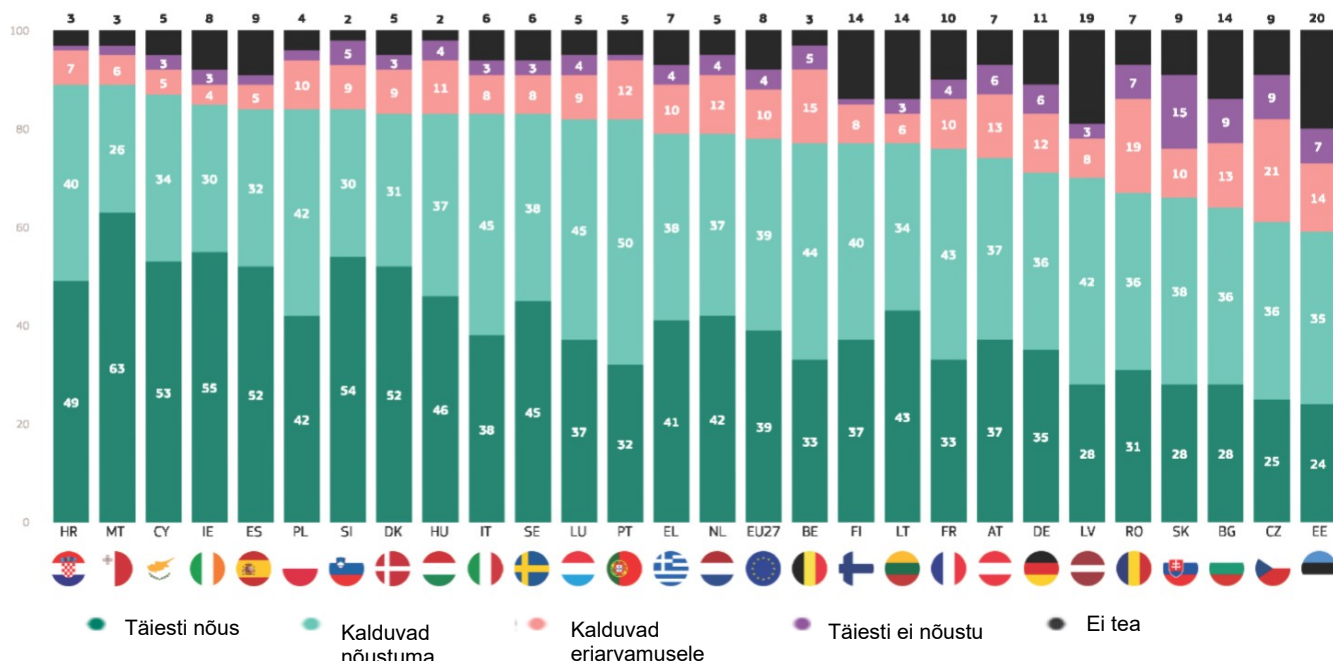
Enamik vastanutest igas riigis nõustub, et pikemas perspektiivis võib taastuenergia piirata hinda, mida me oma energiatarbimise eest maksame. See seisukoht on kõige levinum Horvaatias ja Maltal (mõlemas 89 %) ning Küprosel (87 %), kuid ka 59 % Eestis 61 % Tšehhis ja 64 % Bulgaarias.

On kuus riiki, kus vähemalt pooled vastanutest on selle väitega „täielikult nõus“: Malta (63 %), Iirimaa (55 %), Sloveenia (54 %), Küpros (53 %) ning Hispaania ja Taani (mõlemas 52 %).

Seevastu 24 % Eestis, 25 % Tšehhis ja 28 % Bulgaarias, Slovakkias ja Lätis.

Väärib märkimist, et iga viies vastaja Eestis (20 %) ütleb, et ei tea.

QD3.10. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu kõigi järgmiste väidetega: -In pikk mn, taastuenergia võib piirata hinda, mida me oma energiatarbimise eest maksame (%)

19 riigis nõustuvad, et pikemas perspektiivis võib taastuenergia piirata hinda, mida me oma energiatarbimise eest maksame, alates 2023. aasta maist kuni juunini on see vähenenud, eriti Maltal (89 %, -7 protsendipunkti), Portugalis (82 %, -7 PP), Leedus (77 %, -7 PP) ja Tšehhis (61 %, -7 protsendipunkti).

Seevastu kokkulepe on suurenenud neljas riigis, sealhulgas Austrias (74 %, + 5 protsendipunkti), ning see on püsunud muutumatuna Kreekas, Hispaanias, Prantsusmaal ja Itaalias.

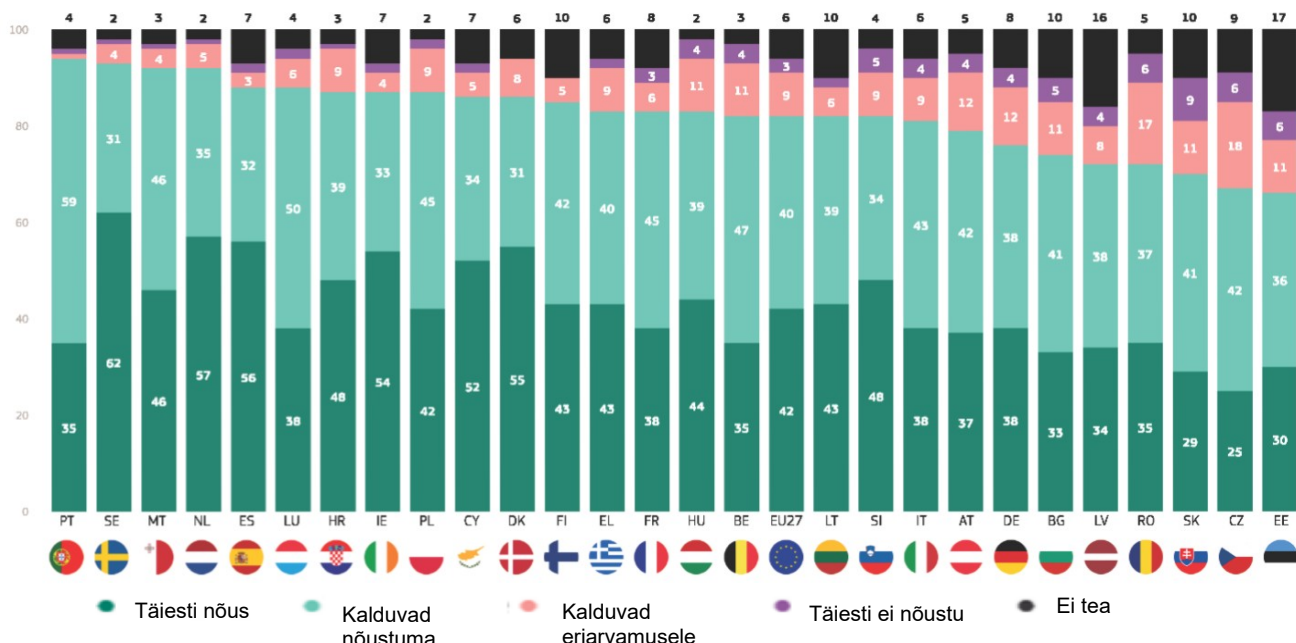
QD3.10 Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Pikemas perspektiivis võib taastuenergia piirata hinda, mida me oma energiatarbimise eest maksame (%)

	EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	78	77	64	61	83	71	59	85	79	84	76	89	83	87	70	77	82	83	89	79	74	84	82	67	84	66	77	83
Δ mai/juuni 2023	-1	-2	-4	-7	-4	-3	-3	-2	0	0	0	-2	0	-1	-2	-7	-1	-1	-7	-6	5	-2	-7	-2	4	1	-3	1
Kokku „ei nõustu“	14	20	22	30	12	18	21	7	14	7	14	8	11	8	11	9	13	15	8	16	19	12	13	26	14	25	9	11
Δ mai/juuni 2023	0	3	4	5	5	0	2	1	-2	-1	0	0	-1	3	-2	3	1	1	6	5	-4	1	9	0	-3	-1	2	2
Ei tea	8	3	14	9	5	11	20	8	7	9	10	3	6	5	19	14	5	2	3	5	7	4	5	7	2	9	14	6
Δ mai/juuni 2023	1	-1	0	2	-1	3	1	1	2	1	0	2	1	-2	4	4	0	0	1	1	-1	1	-2	2	-1	0	1	-3

Igas ELi liikmesriigis nõustub vähemalt kaks kolmandikku vastanutest, et hoonete, transpordi ja kaupade energiatõhususe suurendamine muudab meid vähem sõltuvaks väljaspool ELi asuvatest energiatootjatest. Kokkuleppe ulatus on 94 % Portugalis, 93 % Rootsis, 92 % Maltal ja Madalmaades, 66 % Eestis, 67 % Tšehhis ja 70 % Slovakkias.

On kuus riiki, kus vähemalt pooled „täielikult nõustuvad“: Rootsi (62 %), Madalmaad (57 %), Hispaania (56 %), Taani (55 %), Iirimaa (54 %) ja Küpros (52 %). Tšehhis on see näitaja 25 %, Slovakkias 29 % ja Eestis 30 %, kes on samuti täiesti nõus.

QD3.11. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmistega väidetega. Hoonete, transpordi ja kaupade energiasäästlikkuse suurendamine muudab meid vähem sõltuvaks väljaspool ELi asuvatest energiatootjatest (%)

Kokkuleppe, et hoonete, transpordi ja kaupade energiatõhususe suurendamine muudab meid vähem sõltuvaks väljaspool ELi asuvatest energiatootjatest, on alates 2023. aasta maist juunini vähenenud 16 riigis, kusjuures suurim näitaja on Tšehhis (67 %, -7 protsendipunkti), Eestis (66 %, -6 protsendipunkti) ning Iirimaa (87 %, -5 protsendipunkti) ja Leedus (82 %, -5 protsendipunkti).

Seevastu kokkuleppe suurenes kaheksas riigis, sealhulgas Austrias (79 %, +5 protsendipunkti), ning püsis stabiilsena Hispaanias, Luksemburgis ja Sloveenias.

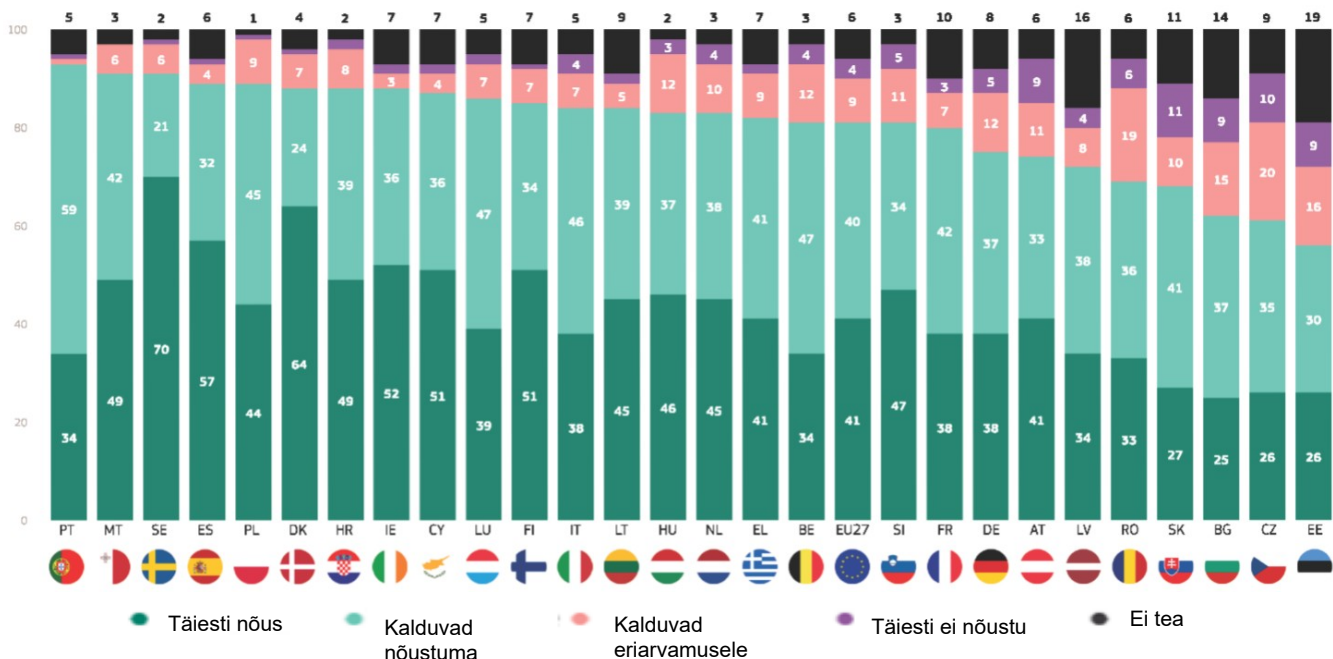
QD3.11 Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmistega väidetega. Hoonete, transpordi ja kaupade energiatõhususe suurendamine muudab meid vähem sõltuvaks väljaspool ELi asuvatest energiatootjatest (%)

	EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	82	82	74	67	86	76	66	87	83	88	83	87	81	86	72	82	88	83	92	92	79	87	94	72	82	70	85	93
Δ mai/juuni 2023	0	-4	-3	-7	-2	2	-6	-5	-4	0	2	-4	-2	3	-4	-5	0	-3	-2	-1	5	-2	1	1	0	-3	1	2
Kokku „ei nõustu“	12	15	16	24	8	16	17	6	11	5	9	10	13	7	12	8	8	15	5	6	16	11	2	23	14	20	5	5
Δ mai/juuni 2023	0	3	3	6	1	-3	1	2	3	0	1	2	1	-1	0	1	0	3	2	0	-4	3	1	-2	0	-1	-1	0
Ei tea	6	3	10	9	6	8	17	7	6	7	8	3	6	7	16	10	4	2	3	2	5	2	4	5	4	10	10	2
Δ mai/juuni 2023	0	1	0	1	1	1	5	3	1	0	-3	2	1	-2	4	4	0	0	0	1	-1	-1	-2	1	0	4	0	-2

Rohkem kui pooled vastanutest igas liikmesriigis nõustuvad, et nafta ja gaasi impordi vähendamine ning taastuenergiasse investeerimine on meie üldise julgeoleku jaoks oluline, kusjuures kõige suurem oli vastajate osakaal Portugalis (93 %), Maltal ja Rootsis (mõlemas 91 %). Sama arvab 56 % Eestis, 61 % Tšehhis ja 62 % Bulgaarias.

Vastajad Rootsis (70 %) ja Taanis (64 %) on teiste riikide omadest suurema tõenäosusega nõus, eriti võrreldes Bulgaaria (25 %) ning Eesti ja Tšehhi (kumbki 26 %) vastajatega.

QD3.12. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. –Nafta ja gaasi impordi vähendamine ning taastuenergiasse investeerimine on meie üldise julgeoleku jaoks oluline (9/0)

Alates 2023. aasta maist juunini tehtud arvamusemuudatused on üldiselt väikesed. 15 riigis on vastajad praegu vähemal määral nõus, kuigi langus on väike, kusjuures suurim näitaja on Horvaatias (88 %, -4 protsendipunkti), Leedus (84 %, -4 protsendipunkti), Tšehhis (61 %, -4 protsendipunkti) ja Eestis (56 %, -4 protsendipunkti).

Seevastu on kaheksa riiki, sealhulgas Slovakkia (68 %, +6 protsendipunkti) ja Rumeenia (69 %, +5 protsendipunkti), kus kokkulepe on suurenenud. Portugalis, Poolas, Itaalias ja Prantsusmaal ei ole arvamus muutunud.

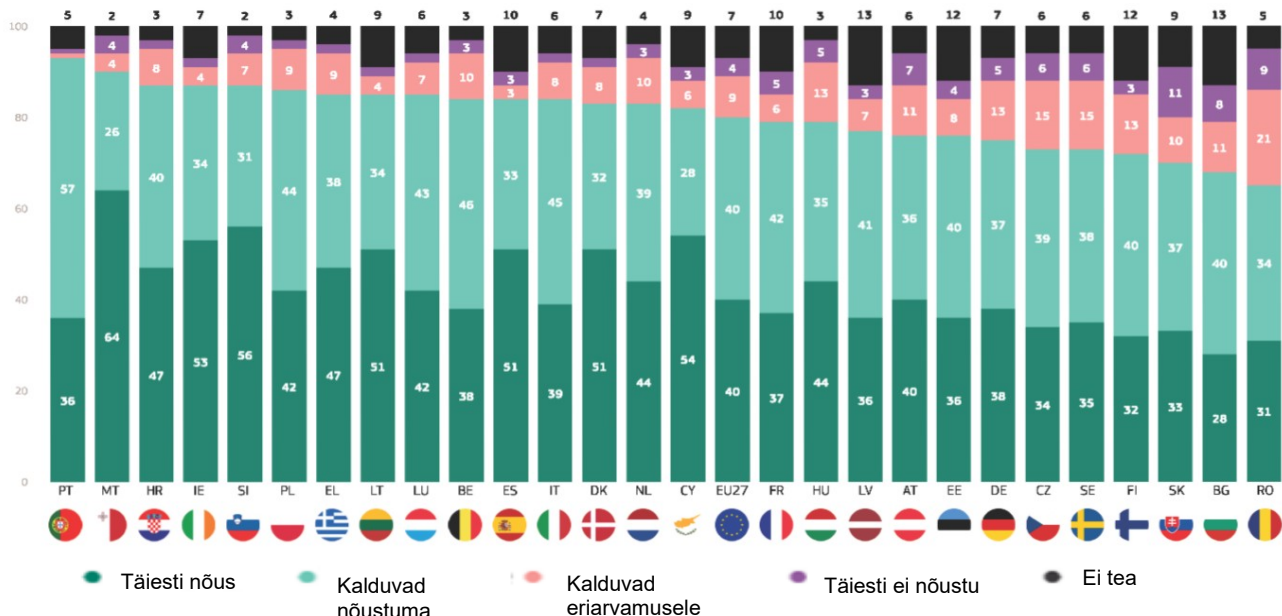
QD3.12 Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Meie üldise julgeoleku jaoks on oluline vähendada nafta ja gaasi impordi ning investeerida taastuenergiasse (%)

	OL	EM	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	81	81	62	61	88	75	56	88	82	89	80	88	84	87	72	84	86	83	91	83	74	89	93	69	81	68	85	91
Δ mai/juuni 2023	0	-1	-1	-4	-1	-2	-4	-2	-1	4	0	-4	0	2	-2	-4	1	-1	-3	-2	2	0	0	5	3	6	1	-2
Kokku „ei nõustu“	13	16	24	30	8	17	25	5	11	5	10	10	11	6	12	7	9	15	6	14	20	10	2	25	16	21	8	7
Δ mai/juuni 2023	0	1	3	3	0	-1	0	0	-1	-2	2	3	-1	0	0	2	-1	1	2	2	-3	1	1	-6	-2	-6	1	1
Ei tea	6	3	14	9	4	8	19	7	7	6	10	2	5	7	16	9	5	2	3	3	6	1	5	6	3	11	7	2
Δ mai/juuni 2023	0	0	-2	1	1	3	4	2	2	-2	-2	1	1	-2	2	2	0	0	1	0	1	-1	-1	1	-1	0	-2	1

Rohkem kui kuus kümnest vastajast igas riigis nõustub, et ELi liikmesriigid peaksid parema hinna saamiseks ühiselt ostma energiat teistest riikidest. Kokkuleppe tase ulatub 93 %-st vastanutest Portugalis, 90 %-st Maltal ja 87 %-st Iirimaa, Horvaatias ja Sloveenias kuni 65 %-ni Rumeenias, 68 %-st Bulgaarias ja 70 %-ni Slovakkias.

Malta vastajad (64 %) ütlevad „täielikult nõus“ palju tõenäolisemalt kui teistes riikides, eriti kui Bulgaarias (28 %) –

QD3.13. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. – ELi liikmesriigid peaksid parema hinna saamiseks ostma energiat ühiselt teistest riikidest (%)

Riiklikul tasandil on arvamuste muutused alates 2023. aasta maist juunini üldiselt väikesed. Kokkuleppe on vähenenud 13 riigis, kusjuures suurim on Malta (90 %, -5 protsendipunkti) ja Rumeenia (65 %, -5 protsendipunkti).

Seevastu on kaheksa riiki, kus kokkuleppe on suurenenud, suurim näitaja on Sloveenias (87 %, +4 protsendipunkti). Arvamus jääb samaks Tšehhis, Eestis, Prantsusmaal, Horvaatias, Ungaris ja Portugalis.

QD3.13 Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. ELi liikmesriigid peaksid parema hinna saamiseks ostma energiat ühiselt teistest riikidest (%)

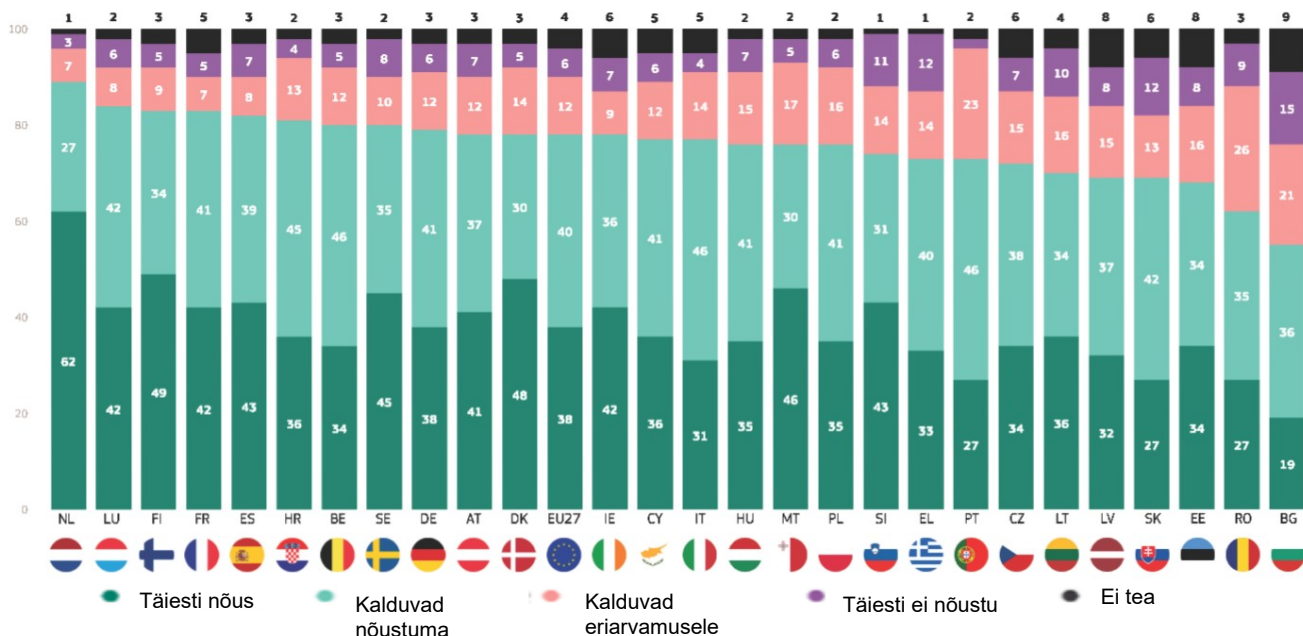
	EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	80	84	68	73	83	75	76	87	85	84	79	87	84	82	77	85	85	79	90	83	76	86	93	65	87	70	72	73
Δ mai/juuni 2023	0	1	2	0	-2	-1	0	-3	-2	2	0	0	-1	-3	-2	-2	-2	0	-5	-2	3	1	0	-5	4	3	3	-2
Kokku „ei nõustu“	13	13	19	21	10	18	12	6	11	6	11	10	10	9	10	6	9	18	8	13	18	11	2	30	11	21	16	21
Δ mai/juuni 2023	-1	-2	0	2	-1	0	-1	2	1	-2	0	-1	-1	4	0	-1	0	-1	5	1	-4	0	1	5	-2	-3	-2	4
Ei tea	7	3	13	6	7	7	12	7	4	10	10	3	6	9	13	9	6	3	2	4	6	3	5	5	2	9	12	6
Δ mai/juuni 2023	1	1	-2	-2	3	1	1	1	1	0	0	1	2	-1	2	3	2	1	0	1	1	-1	-1	0	-2	0	-1	-2

Enamik vastanutest igas ELi liikmesriigis väidab, et nad on hiljuti võtnud meetmeid oma energiatarbimise vähendamiseks või kavatsevad seda lähitulevikus teha. Kokkulepe on kõige levinum Madalmaades (89 %), Luksemburgis (84 %) ning Prantsusmaal ja Soomes (mõlemas 83 %), kuid 55 % Bulgaarias, 62 % Rumeenias ja 68 % Eestis.

Madalmaades (62 %) vastanutel on palju suurem tõenäosus öelda, et nad nõustuvad selle väitega „täielikult“, ja see on eriti nii, kui võrrelda neid Bulgaaria (19 %) –

QD3.14. Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Olete hiljuti võtnud meetmeid oma energiatarbimise vähendamiseks või kavatsete seda lähitulevikus teha [%]

Riiklikud suundumused on erinevad. Võrreldes 2023. aasta mai-juuniga on 12 riiki, kus vastajad on nüüd vähemal määral nõus ja kokkuleppe vähenemine on palju suurem Maltal (76 %, -17 protsendipunkti) kui teistes riikides, kusjuures järgmine suurim on Poolas (76 %, -7 protsendipunkti) ja Leedus (70 %, -7 protsendipunkti).

Seevastu kokkulepe on suurenenud 12 riigis, sealhulgas Austrias (78 %, +5 protsendipunkti). Soome, Portugali ja Luksemburgi arvamus ei ole muutunud.

QD3.14 Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega. Olete hiljuti võtnud meetmeid oma energiatarbimise vähendamiseks või kavatsete seda lähitulevikus teha (%)

	EL 27	OL EM A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	SE E	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	KE LL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Kokku „nõusolek“	78	80	55	72	78	79	68	78	73	82	83	81	77	77	69	70	84	76	76	89	78	76	73	62	74	69	83	80
Δ mai/juuni 2023	0	-1	-1	-1	-6	2	1	-6	3	1	2	-6	-1	4	2	-7	0	1	-17	-1	5	-7	0	-4	1	1	0	1
Kokku „ei nõustu“	18	17	36	22	19	18	24	16	26	15	12	17	18	18	23	26	14	22	22	10	19	22	25	35	25	25	14	18
Δ mai/juuni 2023	0	0	2	1	5	-2	-2	5	-3	1	-1	6	0	-1	-2	6	0	-1	16	1	-5	7	1	3	2	0	2	-1
Ei tea	4	3	9	6	3	3	8	6	1	3	5	2	5	5	8	4	2	2	2	1	3	2	2	3	1	6	3	2
Δ mai/juuni 2023	0	1	-1	0	1	0	1	1	0	-2	-1	0	1	-3	0	1	0	0	1	0	0	0	-1	1	-3	-1	-2	0

Arvestades tugevat toetust igale väitele, ei ole ehk üllatav, et sotsiaaldemograafiline analüüs näitab kõigi sotsiaaldemograafiliste rühmade suurt üksmeelt. Meeste ja naiste arvamuserinevusi ei ole ning vanuserühmade lõikes on vähe erinevusi, kuigi 15–24-aastastel (71 %) on vähem tõenäoline kui vanematel vanuserühmadel öelda, et nad on hiljuti võtnud meetmeid oma energiatarbimise vähendamiseks või kavatsevad seda lähitulevikus teha.

Tulemustes on siiski mõned huvitavad suundumused. Mida kauem vastaja hariduses püsis, seda tõenäolisem on, et nad nõustuvad iga avaldusega. Näiteks 86 % 20-aastastest või vanematest on nõus, et EL peaks võimalikult kiiresti vähendama oma sõltuvust Venemaa energiaallikatest, võrreldes 76 %ga, kes on lõpetanud 15-aastased või nooremad. Sotsiaal-ametialaste kategooriate vaatlemine näitab, et juhid ja füüsilisest isikust ettevõtjad on järjekindlalt kõige tõenäolisemalt nõus, samal ajal kui töötud ja koduabilised teevad seda järjepidevalt kõige väiksema tõenäosusega.

Finantsolukord mõjutab ka arvamust. Mida vähem raskusi vastajal on arvete tasumisel, seda tõenäolisem on, et nad nõustuvad iga avaldusega. Näiteks 83 % neist, kellel ei ole kunagi või peaaegu kunagi raskusi arvete maksmisega, nõustuvad nafta ja gaasi impordi vähendamisega ning taastuvenergiasse investeerimine on meie üldise julgeoleku jaoks oluline, võrreldes 73 %-ga, kellel on enamasti raskusi.

Sotsiaalse klassi põhjal on vähe järjepidevaid erinevusi, kuigi mida kõrgemasse klassi vastaja ütleb, seda tõenäolisemalt nõustuvad nad sellega, et EL peaks võimalikult kiiresti vähendama oma sõltuvust Venemaa energiaallikatest: Seda tunneb 91 % vastanutest, kes peavad end kõrgemasse klassi kuuluvaks, võrreldes 76 %ga, kes peavad end tööliklassi kuuluvaks.

ELi maine on samuti mõjukas. Vastajad, kellel on EList positiivne kuvand, nõustuvad iga väitega palju tõenäolisemalt kui need, kellel on negatiivne kuvand. Näiteks 90 % ELi positiivse kuvandiga inimestest nõustub, et EL peaks võimalikult kiiresti vähendama oma sõltuvust Venemaa energiaallikatest, võrreldes 66 %-ga negatiivse kuvandiga inimestest.

QD3 Palun selgitage, mil määral nõustute või ei nõustu kõigi järgmiste väidetega. Kokku „kokkulepe“ (% – EL)

	EL peaks tegema suuri investeeringuid taastuvenergia sse, näiteks tuule- ja päikeseenergiasse.	Hoonete, transpordi ja kaupade energiatõhususe suurendamine muudab meid vähem sõltuvaks väljaspool ELi asuvatest energiatootjatest	EL peaks võimalikult kiiresti vähendada oma sõltuvust Venemaa energiaallikatest	Meie üldise julgeoleku jaoks on oluline vähendada nafta ja gaasi importi ning investeerida taastuvenergia sse	Parema hinna saamiseks peaksid ELi liikmesriigid ühiselt ostma energiat teistest riikidest	Pikemas perspektiivis võib taastuvenergia piirata hinda, mida me oma energiatarbimise eest maksame.	Olete hiljuti võtnud meetmeid oma energiatarbimise vähendamiseks või kavatsete seda lähitulevikus teha.
EL 27	83	82	81	81	80	78	78
Sugu							
Man	83	83	82	81	81	78	78
Naine	83	81	80	80	79	77	78
Age							
15–24	86	85	80	81	78	80	71
25–39	84	83	82	81	79	78	79
40–54	82	81	82	80	81	78	80
55	83	81	80	81	80	77	78
Haridus (Lõpp)							
-15	80	76	76	77	78	73	71
16–19	81	80	79	79	79	76	78
20	86	86	86	85	82	81	83
Õpib ikka veel	89	86	82	84	79	82	76
Sotsiaal-ametialane kategooria							
Füüsilisest isikust ettevõtja	88	87	85	86	82	80	83
Juhid	86	85	86	85	82	82	85
Muud valged kaelarihmad	84	82	81	82	80	79	78
Töölised	81	81	80	80	78	77	77
Koduinimesed	77	75	75	74	76	73	73
Töötud	77	76	73	73	75	69	70
Pensionil	82	80	80	80	80	76	77
Õpilased	89	86	82	84	79	82	76
Raskused arвете maksmisel							
Suurema osa ajast	76	76	73	73	74	67	72
Aeg-ajalt	80	78	78	78	77	76	73
Peaaegu mitte kunagi/mitte kunagi	86	85	84	83	82	80	81
Võtke arvesse kuulumist							
Töölisklass	80	78	76	77	76	72	72
Alumine keskklass	82	80	80	80	81	76	78
Keskklass	85	83	83	83	82	81	80
Ülemine keskklass	86	86	87	84	80	80	84
Ülemine klass	88	88	91	86	87	84	83
ELi maine							
Positiivne	92	90	90	90	87	87	84
Neutraalne	80	78	78	78	78	74	75
Negatiivne	69	71	66	67	67	63	72

Järeldus

2023. aasta oktoobris-novembris toimunud Eurobaromeetri standarduuringu nr 100 tulemused näitavad, et enamik kodanikke on endiselt rahul ELi ja nende riikliku valitsuse vastusega Venemaa sissetungile Ukrainasse. Alates 2023. aasta maist juunini on toimunud vähe muutusi: tegelikult on rahulolu tase püsunud suhteliselt stabiilne alates 2022. aasta juunist juulini.

Nagu 2023. aasta mais-juunis, on nii ELi kui ka eelkõige riigi valitsuse reageeringuga rahul riigi tasandil endiselt märkimisväärseid erinevusi. Enamik 23 liikmesriigist on ELi vastusega rahul ja rahulolu on suurenenud 13 riigis. Küprosel, Kreekas, Sloveenias ja Tšehhis on vastajad suurema tõenäosusega rahulolematud kui rahul. Vastajad nendes riikides (ning Bulgaarias, Hispaanias, Slovakkias ja Austrias) on samuti suurema tõenäosusega rahulolematud kui rahul oma riigi valitsuse vastusega sissetungile. Rahulolu riigi valitsuse vastusega on vähenenud 17 liikmesriigis alates 2023. aasta maist juunini.

2023. aasta jaanuaris-veebruaris esmakordselt täheldatud suundumuse kohaselt on praegune uuring näidanud, et eurooplaste rahulolu mõnede aspektidega ELi vastuses sissetungile Ukrainasse on jätkuvalt vähenenud. Võrreldes 2023. aasta mai-juuniga on nüüd vähem tõenäoline, et kodanikud nõustuvad Ukrainale sõjavarustuse ostmise ja tarnimise rahastamisega, Ukrainale rahalise toetuse andmisega ja potentsiaalse ELi liikme staatuse andmisega Ukrainale, kuigi enamik on endiselt nõus.

Kõige tugevam toetus on humanitaarabi andmine sõjast mõjutatud inimestele ja sõja eest põgenevate inimeste vastuvõtmine ELi, kusjuures iga juhtumi puhul on kokku leppinud rohkem kui kaheksa inimest kümnest. Vähemalt seitse kümnest nõustub Ukrainale rahalise toetuse andmisega ning majandussanktsioonide kehtestamisega Venemaa valitsusele, ettevõtetele ja üksikisikutele.

Kuigi vähemalt kuus kümnest on nõus riigi omanduses oleva meedia, nagu Sputnik ja Russia Today, keelamisega ringhäälingu edastamisel ELis, EL annab Ukrainale kandidaatriigi staatuse ELi potentsiaalse liikmena või rahastab Ukrainale sõjavarustuse ostmist ja tarnimist, ei nõustu vähemalt veerand neist iga meetmega. Riiklikku toetust ELi meetmetele on näha Soomes, Rootsis ja Portugalis, samal ajal kui toetus on Slovakkias ja Bulgaarias püsivalt väike.

Kolm neljandikku eurooplastest on nõus, et seistes vastu Venemaa sissetungile Ukrainasse, kaitseb EL Euroopa väärtusi ja enamik liikmesriike on sellega nõus.

Rohkem kui kaheksa eurooplast kümnest on nõus, et Ukraina sõjal on nende riigile tõsised majanduslikud tagajärjed, ja rohkem kui kaks kolmandikku igast liikmesriigist arvab nii. Sõjaga nõustumise osakaal on neile isiklikult kaasa toonud tõsisid finantstagajärgi, mis on alates uuringu viimasest lainest vähenenud, kuid esindab siiski enamust. See tulemus varjab siiski märkimisväärseid erinevusi riiklikul tasandil, ulatudes rohkem kui üheksast kümnest Portugalis, kes nõustuvad veidi rohkem kui kolmest kümnest Madalmaades.

Valdav enamik eurooplasi peab sissetungi Ukrainasse julgeolekuohuks. Peaaegu kaheksa kümnest arvab, et invasioon kujutab endast ohtu ELi julgeolekule, samal ajal kui peaaegu kolm neljandikku on nõus, et see kujutab endast ohtu nende riigi julgeolekule. Rootsi, Soome, Taani ja Poola vastajad peavad sissetungi kõige tõenäolisemalt ohuks nii ELi kui ka riiklikule julgeolekule.

Kuna kodanikud tajuvad jätkuvalt sissetungist tulenevat julgeolekuohu, ei ole üllatav, et see viimane uuring näitab jätkuvat tugevat toetust kaitsekoostööle ja suurenenud sõjalistele kulutustele, kusjuures alates 2023. aasta maist juunini ei ole peaaegu mingeid muutusi.

Peaaegu kaheksa kümnest on nõus, et kaitsekoostööd ELi tasandil tuleks suurendada, ja rohkem kui kolm neljandikku on nõus, et liikmesriigid peaksid sõjavarustuse ostmist paremini koordineerima. Peaaegu seitse vastanust kümnest on nõus, et EL peab tugevdama oma sõjavarustuse tootmise suutlikkust, ja peaaegu kaks kolmandikku on nõus, et ELis tuleks kaitsele kulutada rohkem raha. Portugalis, Poolas, Leedus ja Madalmaades on iga meetme toetus püsivalt suur, kuid Austrias, Slovakkias, Sloveenias ja Bulgaarias on see püsivalt väike.

Sissetungil Ukrainasse on jätkuvalt märkimisväärne mõju energiapoliitika suunale ELis. Rohkem kui seitse kümnest nõustub mitmesuguste energiapoliitika suundadega, mis tulenevad sissetungi mõjust energiapoliitika suunale, ning toetus on püsivalt stabiilsena alates 2023. aasta maist juunini.

Taastuenergiade ja energiapoliitika suurendamise poliitikale on endiselt tugev toetus. Rohkem kui kaheksa kümnest nõustub, et EL peaks investeerima ulatuslikult taastuenergiasse, näiteks tuule- ja päikeseenergiasse, ning peaaegu kaheksa kümnest nõustub, et pikas perspektiivis võib taastuenergia piirata hinda, mida nad maksavad oma energiatarbimise eest. Riiklikul tasandil on neil poliitikatel suurim toetus Maltal ja Küprosel ning nõrgim toetus Bulgaarias, Tšehhis, Eestis ja Rumeenias.

Arvestades energiapoliitika suurendamise poliitika, on vähemalt kaheksa kümnest nõus sellega, et EL peaks võimalikult kiiresti vähendama oma sõltuvust Venemaa energiaallikatest, et hoonete, transpordi ja kaupade energiatõhususe suurendamine muudab ELi vähem sõltuvaks väljaspool ELi asuvatest energiatootjatest ning et nafta ja gaasi impordi vähendamine ning taastuenergiasse investeerimine on üldise julgeoleku seisukohast oluline. Kaheksa kümnest on nõus, et ELi liikmesriigid peaksid parema hinna saamiseks ühiselt ostma energiat teistest riikidest. Riiklikul tasandil on nimetatud poliitikal Portugalis pidevalt tugev toetus, kuid püsivalt nõrk toetus Slovakkias, Bulgaarias, Rumeenias ja Tšehhis.

Eurooplased on valmis energia säästmiseks tegutsema ka isiklikul tasandil. Peaaegu kaheksa kümnest on viimasel ajal võtnud meetmeid oma energiatarbimise vähendamiseks või kavatsevad seda lähitulevikus teha. Riiklikul tasandil ütleb enamik iga riigi kohta, et nad on võtnud või kavatsevad võtta energiasäästumeetmeid.

Kooskõlas eelmise lainega näitab praeguste sotsiaal-demograafiliste tulemuste ülevaade vähe märkimisväärseid erinevusi vanusel või sool põhinevates arvamustes. Kuid see näitab, et finantsolukord ja haridustase on mõjukad. Vastajad, kes omandasid hariduse nooremas eas ja kellel on suuremaid raskusi arvete maksimisega, on vähem

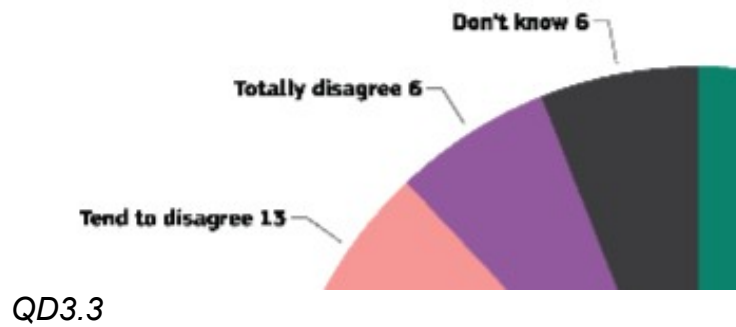
tõenäoline, et nad on rahul ELi ja liikmesriikide reageerimisega sõjale ning on tõenäolisem, et nad teatavad sõja tagajärjel tekkinud tõsistest isiklikest rahalistest tagajärgedest. Samuti on vähem tõenäoline, et need rühmad toetavad suuremat kaitsekoostööd ja -kulutusi või kavandatavaid energiapoliitika suundi.

Märkused

(Pierre Dieumegard)

Algset dokumenti (<https://europa.eu/eurobarometer/api/deliverable/download/file?deliverableId=90583>) on raske kasutada, sest teksti on vähe või üldse mitte: konkreetse sõna otsimine on võimatu, dokumendi osa kopeerimine/leepimine on võimatu.

Illustratsioonid on ebatäpsed: teksti ja numbreid on raske lugeda.

Loodame, et see täiustatud versioon muudab selle kasutamise lihtsamaks.